
*els estudiants de
BUP i COU
i la literatura
catalana*

*Mercè Boixareu
Oriol Busquets
Núria Dalmau
Bernat Joan*

*Institut de Ciències
de l'Educació
Universitat de Barcelona
Col·lecció Informes 1 - 23*

300

4

**ELS ESTUDIANTS DE BUP I COU I
LA LITERATURA CATALANA**

Mercè Boixareu
Oriol Busquets
Núria Dalmau
Bernat Joan

LA TÈXTELA BARCELONA

1981

publicacions
edicions
universitat
de barcelona

Publicacions de l'I.C.E.
Director: Miguel Siguan
Composició: Margarita Fábregas
ISBN: 84-7528-005-6
Dipòsit Legal B.: 33.989-1981

TAULA

Agraïments	7
I. Propòsit	9
1. Motius de l'enquesta	9
2. Continguts de l'enquesta. Objectius.....	12
3. Preparació de l'enquesta.....	14
4. Els subjectes	15
5. Presentació dels resultats	18
II. Resultats	23
1. Escola	23
2. Curs	24
3. Edat	24
4. Bloc	25
5. Parles català habitualment?	26
6. Quina llengua llegeixes més fàcilment?	29
7. Quina llengua llegeixen més freqüentment?....	30
8. Per què llegeixes més freqüentment en....?...	32
9. Quina edat tenies quan vas llegir el primer.. llibre en català?	35
10. Qui et va moure a llegir-lo?.....	40
11. Quin era el primer llibre que vas llegir?....	44
12. Des d'aleshores, quants llibres t'han fet llegir a l'escola?	51
13. Quants llibres has llegit per pròpia iniciativa? ⁵³	
14. Quin llibre t'agradaria llegir ara?.....	61
15. Per què t'agradaria llegir ara aquest llibre?	66

16. Llibres de literatura catalana que t'han fet llegir a l'escola	75
17. Quins t'han agradat més?	81
18. Raons per les quals t'han agradat els llibres?	102
19. Quins t'han agradat menys?	107
20. Raons per les quals no t'han agradat els llibres	121
21. Quins t'han resultat més difícils	125
22. Raons per les quals es fa difícil un llibre...	131

II. Conclusió	125
1. Escola, curs i edat	129
2. Situació lingüística	140
3. Primeres lectures	141
4. Responsabilitat del professor de català.....	142
5. Ambient: motivació	143
6. Lectures a l'escola	145
7. Proposta de lectures per al B.U.P.	149

AGRAIMENTS

Voldríem agrair a les escoles que han volgut passar aquesta enquesta la seva col.laboració, així com la dels professors que benèvolament s'han ofert a fer-ho. Ens referim a Ricard Serrano, de l'Institut Albènic de Badalona, a Joaquina Causa del Bernat Metge, a Carme Prats de l'"Emperador Carlos", a Montserrat Bordalba, de l'Eugeni d'Ors de Badalona, i que també ens ha fet arribar les de l'Escola Isabel de Villena, a Rosamaria Pou-Serradell del Maragall, a Antònia Passola de l'Hospitalet núm 3, a Anna March del Valldemosa, a Rosa Maria Barquero de l'Escola Betània Patmos, a Pere Marcet dels Jesuïtes de Casp, a Núria de Pedrals del Sagrat Cor de Diputació i a Núria Majordom que ens ha fet arribar les de l'Escola Xaloc de Bellvitge.

Agraïm també l'interès amb què l'Inspector de Llengua i Literatura Catalana Joan castellanós ha seguit aquest treball i la gran acollida que, ja abans de la seva publicació, ha tingut per part de les Conselleries d'Ensenyament i Cultura, alguns membres de les quals han assistit i treballat en l'elaboració de la llista final, i l'assessorament especial que en aquesta proposta de lectures ens ha dispensat el Dr. Joaquim Molas.

Cal fer notar, finalment, que aquest laboriós estudi ha estat possible gràcies a la Divisió de Formació del Professorat de l'ICE de la Universitat de Barcelona, el cap de la qual, Joaquim Prats, juntament amb el Director d'aquest Centre, Miquel Signán, van interessar-se immediatament en aquest treball i es van oferir a promoure'l.

CONCLUSIONS

El treball ha consistit en l'anàlisi de les condicions de treball dels mestres de primària de Catalunya, amb especial referència a les condicions físiques i orgàniques. Per a això s'ha emprat el mètode de l'observació directa i el mètode de l'entrevista, a més de l'ús de la tècnica de l'observació indirecta mitjançant el registre fotogràfic i el registre de vídeo. Els resultats obtinguts són els següents: 1. Les condicions físiques de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de contaminació acústica i lumínica, així com un grau elevat de temperatura i humitat. 2. Les condicions orgàniques de treball dels mestres de primària són també molt pobres, ja que presenten un grau elevat de fatiga i de tensió nerviosa. 3. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de malalties i de lesions. 4. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de absència i de baix rendiment. 5. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de desmotivació i de baixa satisfacció. 6. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de baixa qualitat de vida i de baixa salut. 7. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de baixa qualitat de vida i de baixa salut. 8. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de baixa qualitat de vida i de baixa salut. 9. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de baixa qualitat de vida i de baixa salut. 10. Les condicions de treball dels mestres de primària són molt pobres, ja que presenten un grau elevat de baixa qualitat de vida i de baixa salut.

I. PROPOSIT

1.- *Notius de l'enquesta*

El treball que aquí presentem va sorgir com a conseqüència d'un curs de Comentari de Textos literaris catalans que l'I.C.E. de la Universitat Central de Barcelona va voler encomanar-nos durant els mesos de març i abril d'aquest Curs 1.980-81. Un dels punts del nostre programa es referia a la difícil qüestió de la Tria de Textos per a B.U.P. i C.O.U. Vam pensar que fóra molt interessant aprofitar l'excel·lent avinentesa de trobar-nos amb un grup d'una trentena de professors de català de B.U.P. i C.O.U., per tal de fer passar unes enquestes als seus alumnes, a fi de veure quins llibres havien llegit en català i quines eren les seves reaccions.

Hem de dir tot seguit que les nostres experiències en el camp de l'ensenyament secundari no tenen res a veure amb el català, però sí amb l'ensenyament del castellà i del francès; els diferents programes de literatura que hem conegut no tenen en compte el tipus de públic al qual van dirigits i això, dona lloc a lamentables aberracions, que, donada la importància d'aquesta assignatura, tenen unes conseqüències ben nefastes, que repercuteixen en l'actitud cultural de tot un poble.

Les estadístiques ens diuen que en aquest país no es

llegeix, i creiem que en aquests difícils anys del Batxillerat, és a dir de l'adolescència, època en tants aspectes indecisa, és quan es perden molts lectors. Durant l'època de la infantesa, no és difícil trobar llibres que agradin als nens. Els gustos estan molt implicats i les lectures són de fàcil consell: contes de fades, llibres d'aventures, històries de nens entremaliats... És a partir dels 13-14 anys, fins als 18 o 20 que el problema es planteja. Després els gustos es defineixen, molt sovint segons el tipus de preocupacions o la formació socio-cultural de l'individu. Dels 14 al 18, anys del nostre B.U.P. i C.O.U. La literatura infantil ja no interessa i els llibres per adults o les grans obres clàssiques resulten de difícil comprensió no tant per un problema de manca de preparació literària, sinó, per un altre, molt més complex, de manca de maduresa vivencial. Els llibres per adolescents escassegen en totes les literatures.

Aleshores, els programes de Batxillerat "obliguen" a l'alumne a llegir els grans autors amb els quals ells s'avorreixen i perden el gust de la lectura que molts, no tornaran a retrobar; a no ser que en el millor (o pitjor) dels casos descobreixin, sovint fora de l'escola, l'autor que els apassiona (i així deu ser com la Corín Tellado té el record de venda de llibres en llengua castellana...) No parlem de quan al batxillerat s'estudiava la literatura memoritzant vida i obres de l'autor. Apreníem alguns arguments i, al final sempre hi havia un apartat -el més difícil perquè tots semblaven igual- que deia "estilo". (Jo vaig fer el Batxillerat sense que em fessin llegir ni un sol llibre). Després van venir els manuals amb textos que "il·lustraven" allò de la vida i obra (no és el que encara es fa ara?) i, finalment, després que a algun professor se li ocorregués la grandíssima idea de fer llegir algun llibre, els programadors de la Literatura universal de 3er. van pensar que els alumnes haurien de llegir "molts" llibres i així tenim a 3er. una llista de 14 obres, no sempre adaptades a la seva edat, algunes llarguíssimes- com el

"Crim i Càstig" de Dostoiewski"- i que cal llegir a corre-cuita "per acabar el programa", la gran angúnia de tots els professors.

En el cas del francès, després del desastre literari del 5è curs de l'antic batxillerat, en què es feia en un any "tota" la literatura (vida i obra...), ara no hi ha programes, ni hi ha literatura. I aquell bon professor de fa uns anys a qui se li va acudir que fer literatura era llegir "algun llibre", existeix també ara en llengua estrangera i el gran problema que se li planteja és quin llibre cal llegir, que no sigui massa difícil, que no avorreixi, que tingui qualitat literària.

I aquest és, creiem també, el problema del professor de llengua i literatura catalana. Més o meys, perquè el problema lingüístic es presenta en un altre nivell. D'una banda, hi ha una gran diferència entre trobar-se amb una classe amb majoria catalanoparlant o bé castellanoparlant. I dintre de cadascun d'aquests grups, tot depèn del grau de catalanització que tinguin a causa de l'ambient, de l'escola d'E.G.B. del Centre mateix on s'imparteix BUP i COU. Aquí més que en cap altra assignatura és difícil donar més normes, programes generals i consciència del tipus d'alumnat que es té; haurà de medir les seves possibilitats de treball i assumir una responsabilitat potser més gran del que s'imagina. Si en assignatures on hi ha una gran tradició -com el francès i el castellà-, on s'han anat esmenant (o empijorant) els defectes dels antics plans d'estudis, hi ha tants problemes, quants no podem imaginar per a l'ensenyament del català!. La manca de formació pedagògica de molts professors preparats i d'altres no tant preparats que es veuen obligats a fer aquesta assignatura "per completar horari", l'aïllament, el rebuig d'una part de l'alumnat i allò que "no es pot suspendre" augmenta el problema. En aquest marc la qüestió de la tria de textos esdevé encara més greu que en d'altres literatures. I, en un moment històric, de catalanització del país, com estem vivint, és, per les raons

abans adduïdes, fonamental i urgent.

Probablement per aquesta raó, la nostra enquesta va interessar tot seguit l'I.C.E., on ens van demanar de crear un equip per tal de treballar-hi seriosament. Els resultats obtinguts ja no serien tan sols per ésser discutits en un Curs de comentari de textos, sinó per assessorar els professors de català en general, que no saben exactament què i com s'ho han de fer per fer llegir alguns llibres als seus alumnes.

2.- *Continguts de l'enquesta. Objectius*

Abans de demanar als alumnes quins llibres havien llegit i conèixer les seves reaccions d'acceptació o rebuig, ens va semblar imprescindible de fixar certes circumstàncies que condicionarien aquestes respostes. En primer lloc el tipus d'Escola a la qual pertanyen - oficial o privada - i la seva localització per les diferències socioeconòmiques que aquesta variant suposa (Pregunta nº 1).

Després ens va interessar precisar el curs i l'edat dels alumnes, per tal de veure les lectures de cada Curs i l'adequació a l'edat dels alumnes (Preguntes 2 i 3).

Tot seguit vénen les preguntes que es refereixen a la situació lingüística dels alumnes amb les quals es vol precisar no tant la llengua materna (4) com la llengua parlada habitualment (5), que ens dóna el grau de catalanització oral, i la llengua amb la qual l'alumne llegeix més fàcilment (6), i més freqüentment (7), amb les quals tenim no tan sols dades de culturalització, sinó també actituds i motivacions de diferents tipus envers la llengua de lectures freqüents, actituds que es precisaran en el "perquè" de la pregunta següent (8).

La segona part de l'enquesta vol descobrir quins han

estat: les primeres experiències de lectura en català -encara que no siguin d'autors catalans-, el moment en el qual s'han realitzat (9), la persona que ha induït a llegir el primer llibre (10), amb la qual cosa es comprovarà el paper que està jugant la família o l'escola en el procés de catalanització, el primer títol i autor (11) que, creiem, és molt important com a contacte inicial amb la nostra cultura, l'entusiasme o rebuig que pot provocar i que pot ésser determinant. Tot seguir demanem el nombre de llibres que s'han fet llegir a l'alumne (12), pregunta que s'especificarà més tard i que aquí ens interessa de manera global per tal de comparar-la amb la que considerem més important, la que fa referència als llibres llegits per pròpia iniciativa (13). Voldríem dir tot seguit que és aquest punt el que considerem com a objectiu final, no tan sols de l'ensenyament de la literatura, sinó de qualsevol tipus de pedagogia escolar: la descoberta d'un plaer - en aquest cas el de la lectura - i d'unes noves possibilitats de coneixement i desenvolupament individual i social - creatiu moltes vegades- que l'alumne continua pel seu compte, mogut per la curiositat o l'interès que l'escola ha sabut, com a mínim, despertar. Aquesta curiositat es vol precisar en demanar l'autor que l'alumne té ganes de llegir (14), i en precisar la resposta amb un altre perquè es volen conèixer les vies d'informació, o les diferents motivacions que empenyen l'alumne a unes lectures determinades.

La tercera part de preguntes (16-22) demana els títols que s'han fet llegir a l'escola (16), primària i secundària, distingint cadascun dels cursos, que és el que ens sembla més interessant. Les darreres preguntes es refereixen a l'actitud acollida (17) o de rebuig (19) dels alumnes respecte d'aquests llibres, així com aquells títols que han suposat una més gran dificultat (21) i que poden coincidir amb els que no agraden. Els perquè respectius (18, 20, 22) volen tractar d'esbrinar les raons per les quals es produeix l'entusiasme. el rebuig o la dificultat, raons que tindran valor per si mateixes,

de manera global i referides als llibres que se citen. Encara que aquestes raons puguin ser suposades a partir dels títols donats, ens semblava interessant que fossin els alumnes mateixos els qui ens ho diguessin (experiències anteriors ens proven que moltes vegades no saben precisar-ho). D'altra banda cal recordar que el professor, d'una edat diferent a la de l'alumne, però sense tenir-ne prou consciència com el professor de la primària, té una formació, unes inquietuds i uns gustos molt diferents i li és difícil imaginar com reaccionaran els alumnes davant de determinades lectures. Les preferències d'aquests per autors fàcils, menors, produeixen l'escàndol del professor, el qual a la vegada es desespera del rebuig dels seus deixebles per certes obres mestres.

A les preguntes 17, 19 i 21 establím, en paral·lelisme amb llibres llegits a l'escola, que han agradat o no, o que han resultat difícils, una proposta de títols que han provocat les mateixes reaccions, però llegits "pel seu compte". Altra vegada direm el que ja comentàvem arran de la pregunta 13, que són aquests llibres als quals s'adreça espontàniament l'alumne, els que ens interessa més de conèixer, així com la relació que pot haver-hi entre aquests i els "llegits a l'escola".

3.- Preparació de l'enquesta

L'enquesta que presentem i de la qual donem un exemplar i que precedeix l'exposició dels resultats, és la versió definitiva de tota una sèrie de models que vam anar transformant. La primera versió que vam fer tenia més preguntes, fins a 28, però algunes d'elles no es referien específicament a "lectures en llengua catalana", sinó a lectures en general, (ex. "què busques o què t'interessa especialment quan llegeixes?") amb aquest fet la intenció de l'enquesta es veia ampliada a un tema molt més general, del que certament depèn el que tractem, però que demana un treball conjunt, molt

aconsellable, dels diferents seminaris que recomanen lectures als seus alumnes (haurien de ser tots), o d'aquells que, més concretament, demanen lectures literàries.

Aquesta versió va servir per fer una pre-enquesta que es va passar a quatre grups, de dues escoles diferents, una amb majoria de catalanoparlants, l'altra amb majoria de castellanoparlants, amb un total de 20 subjectes. Preguntes referents als llibres llegits, "Quins has trobat més entretinguts?", "Quins has trobat més interessants?" es van fondre en la definitiva i més vaga "Quins t'han agradat més?" (17), perquè els alumnes contestaven el mateix en l'una i l'altra (molts deien senzillament, "els mateixos"). D'altra banda, vam veure que l'alumne confonia contínuament llibres en català i llibres d'autors catalans (literatura catalana), la qual cosa ens va moure a fer un toc d'atenció en aquest punt en les "Normes per a passar de l'enquesta" que també oferim més endavant. En aquestes normes es va afegir també una variant que més tard vam pensar que podia ser significativa: la del sexe. Certament molts llibres agraden o no segons es tracti d'un lector o lectora. Aquesta variant s'ha suprimit en el moment del buidatge ja que eren molts els subjectes que, no atenint-se a les normes, varen deixar d'afegir-ho. Els qui han treballat en el buidatge han trobat resultats significatius en aquest sentit, descobrint el sexe en algun adjectiu del subjecte que respon.

4.-Els subjectes

El punt més delicat d'una enquesta és certament el de la tria - o no tria- de subjectes. Ja hem dit al començament que el fet que va motivar la present va ser la coincidència d'un grup de professors de català amb els quals es volien comentar uns resultats de les seves pròpies escoles. En considerar la possibilitat de fer un treball de més amplària vam voler utilitzar un mètode estadísticament seriós, sobretot pel que fa referència a la tria d'escoles. D'una

banda, havíem decidit amb els responsables de l'I.C.E., de limitar-nos a Barcelona ciutat i perifèria. Es tractava, doncs, d'agafar la llista d'escoles públiques i privades i triar a l'atzar els centres on es volia treballar (per exemple: mitjançant una taula de nombres aleatoris).

El pas de l'enquesta, que havia de dur-se a terme abans de finals de maig (moment en què el Curs acaba per a alguns grups), corria el perill de no poder-se dur a terme per a aquest curs. Com que el problema que plantegem és urgent, vam pensar que era important de tenir els resultats pel proper curs 1.981-82 i per això ens vam decidir a utilitzar les escoles, els professors de les quals s'havien ofert benèvolament a passar-les i tractar que fossin el més variades possibles i el més d'acord possible amb el nombre d'alumnes escolaritzats. Així, donat que el nombre d'alumnes que van a centres Privats és a Barcelona el mateix que el dels qui van a Instituts, vam tractar de crear un equilibri entre públiques i privades. El mateix equilibri hem tractat de guardar entre Centres privats i Instituts del Centre urbà i els de la perifèria (entenem per perifèria Badalona, l'Hospitalet, la Verneda, Nou Barris i Poble Nou, on pertanyen els centres als quals s'ha passat l'enquesta). Inicialment teníem 16 centres 8 privats i 8 Instituts, quatre de cadascun dels quals estaven al mateix Barcelona, a punts diferents i quatre a la perifèria.

D'aquests, en el moment de passar l'enquesta, en van fallar 4, tres dels quals eren privats i perifèrics; amb moltes dificultats en vam trobar un que, en el mes de Juny, disposava d'alumnes per poder passar l'enquesta, de manera que el nombre total de Centres participants és de 13, el nom dels quals figura en els agraïments, però no torna a figurar en cap moment, i que s'agrupen de la manera que es veurà tot seguit en el moment de donar els resultats.

Hem de dir que, a més del problema del temps, hem sentit per part d'alguns professors i escoles una certa

resistència a passar l'enquesta, perquè, suposem, la sentien com un "control" de què es feia a les seves classes de català. És per aquesta raó que guardem el nom de les Escoles en el més estricte anonimat, i els resultats es refereixen sempre als 4 grups que n'hem fet. D'altra banda tenim el sentiment que aquests professors que s'han brindat a passar-les, són gent especialment conscient del seu treball i, si algun fet pot desfigurar els resultats, tenim por que sigui el d'haver-los obtingut -en general- de centres i classes on el català es treballa amb particular interès, tot i que les condicions lingüístiques, ja ho veurem no sempre els afavoreixen.

Inicialment havíem pensat prendre 15 alumnes de 2on i 15 de C.O.U., perquè pensàvem que les diferències entre 1r. i 2on, i 3er i C.O.U. no podien ser significatives. Alguns professors de català ens van dir que seria convenient conèixer les lectures que s'han fet aquest any a 3er., per tal de programar millor el COU per l'any vinent. És per aquesta raó que hi ha aquesta modificació, ja les "Normes" i que fa que passem de 15 alumnes a 12, per classe, nombre que s'ha reduït a 10, perquè algunes d'aquestes darreres enquestes als 3ers. s'han passat un cop acabat ja el curs, i ha estat difícil de trobar més de 10 alumnes. Hi ha hagut algunes altres irregularitats, menys greus, que es compensen tal com s'indica en el punt 2 dels resultats.

Així, doncs, tenim finalment una mostra de 30 alumnes de tres cursos, de 13 escoles, la qual cosa dóna un resultat de 390 subjectes, pocs certament (els 2/3 del que inicialment ens havíem proposat), però esperem que seran suficients per a obtenir uns resultats significatius que encara que -si bé el treball té més aviat valor de sondeig- seran difícilment vàlids estadísticament, creiem que poden ser molt útils per orientar-nos en les qüestions que ens ocupen i encoratjar una recerca d'aquest tipus a nivell més general. Lamentablement els projectes més ambiciosos queden sovint a

mig fer.

Sabem que un grup de treball del Congrés de Cultura Catalana té un estudi d'aquest tipus d'uns 1.500 subjectes i fet els anys 1.976-77 als Països Catalans, però, per falta de medis econòmics, no es pot procedir al buidatge.

5.- Presentació dels resultats.

Voldriem dir tot seguit que aquesta enquesta s'ha hagut de buidar a mà, a causa que al nostre país és encara complicat i costós utilitzar màquines computadores, i també per raó del caràcter no-computable d'algunes preguntes (els perquè). El buidatge s'havia previst de fer amb quatre persones, que treballarien de dos en dos en cadascun dels fulls 1 i 2 de l'enquesta, tenint en compte les variants 1 a 8 que, per aquesta raó, es repeteixen en els dos fulls. Finalment han estat solament tres les persones que han fet aquest treball, Núria Dalmau, Bernat Joan i Oriol Busquets, que és qui ha organitzat tots aquests resultats que es presenten a continuació. Hem comptat també amb la col.laboració esporàdica de Carme Prats.

Els resultats es presenten referits a cadascuna de les preguntes, relacionant-los, a mida que avança l'enquesta amb les anteriors, molt especialment amb la situació lingüística del subjecte que ve donada en el punt 4, llengua materna, la qual combinada amb les preguntes 5, 6 i 7 dona l'anomenat "bloc" al qual es fa referència tot al llarg de l'enquesta.

Certament algunes d'aquestes relacions tenen més interès i seran més significatives que d'altres, però les volem donar totes, no solament per l'interès particular que puguin tenir per a algun lector, sinó per si d'alguna manera poden ser útils o bé orientadores per a futurs estudis.

Mercè Boixareu

INSTITUT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ
Universitat de Barcelona

ENQUESTA SOBRE LECTURES DE LITERATURA CATALANA

- 1.- Escola _____
- 2.- Curs _____
- 3.- Edat _____
- 4.- Llengua materna: català
 castellà
 altres
 (especificar) _____
- 5.- Parles català habitualment? sí
 no
- 6.- Quina llengua llegeixes més fàcilment? català
 castellà
- 7.- Quina llengua llegeixes més freqüentment? català
 castellà
- 8.- Per què? _____
-
- 9.- Quants anys tenies quan vas llegir el teu primer llibre en català? (Llibre= recull de més de 50 pàgines) _____
- 10.- Qui et va moure a llegir-lo? familiar o amic
 company d'escola
 professor
- 11.- Quin llibre era? (títol i autor) _____
- 12.- Des d'aleshores, quants llibres en català t'han fet llegir a l'escola? _____
- 13.- Quants n'has llegit per pròpia iniciativa? _____
- 14.- Quin llibre de literatura t'agradaria llegir ara?

- 15.- Per què? _____

ENQUESTA SOBRE LECTURES DE LITERATURA CATALANA

- 1.- Escola _____
- 2.- Curs _____
- 3.- Edat _____
- 4.- Llengua materna: català
castellà
altres
(especificar) _____
- 5.- Parles català habitualment? sí
no
- 6.- Quina llengua llegeixes més fàcilment? català
castellà
- 7.- Quina llengua llegeixes més freqüentment? català
castellà
- 8.- Per què? _____

16.- Llibres de literatura catalana que t'han fet llegir a l'escola

	Prim. 1 ^a .est.	Prim. 2 ^a .est.	1er SUP	2on SUP	3er SUP	COU
_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐
_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐
_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐
_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐
_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐
_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dels llibres de literatura catalana que has llegit:

17.- Quins t'han agradat més? (per ordre de preferències)

<u>Llegits a l'escola</u>	<u>Pel teu compte</u>
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____

18.- Per què? _____

19.- Quins t'han agradat menys?

<u>Llegits a l'escola</u>	<u>Pel teu compte</u>
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____

20.- Per què? _____

21.- Quins t'han resultat més difícils?

<u>Llegits a l'escola</u>	<u>Pel teu compte</u>
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____

22.- Per què? _____

NORMES PER A PASSAR L'ENQUESTA SOBRE LECTURES DE LITERATURA CATALANA

1. Passar l'enquesta a 12 subjectes de 2on de C.O.U i 12 de 3o
2. No triar els subjectes (Prendre, per ex., els 17 primers de la llista de 2on. A).
3. El full 1 i 2 repeteix 8 preguntes. Repetir també les respostes a cadascun dels fulls.
4. Afegir, al costat del punt

3 - Edat _____ 3b - Sexe Home
Dona

5. Respondre amb una creu, un mot, una xifra o, màxim, una ratlla.
6. Total l'enquesta fa referència a llibres en català (9, 10, 11, 12, 13) o d'autors catalans (14 i següents).
7. Si no hi ha proy espai, indicar (segueix darrera) i continuar les respostes donant el número i amb el mateix esquema.
8. Contestar amb la més gran claredat possible (Atenció a la pregunta 16).

Moltes gràcies

II. RESULTATS

1.- Escola.-

Hem classificat les escoles segons són del centre o de la perifèria, estatals o privades, de la següent manera:

- (IC) Instituts del centre
- (IP) Instituts de la perifèria
- (PC) Privades del centre
- (PP) Privades de la perifèria

Considerem escoles del centre les que es troben dins el municipi de Barcelona, a excepció de les àrees suburbials que considerem de la perifèria, juntament amb les de municipis com Badalona i l'Hospitalet. Fem aquesta distinció perquè ens sembla que serà interessant comparar les respostes dels alumnes segons la seva procedència social.

Els percentatges d'alumnes enquestats procedents dels quatre tipus d'escoles esmentats són: 23,1% (90 alumnes) corresponen a tres IC, 35,9% (140 alumnes) corresponen a cinc IP, 28,2% (110 alumnes) corresponen a quatre PC i 12,9% (50 alumnes) corresponen a 2PP.

2.- CURS

Les enquestes s'han repartit en les diferents escoles a deu alumnes triats a l'atzar de cada un dels cursos 2n. i 3er. de B.U.P. i C.O.U. Hi ha per tant 130 mostres (33,3%) de 2n. B.U.P, 130 (33,3%) de 3r. B.U.P. i 130 (33,3%) de C.O.U. Ara bé, a causa d'algunes deficiències en la tramesa de les enquestes i que en algun dels centres no s'impartia algun curs, hem intentat compensar els buits de manera que hi hagués el mateix nombre d'enquestats en tots els cursos:

	30 - 2n		30 - 2n
IC	30 - 3er.	PC	40 - 3er.
	30 - C.O.U.		50 - C.O.U.
	50 - 2n		20 - 2n
IP	40 - 3er.	PP	20 - 3er.
	50 - C.O.U.		10 - C.O.U.

Sumen, en total, 390 alumnes.

3.- EDAT

Pensàvem separar els alumnes segons tinguessin més o menys de vint anys per veure la diferència de gustos entre lectors adolescents i lectors adults. Però dels 390 enquestats, només 9 ultrapassen els 20 anys, és a dir, normalment l'edat escolar correspon al curs, malgrat que algun curs és de nocturn i, en principi, esperàvem que sortís un percentatge més alt d'adults. Com que el resultat no és gens significatiu, hem decidit no tenir-lo en compte. Per tant, la resposta només serà indicativa dels gustos d'alumnes de quinze a vint anys.

II. RESULTATS

1.- Escola.-

Hem classificat les escoles segons són del centre o de la perifèria, estatals o privades, de la següent manera:

- (IC) Instituts del centre
- (IP) Instituts de la perifèria
- (PC) Privades del centre
- (PP) Privades de la perifèria

Considerem escoles del centre les que es troben dins el municipi de Barcelona, a excepció de les àrees suburbials que considerem de la perifèria, juntament amb les de municipis com Badalona i l'Hospitalet. Fem aquesta distinció perquè ens sembla que serà interessant comparar les respostes dels alumnes segons la seva procedència social.

Els percentatges d'alumnes enquestats procedents dels quatre tipus d'escoles esmentats són: 23,1% (90 alumnes) corresponent a tres IC, 35,9% (140 alumnes) corresponent a cinc IP, 28,2% (110 alumnes) corresponent a quatre PC i 12,9% (50 alumnes) corresponent a 2PP.

i els A₃ 28 (14,2%). Els A₁ són un 13,8% respecte del total de 390.

B. (Llengua materna no catalana)

B₁ - Són alumnes que no parlen habitualment en català i que llegeixen més fàcilment i més freqüentment en castellà.

B₂ - Hi agrupem la resta de variants que han sortit:

a) Alumnes que parlen català habitualment (de llengua materna castellana) però que llegeixen més fàcilment i més freqüentment en castellà (25 alumnes, en total).

b) Alumnes que parlen català habitualment i que llegeixen més fàcilment i més freqüentment en català (en realitat només n'hem trobar un).

c) Alumnes que no parlen català habitualment, però que hi llegeixen més fàcilment, encara que ho fan més freqüentment en castellà (també ens n'ha sortit un, només).

d) Alumnes que parlen habitualment en català, que llegeixen més fàcilment en castellà, però més freqüentment en català. (2 alumnes, en total)

e) Alumnes que no parlen català habitualment, que llegeixen més fàcilment en castellà i més freqüentment en català (5 alumnes, en total).

f) Alumnes amb llengua materna altra que la castellana (n'hem trobat tres: un francès, un altre alemany i un tercer basc).

Sobre un total de 193 alumnes de llengua materna no catalana (B) que representen un 49,5% del total dels enquestats, els B₁ constitueixen un 80,8% (o sigui, 156 alumnes) i els B₂ un 19,2% (és a dir, 37 alumnes).

Les conclusions que podem treure d'aquestes dades són:

- a) Surt un percentatge d'alumnes de llengua materna catalana i de llengua materna no catalana igual (meitat i meitat).
- b) Els alumnes que predominen (amb escriu) són els A₂ (de llengua materna catalana, que parlen català normalment, però que llegeixen més fàcilment i més freqüentment en castellà) i els B₁ (de llengua materna castellana, que no parlen català habitualment i que llegeixen més fàcilment i més freqüentment en castellà). El conjunt d'aquests dos grups constitueix el 69,5% del total.

Llengua materna catalana (A)	Llengua materna no catalana (B)
A - 1 : 54 (27,4%)	B - 1 : 156 (80,8%)
A - 2 : 115 (58,4%)	B - 2 : 37 (19,1%)
A - 3 : 28 (14,2%)	
A : 197 (50,5%)	B : 193 (49,5%)

5.- Parles català habitualment

Del total dels enquestats, 220 (o sigui, un 56,4%) parlen habitualment català i 170 (és a dir, un 43,6%) no el parlen habitualment.

D'aquests 220 que el parlen habitualment, 190 (86,4%) són de llengua materna catalana, 28 (12,7%) de llengua materna castellana i 2 (0,9%) d'altres llengües.

Els 170 que no parlen habitualment català es reparteixen de la següent manera: 7 (4,1%) tenen el català com a llengua materna, 162 (95,3%) hi tenen el castellà i 1 (0,6%) hi té una altra llengua.

Com es pot veure, hi ha més alumnes que no tenen per llengua materna el català que el parlen habitualment que no pas alumnes que l'hi tenen i no el parlen habitualment.

Si tenim en compte que hi ha 197 alumnes que tenen per llengua materna el català i que, d'aquests, 7 no el parlen habitualment, vol dir que hi ha un 3,5% d'alumnes que, encara que a casa seva parlin el català, pràcticament no l'usen fora. Quant als alumnes de llengua materna no catalana (recordem que n'hi ha 193), tenim que 25 parlen habitualment català, la qual cosa significa que un 14,5% dels alumnes no catalano-parlants enquestats usen el català en les seves relacions fora de la família (encara que això no vol dir, ni de bon tros, que no usin també, i potser amb molta més freqüència, el castellà).

RESPOSTES POSITIVES	220	(56,4%)
Llengua materna catalana...	190	(86,4%)
Llengua materna no catal...	30	(13,6%)
RESPOSTES NEGATIVES	170	(43,6%)
Llengua materna catalana: ...	7	(4,1%)
Llengua materna no catalana:	163	(95,9%)

6.- Quina llengua llegeixes més fàcilment

Les respostes a aquesta pregunta es decanten escandament cap al castellà. Veiem que, dels 390 enquestats, només 75 (un 19,2%) llegeixen més fàcilment en català que en castellà; els 315 restants (un 80,8%) diuen que els és més fàcil llegir en castellà.

Dels 75 alumnes que llegeixen més fàcilment en català 72 (un 96%) tenen per llengua materna el català i només 2 (un 2,6%) i 1 (1,4%) hi tenen el castellà o una altra llengua, respectivament.

Els 315 que llegeixen més fàcilment en castellà es reparteixen de la següent manera: 125 (39,6%) són de llengua materna catalana, 188 (60%) són de llengua materna castellana i 2 (0,4%) són d'una altra llengua.

Així doncs, veiem con la quasi totalitat d'alumnes que llegeixen en català sense esforç és de llengua materna catalana i que la lectura de llibres en català resulta fàcil només a un 4% d'alumnes amb llengua materna no catalana.

Dels 197 alumnes que afirmen tenir el català com a llengua materna, només 72 (36,5%), poden llegir fàcilment en català. Això vol dir que el 63,5% dels alumnes de llengua materna catalana enquestats s'han d'esforçar poc o molt per llegir en català. Quant als de llengua materna no catalana, veiem que dels 193 que en tenim, només 3 (1,5%) no troben cap dificultat a l'hora de llegir en català. Es dedueix de tot això que el domini de la lectura en llengua catalana està molt lluny dels estudiants de BUP i COU, tant si han parlat sempre en català com si no, i que, per tant, s'haurà d'anar molt en compte a l'hora de triar les lectures a l'escola.

CATALÀ:	75	(19,2%)
Llengua materna catalana:	72	(96%)
Llengua materna no catalana	3	(4%)
CASTELLA:	315	(80,8%)
Llengua materna catalana:	125	(39,6%)
Llengua materna no catalana	190	(60,4%)

7.- Quina llengua llegeixes més freqüentment?

Continua augmentant la diferència. Aquí ja són només 67 (17,2%) els alumnes que diuen que llegeixen més freqüentment en català, en front dels 323 (82,8%) que diuen que llegeixen més freqüentment en castellà. Si ens fixem en qui són els alumnes que llegeixen més llibres en català que en castellà, podem veure com 59 (88%) són de llengua materna catalana i 8 (12%) són de llengua materna no catalana.

Dels alumnes que llegeixen més freqüentment en castellà, 138 (42,7%) són de llengua materna catalana, 182 (56,3%) són de llengua materna castellana i tres (1%) tenen una altra llengua.

Recordem que hi havia 72 alumnes de llengua materna catalana a qui resultava més fàcil llegir en català que en castellà. Es a dir, 13 alumnes de llengua materna catalana que llegeixen sense cap dificultat el català (un 18% sobre els 72) prefereixen (aquesta es la paraula) llegir en castellà.

En canvi, resulta que hi ha més alumnes que no tenen el català com a llengua materna que llegeixen més freqüentment el català que no pas que el llegeixen més fàcilment; concretament són 5 aquests alumnes. Sembla, emperò, que la majoria no ho fan perquè prefereixen llegir en català, sinó perquè no han llegit gairebé res en castellà.

Si són 197 els alumnes enquestats que tenen el català com a llengua materna, només 59 (29,9%) llegeixen més freqüentment en català que en castellà. I dels 193 que no l'hi tenen, només 8 (4,6%) llegeixen més en català que en castellà.

CATALA: 67 (17,2%)

Llengua materna catalana: 59 (88%)

Llengua materna no catalana: 8 (12%)

CASTELLA: 323 (82,8%)

Llengua materna catalana:..... 138 (42,7%)

Llengua materna no catalana: 185 (57,3%)

Com a síntesi de les respostes a aquest bloc de preguntes (4, 5, 6 i 7) podem dir:

- a) El nombre d'alumnes que parlen habitualment català és més alt que el nombre d'alumnes que tenen el català com a llengua materna.
- b) El nombre d'alumnes que llegeixen més fàcilment en català que en castellà es redueix a una cinquena part del total.
- c) El nombre d'alumnes que llegeixen més freqüentment català és encara més baix.

Tot això significa que encara estem a la primera etapa, la d'integració a la llengua catalana parlada dels alumnes que no la tenen com a llengua materna. La comprensió de la llengua escrita i la lectura freqüent de textos en català, que serien els passos següents, són encara privilegi d'uns pocs alumnes que tenen el català com a llengua materna.

8.- Per què llegeixes més freqüentment en...?

Cal dir que les respostes a aquesta pregunta són sumament variades. Les hem agrupades segons si l'alumne diu que llegeix més freqüentment en català o en castellà i hem subdividit cada grup en d'altres més petits procurant que totes les respostes hi fossin incloses.

Dels 67 alumnes que afirmen que llegeixen més freqüentment en català, 37 (55,2%) ho fan per pressió ambiental (és la seva llengua materna, l'ambient no familiar també és català,...) Vint alumnes (29,8%) diuen que ho fan per gust, per un interès especial o per conscienciació (sóc a Catalunya i no "sóc un 'crio'", "l'assignatura m'hi ha fet interessar",...) Finalment, 10 alumnes (15%) contesten "no ho sé", deixen la resposta en blanc o bé donen respostes que considerem nul·les.

Dels 323 alumnes que llegeixen més freqüentment en castellà, 287 (88,8%) ho fan per pressió ambiental (que moltes vegades porta implícita la manca d'informació sobre les publicacions i els escriptors en llengua catalana), Aquesta pressió es nota de moltes maneres en les seves respostes: és la llengua en què han llegit sempre, la que fan servir a l'escola, la dels llibres de text; els és més fàcil, per tant, llegir-hi; en el cas d'alumnes amb llengua materna castellana o que van a escoles on aquesta llengua predomina, és la llengua de la família o de l'ambient social; alguns creuen que hi ha més llibres i més escriptors en castellà, altres diuen que els és més necessari perquè és la llengua que s'utilitza més; altres, que els llibres en castellà estan més a l'abast i són més barats, etc...

Dins els 323 alumnes que llegeixen més en castellà, n'hi ha 16 (4,9%) que ho prefereixen per gust o per un interès especial (moltes vegades sorprenent). Per exemple, uns quants contesten que els agrada més llegir en castellà o que els llibres que els interessaven són en castellà; un

diu que els autors en llengua castellana són més bons que els autors en llengua catalana; un altre, que el castellà és més ric i que hi troba més traduccions dels llibres d'autors estrangers que l'interessen,...

Vuit alumnes (que representen un 2,4%) manifesten una aversió explícita envers el català. Potser en alguna de les respostes incloses en els dos apartats anteriors es podria endevinar també una certa aversió, però hem comptabilitzat només com a hostils les respostes en què ho manifesten clarament. Exemples de contestes d'aquest tipus són: "porque soy español", "el català m'avorreix", "no m'agrada llegir en català", "la literatura catalana no val res",...

Dotze d'aquests 323 alumnes (o sigui, el 3,9%) responen en blanc.

En resum, les respostes són les següents:

Llegeixen més freqüentment en català: 67

37 (55,2%) per l'ambient, perquè és la seva llengua materna o per l'escola.

20 (29,8%) per gust, interès especial o consciència ció"

10 (15%) "no ho sé", en blanc o nuls.

Llegeixen més freqüentment en castellà : 323

287 (88,8%) per ús habitual, escola, obligatorietat, perquè hi ha més llibres, per l'ambient familiar o social per facilitat.

16 (4,9%) per gust o interès especial

8 (2,4%) per aversió envers el català,

12 (3,9%) en blanc.

El que es destaca més en aquestes respostes és la manera en què els alumnes enquestats noten la pressió ambiental que exerceixen les dues llengües i que es palesa en la informació que tenen de cada una. Si mirem els percentatges sobre el total dels alumnes, les xifres són alarmants: només el 9,4% se senten moguts a llegir en català perquè l'ambient els hi porti; en canvi, el 73,5% llegeixen més en castellà per pressió del medi social. Aquesta desproporció és realment inquietant i desmenteix totalment els qui opinen que la pressumpta catalanització de l'ambient posa en perill l'altra llengua.

Ara que hem acabat la primera part de l'enquesta, que surt tan desfavorable per a la llengua catalana, és l'hora de parlar de l'actitud dels alumnes (la majoria ben allunyats de la llengua catalana escrita) envers aquesta enquesta. Com se l'han presa? Seriosament o en broma? Cal dir que, excepte quatre o cinc bromistes de torn, la totalitat dels enquestats l'han contestada tan bé com han pogut. Si alguns han deixat respostes en blanc ha estat perquè, més tard ho hem vist, no tenien res a dir-hi. La millor mostra que podem donar d'aquesta actitud és el quadre de la llengua que han emprat en contestar l'enquesta:

CATALA : 334 (85,6%)

Llengua materna catalana ..,190 (56,8%)

Llengua materna no catalana.144 (43,1%)

CASTELLÀ: 51 (14,4%)

Llengua materna catalana7 (13,7%)

Llengua materna no catalana 44 (86,2%)

9.- Quina edat tenies quan vas llegir el primer llibre en català

Aquest és el resultat, una vegada comptabilitzades totes les respostes:

-llegeixen el primer llibre en català abans dels vuit anys :	72	(18,4%)
-Llegeixen el primer llibre en català entre els 9 i els 11:	81	(20,7%)
-Llegeixen el primer llibre en català als 12 i 13:	68	(17,4%)
-Llegeixen el primer llibre en català als 14 anys:	72	(18,4%)
-Llegeixen el primer llibre en català als 15 anys:.....	38	(9,7%)
-Llegeixen el primer llibre en català als 16 anys :	25	(6,4%)
-Llegeixen el primer llibre en català als 17 anys o més:	17	(4,2%)
-No n'han llegit cap:	2	(0,5%)
-En blanc :	15	(3,8%)

Així, 221 alumnes (56,5%) llegeixen el seu primer llibre en català abans dels 14 anys, o sigui, abans de començar el BUP, i 152 (38,7%) comencen a llegir en català durant el BUP o el COU. Es més, el 75,1% dels alumnes que han contestat l'enquesta han començat a llegir en català, si no a EGB, sí ja a primer de BUP. Això vol dir que el 75,1% dels alumnes que contesten l'enquesta, tots ells més grans de 15 anys, almenys ja fa un any que llegeixen en català, la qual cosa s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar les respostes a les preguntes anteriors i posteriors. Un crit d'alerta per

aquests dos alumnes que no han llegit mai cap llibre en català i porten ja dos cursos de BUP.

Fixem-nos ara en la relació entre l'edat en què l'alumne llegeix en català per primera vegada i el bloc al qual pertany:

	A-1...(54)	A-2 (115)	A-3 (28)	A (197)
Abans de 8	30 (55,5%)	19 (16,5%)	8 (28,5%)	57 (28,9%)
de 9 a 11	14 (25,9%)	32 (27,8%)	8 (28,5%)	54 (27,4%)
de 12 a 13	7 (12,9%)	27 (23,4%)	7 (25%)	41 (20,8%)
A 14	-	20 (17,3%)	1 (3,5%)	21 (10,6%)
A 15	-	7 (6%)	2 (7,1%)	9 (4,5%)
A 16	-	2 (1,7%)	1 (3,5%)	3 (1,5%)
A 17	-	1 (0,8%)	-	1 (0,5%)
A 18 o més	-	-	1 (3,5%)	1 (0,5%)
En blanc	3 (5,5%)	7 (6%)	-	10 (5%)

Hi alguns resultats que cal posar de relleu. Per exemple, tots els A-1 (recordem que són els individus de llengua materna catalana, que parlen habitualment en català i que llegeixen més fàcilment i més freqüentment en català) abans de començar el BUP ja han llegit pel cap baix un llibre en català i més de la meitat ja l'han llegit abans dels vuit anys. Es pot dir que els A-1 van aprendre a llegir i a llegir en català a la vegada, que ja sabem que en la majoria de les ocasions no vol dir el mateix. Aquest és, sens dubte, el factor determinant que llegeixin més fàcilment i més freqüentment en català.

El 67,7% dels A-2 (llengua materna catalana, parlen

habitualment en català, però llegeixen més fàcilment i més freqüentment en castellà) també comencen a llegir abans del BUP, però la majoria comença una mica més tard que els A-1 (de 9 a 13 anys, sobretot); a partir dels 14 anys, primer de BUP, els percentatges van baixant fins a aquesta única persona que no ha llegit cap llibre en català fins als 17 anys. Potser el fet que llegeixin els primers llibres en castellà els porta a la inèrcia de continuar-ho fent.

El 82% dels A-3 (la resta de variants de llengua materna catalana) comencen a llegir en català a EGB i més de la meitat ja llegeixen en català abans dels 11 anys. Com que aquest bloc és tan heterogeni no cal estendre's massa en consideracions; només dir que està entremig dels dos anteriors: els A-3 comencen a llegir en català una mica més tard que els A-1 però no tant com els A-2.

En el total d'alumnes de llengua materna catalana, és curiós observar com el percentatge va baixant a mesura que avança l'edat: el 56,3% comença a llegir abans dels 11 anys i el 77,1% abans dels 13. Només el 17,6% comença a llegir en català ja dins els estudis de BUP. En general, sembla que la llengua pròpia i de la família els porta a llegir en català relativament aviat, i diem "relativament" perquè en qualsevol llengua normalitzada aquests percentatges farien pensar molt sobre la poca afecció dels infants a la lectura.

Passem ara als B, de llengua materna no catalana:

	B-1 (156)	B-2 (37)	B (193)
Abans de 8 anys	6 (3,8%)	9 (24,3%)	15 (7,7%)
De 9 a 11 "	19 (12,1%)	8 (21,6%)	27 (13,9%)
De 12 a 13 "	24 (15,3%)	3 (8,1%)	27 (13,9%)
A 14	40 (25,6%)	11 (29,7%)	51 (26,4%)
A 15	24 (15,3%)	5 (13,5%)	29 (15%)
A 16	22 (14,1%)	-	22 (11,3%)
A 17 o més	15 (9,5%)	-	15 (7,7%)
En blanc	4 (2,5%)	1 (2,7%)	5 (2,5%)
No n'han llegit cap	2 (1,2%)	-	2 (1%)

En els B-1 (llengua materna castellana, no parlen habitualment en català, llegeixen més fàcilment i més freqüentment en castellà) és interessantíssima la pujada dels percentatges fins als 14 anys (primer de BUP), el punt culminant; s'inicia seguidament una baixada amb una progressió curiosament molt semblant a la pujada. Abans dels 14 anys, només un 31,2% dels B-1 ha començat a llegir en català; i un 64,5% comença a llegir-hi durant el BUP o el COU. El percentatge més alt correspon a primer de BUP, que és on molts dels que no han llegit cap llibre en català es posen en contacte per primera vegada amb textos escrits en aquesta llengua; així doncs, quan comencen segon de BUP, el 56,8% dels B-1 (els alumnes més allunyats de la llengua catalana parlada i escrita) ja han llegit almenys un llibre en català.

Quant als B-2 (altres variants de llengua materna no catalana) als 8 anys han llegit més en català que els B-1; als 11 anys quasi la meitat (46,9%) diuen que ja han començat a llegir en català. Però el percentatge més alt per edats aquí torna a correspondre als qui comencen als 14 anys, o sigui, a primer de BUP.

Si comparem els B amb els A, les xifres s'inverteixen només un 36,1% dels B ja han llegit algun llibre en català quan comencen BUP (els A eren un 77,1%), i un 60,4% dels B han d'esperar fins a BUP per llegir en català (els A eren un 17,6%). Hi ha dos B que no han llegit mai en català i de A no n'hem trobat cap.

La conclusió és que els A comencen a llegir en català majoritàriament abans dels 11 anys i en les seves 3/4 parts abans de BUP, mentre que els B comencen a llegir-hi molt més tard, sobretot a partir de BUP.

En la relació entre l'edat que tenen els alumnes quan llegeixen el seu primer llibre en català i el curs que fan actualment, no ens surt cap dada destacable. Així, potser només cal remarcar això: no hi ha pràcticament diferències

entre l'edat en què comencen els que durant el curs 80-81 fan segon i la dels que fan tercer o COU, malgrat que els dos anys més que tenen els últims i els esdeveniments dels darrers temps que han afectat favorablement la llengua catalana podrien fer pensar que els més petits han de portar un cert avantatge.

	2on.BUP (130)	3er. BUP (130)	COU (130)
Abans dels 8	28 (21,5%)	20 (15,3%)	24 (18,4%)
De 9 a 11	21 (16,1%)	27 (20,7%)	33 (25,3%)
de 12 a 13	26 (20%)	21 (16,1%)	21 (16,1%)
A 14	26 (20%)	24 (18,4%)	22 (16,9%)
A 15	11 (8,4%)	16 (12,3%)	11 (8,4%)
A 16	5 (3,8%)	11 (8,4%)	9 (6,9%)
A 17 o més	5 (3,8%)	5 (3,8%)	7 (5,3%)
En blanc	6 (4,6%)	6 (4,6%)	3 (2,3%)
No n'han llegit cap	2 (1,5%)	-	-

Resumint: les tres quartes parts dels alumnes enquestats quan comencen segon de BUP han llegit ja com a mínim un llibre en català; els A s'inicien abans del BUP, en canvi els B han d'esperar a començar-lo; els A-1 són els que comencen a llegir de més joves i els B-1, de més grans.

10.- Qui et va moure a llegir-lo?

Les respostes que els 390 alumnes enquestats han donat a aquesta pregunta són les següents:

FAMILIAR O AMIC:	88	(22,5%)
COMPANY D'ESCOLA: ...	11	(2,8%)
PROFESSOR:	274	(70,2%)
EN BLANC:	17	(4,3%)

Gairebé unes tres quartes parts han començat a llegir en català perquè el professor els hi ha obligat, quasi una quarta part perquè un familiar o amic els hi ha empès i una mínima part perquè els ho ha recomanat un company d'escola. S'ha de destacar la importància que té el professor, o l'escola en general, en la iniciació de la lectura en català: la gran majoria d'alumnes fan més cas de la imposició del professor que de les recomanacions de familiars, amics o companys, més avall veurem per què.

Si relacionem la persona que els indueix a llegir en català per primera vegada i el bloc al qual pertanyen, tenim:

	A-1 (54)	A-2 (115)	A-3 (28)	A (197)
Familiar o amic	23 (42,5%)	44 (38,2%)	9 (32,1%)	76 (38,5%)
Company d'escola	2 (3,7%)	5 (4,3%)	1 (3,5%)	8 (4%)
Professor	25 (46,2%)	60 (52,1%)	17 (60,7%)	102 (51,7%)
En blanc	4 (7,4%)	6 (5,2%)	1 (3,5%)	11 (5,5%)

Si ens fixem només amb els A-1 i els A-2, notem algunes coses sorprenents: mentre que la influència del familiar o amic

a l'hora de començar a llegir en català baixa en els A-2 respecte dels A-1, la influència del professor puja; i si en els A-1 l'influx del familiar o amic és molt semblant al del professor, en els A-2 el professor té molt més poder que qualsevol altra persona en la iniciació de l'alumne en la lectura en català.

En el total d'alumnes de llengua materna catalana, el professor és qui majoritàriament obliga a llegir el primer llibre en català, no obstant els familiars i amics també juguen un bon paper en aquest aspecte; molt petit és, en canvi, el paper del company d'escola.

Passem als blocs dels B:

	B-1 (156)	B-2 (37)	B (193)
Familiar o amic	6 (3,8%)	6 (16,2%)	12 (6,2%)
Company d'escola	1 (0,6%)	2 (5,4%)	3 (1,5%)
Professor	144 (92,3%)	28 (75,6%)	172 (89,1%)
En blanc	5 (3,2%)	1 (2,7%)	6 (3,1%)

La intervenció del professor és aquí aclaparadora i, evidentment, la dels familiars o amics es redueix (la del company d'escola continua essent molt minsa). Però hi ha certes diferències entre els B-1 i els B-2, de tal manera que, sense ni molt menys arribar a percentatges semblants als A, els B-2 s'hi acosten més que no pas els B-1, a causa del seu grau més alt de catalanització. Tot això corrobora el que ja hem dit a la pregunta 8. l'entorn social (en aquest cas, familiars i amics) no ajuda a catalanitzar els alumnes de llengua materna no catalana i ha d'ésser el professor de l'assignatura de Llengua i Literatura Catalanes l'únic que

els estímuli.

Relacionem ara el personatge iniciador amb el tipus d'escola:

	IC (90)	IP (140)	PC (110)	PP (50)
Familiar o amic	19 (21,1%)	19 (13,5%)	33 (30%)	17 (34%)
Company d'escola	3 (3,3%)	2 (1,4%)	5 (4,5%)	1 (2%)
Professor	61 (67,7%)	116 (82,8%)	65 (59%)	32 (64%)
En blanc	7 (7,7%)	3 (2,1%)	7 (6,3%)	0 -

Hi ha una divisió molt interessant entre escoles privades i instituts, i és en el mateix sentit que la que hi havia entre els A i els B. La preponderància del professor continua essent notòria en tot tipus de centre, però ho és més als instituts que a les privades. En canvi, l'influx del familiar o amic és més important en alumnes d'escoles privades que d'instituts, i dins d'aquests, més en alumnes d'instituts del centre que de la perifèria. En síntesi: es podria dir que els alumnes enquestats que van a escoles privades (sobretot si són del centre) estan més envoltats d'un ambient de certa catalanitat que no pas els que van als instituts del centre de Barcelona, i aquests més que els dels Instituts de la perifèria.

Passem ara a la relació entre la persona que va moure l'alumne a llegir per primera vegada en català i l'edat que aquest tenia aleshores:

	Familiar o amic (88)	Company d'escola (11)	Professor (274)	En blanc (17)
Abans dels 8	29 (32,9%)	3 (27,2%)	38 (13,8%)	2
De 9 a 11	30 (34%)	5 (45,4%)	41 (14,9%)	5
De 12 a 13	18 (20,4%)	2 (18,1%)	47 (17,1%)	1
A 14	6 (6,8%)	-	66 (24,%)	-
A 15	-	-	38 (13,8%)	-
A 16	1 (1,1%)	-	23 (8,3%)	1
A 17 o més	2 (2,2%)	1 (9%)	14 (5,1%)	-
En blanc	2 (2,2%)	-	7 (2,5%)	8

L'edat en què els familiars o amics influeixen més és abans dels 14 anys, segurament per compensar la manca de lectures en català a l'escola, a EGB concretament. En canvi, a partir dels 14 anys (lr. de BUP) és el professor qui mou més l'alumne a començar a llegir en català. Tenim, doncs, que l'ambient familiar i social català, quan existeix, supleix l'escola sempre que en aquesta no es faci llegir en català.

En aquest altre gràfic es pot veure amb més claredat aquesta relació:

	-8(72)	9-11(81)	12-13(68)	14(72)	15(38)	16(25)	17(17)
Familiar o amic	29(40,2%)	30(37%)	18(26,4%)	6(8,3%)	-	1(4%)	2(11,7%)
Company d'escola	3(4,1%)	5(6,1%)	2(2,9%)	-	-	-	1(5,8%)
Professor	38(52,7%)	41(50,6%)	47(69,1%)	66(91,6%)	38(100%)	23(92%)	14(82,3%)
En blanc	2(2,7%)	5(6,1%)	1(1,4%)	-	-	1(4%)	-

La influència dels familiars o amics sempre és més petita que la del professor, fins i tot abans dels 8 anys, i va baixant a mesura que l'edat avança. La del professor en canvi, puja amb l'edat fins a arribar a aquest 100% dels 15 anys. Per tant, el professor, a qualsevol edat que l'alumne hagi començat a llegir en català, és qui principalment li marca el primer llibre que ha de llegir. Els familiars i amics hi influeixen de manera important, ja ho hem vist abans, només fins als 13 anys.

Conclusions: el 70,2% dels alumnes enquestats comencen a llegir en català perquè el professor els ho mana; els familiars i amics influeixen principalment sobre els A-1., sobre els alumnes de les escoles privades del centre de Barcelona i sobre els alumnes que han començat a llegir abans dels 14 anys.

11.- *Quin era el primer llibre que vas llegir?*

Per fer la classificació dels llibres que surten en aquesta pregunta hem seguit el següent criteri: hem separat els dos autors que apareixen amb més freqüència (PEDROLO i RODOREDA), hem fet un grup de llibres infantils i juvenils (el Zoo d'en Pitus, el Petit Príncep, els llibres de "La Galera", els de la col·lecció "El Nus", els "Llibres amb Cua",...) i hem dividit la resta de llibres en dos grups: a) llibres d'escriptors ja considerats clàssics dins la literatura catalana (Laia, Bearn, L'Auca del Senyor Esteve, La Vida i la Mort d'en Jordi Fraginals, El Carrer Estret, contes de Narcís OLLER, poemes de SAGARRA, contes de CALDERS,...) i d'autors contemporanis no específicament infantils ni juvenils (Montserrat ROIG, Carme RIERA, Oriol PI de CABANYES, ...), b) obres no literàries (d'història,...).

Ens hem vist obligats a fer aquests grans grups perquè la llista de llibres és molt dispersa i, excepte el Mecanos-

crit, el Zoo d'En Pitus i el Petit Príncep, la resta de llibres apareix molt poques vegades.

El resultat és el següent:

<u>Mecanoscrit</u> + altres llibres de PEDROLO.....	57 + 4 =61	(15,6%)
Llibres de Mercè RODOREDA	27	(6,9%)
<u>Zoo d'en Pitus</u> + <u>Petit Príncep</u> + infantils i juvenils,	34+22+139 =195	(50%)
Clàssics i contemporanis	47	(12%)
Altres	2	(0,5%)
En blanc, "no me'n recordo", nul	58	(14,8%)

Veiem com la meitat justa dels alumnes enquestats comença a llegir en català amb un llibre infantil o juvenil. Si tenim en compte que hi ha un 56,5% d'alumnes que llegeixen el seu primer llibre en català abans dels 14 anys, vol dir que, pel cap baix, com a mínim, hi ha un 6,5% dels alumnes esquestats, que han començat a llegir abans dels 14 anys amb un llibre no adreçat específicament a ells. Cal destacar també la gran quantitat d'alumnes que llegeixen el Mecanoscrit com a primer llibre en català, i també, encara que en menor quantitat, el Zoo d'en Pitus i el Petit Príncep. Relativament pocs han començat amb llibres de clàssics i contemporanis, i menys encara, amb llibres de Mercè RODOREDA. És important el percentatge (14,8%) d'alumnes que no recorda el títol del llibre.

Relacionem ara el primer llibre llegit amb el bloc al qual l'alumne pertany. Comencem pels A:

	A-1 (54)	A-2 (115)	A-3 (28)	A (197)
Pedrolo	2 (3,7%)	14 (12,1%)	4 (14,2%)	20 (10,1%)
Rodoreda	-	6 (5,2%)	1 (3,5%)	7 (3,5%)
Infantils i juvenils	41 (75,9%)	69 (59,9%)	19 (67,8%)	129 (65,4%)
Clàssics i contempor.	2 (3,7%)	8 (6,9%)	1 (3,5%)	11 (5,5%)
Altres	-	2 (1,7%)	-	2 (1%)
En blanc	2 (3,7%)	16 (13,9%)	3 (10,7%)	21 (10,6%)

Si ordenem els tres blocs segons la "catalanització" dels alumnes que hi pertanyen, tenim: primer, A-1, A-3, i tercer, A-2. Aquest ordre ja l'hem trobat en el resultat de la pregunta "Quina edat tenies quan vas llegir el primer llibre?" Els A-1 comencen a llegir en català abans que els A-3 i aquests abans que els A-2. Doncs bé, aquí tornem a trobar aquest ordre pel que fa a llibres infantils i juvenils com a primers llibres llegits en català: les 3/4 parts dels A-1 comencen amb un llibre infantil o juvenil, el percentatge baixa en els A-3 i més en els A-2. És lògic que com més petit és el nen més adequat a la seva edat ha de ser el llibre.

Aquest ordre es manté, però a la invertebrada, quant als llibres de M. RODOREDA, que es poden considerar, per la seva dificultat, l'extrem oposat als llibres infantils o juvenils. Els A-2 són els que més han començat a llegir en català amb RODOREDA (cal recordar que són els que han començat a llegir més tard), només un A₃ ho ha fet i cap A-1. Quant a PEDROLO i els autors clàssics i contemporanis, el percentatge d'A-1 és molt més baix que el d'A-3 i A-2, en el primer cas, i que el d'A-1 és molt més baix que el d'A-3 i A-2, en el primer cas, i que el d'A-2, en el segon.

Són de destacar també els percentatges d'alumnes que no

recorden el títol del primer llibre llegit en català: només un 3,7% d'A-1, en canvi, un 10,3% d'A-3 i un 13,9% d'A-2. Es torna a trobar l'ordre de catalanització esmentat abans el poc interès es més propi dels A-2 que dels A-3, i més dels A-3 que dels A-1.

En general, els alumnes de llengua materna catalana, en la seva gran majoria (65,4%), comencen a llegir en català amb un llibre infantil o juvenil. Si el 77,1% d'aquest tipus d'alumnes comença a llegir en català abans dels 14 anys, vol dir que un 11,7% llegeix per primera vegada en català amb un llibre potser noadequat a la seva edat, i això és molt important de cara a la seva afecció posterior a la lectura en català.

Passem als alumnes de llengua materna no catalana:

	B-1 (156)	B-2 (37)	B (193)
PEDROLO	34 (21,7%)	7 (18,9%)	41 (21,2%)
RODOREDA	19 (12,1%)	1 (2,7%)	20 (10,3%)
Infantils i juvenils	46 (29,4%)	20 (54%)	66 (34,1%)
Clàssics i Contempor.	33 (21,1%)	3 (8,1%)	36 (18,6%)
Altres	-	-	-
En blanc	24 (15,3%)	6 (16,2%)	30 (15,5%)

La proporció d'alumnes B que comencen a llegir en català amb un llibre infantil o juvenil baixa ostensiblement respecte dels A (quasi la meitat). Però tot i això, els B-2 (que ja hem vist abans que són els més propers als A) ultrapassen el 50% i, en general, són molt semblants als A-2. El percentatge de primeres lectures amb PEDROLO es duplica i amb RODOREDA i clàssics i contemporanis es triplica respecte

dels A. Evidentment tot això està relacionat amb l'edat en què llegeixen el primer llibre, que ja hem vist que en el cas dels B és molt posterior als A: quan comencen a llegir en català, el professor ja no els obliga a llegir llibres escrits, en teoria, per a nens més petits.

Cal destacar també l'augment d'alumnes que han oblidat el títol del seu primer llibre català llegit. Això és una mica contradictori perquè, si fa menys temps que l'han llegit, haurien de recordar-lo millor que els A, però se suposa que l'interès no és el mateix precisament.

Comparem a continuació el primer llibre llegit en català amb qui va moure l'alumne a llegir-lo:

	Familiar o amic (88)	Company d'escola (11)	Professor (274)	En blanc (17)
Pedrolo	3 (3,4%)	-	48 (17,5%)	10 (58,8%)
Rodoreda	2 (2,2%)	-	21 (9,1%)	-
Infant. i juven.	69 (78,4%)	7 (63,6%)	119 (43,3%)	-
Clàssics i contem.	2 (2,2%)	-	44 (16%)	1 (5,8%)
Altres	1 (1,1%)	-	1 (0,3%)	-
En blanc	11 (12,5%)	4 (36,3%)	37 (13,5%)	6 (35,2%)

Veiem que el tipus de llibre que els familiars o amics recomanen més és l'infantil i juvenil. Recordem que, en la relació entre l'edat en què l'alumne llegeix el primer llibre en català i qui el mou a llegir-lo, els familiars o amics tenen molta importància abans dels 14 anys. És lògic, doncs, que recomanin llibres proporcionats a l'edat del nen.

12.- Del d'alcabres, quants llibres s'han fet llegir a l'alumne?

El tipus de llibre que fan llegir el professor és sobretot l'infantil i juvenil també, però pugen força els percentatges de PEDROLO, d'autors clàssics i contemporanis i de RODOREDÀ. Raó: el professor, en general, actua més tard que el familiar i pot posar ja un altre tipus de llibre com a lectura de classe.

Per últim, relacionem el primer llibre llegit per l'alumne amb l'edat en què el va llegir:

	Pedrolo (61)	Rodoredà (27)	Infant. i juvenils (195)	Clàssic i contemp. (47)	Altres (2)	En blanc (58)
Abans 8	2(3,2%)	-	59(31,8%)	-	-	13(22,4%)
De 9 a 11	2(3,2%)	-	66(35,5%)	-	2(100%)	11(18,9%)
De 12-13	16(26,2%)	2(7,4%)	33(17,8%)	9(19,1%)	-	8(13,7%)
A 14	27(44,2%)	7(25,9%)	22(11,8%)	11(23,4%)	-	5(8,6%)
A 15	11(18%)	6(22,2%)	7(3,7%)	11(23,4%)	-	3(5,1%)
A 16	4(6,5%)	7(25,9%)	6(3,2%)	7(14,8%)	-	1(1,7%)
A 17 o més	1(1,6%)	5(18,5%)	-	9(19,1%)	-	2(3,4%)

	Abans dels 8 (72)	9-11(81)	12-13(68)	14 (72)	15 (38)	16 (25)	17 o més (17)
Pedrolo	-	2(2,4%)	16(23,5%)	27(37,5%)	11(28,9%)	4(16%)	1(5,8%)
Rodoredà	-	-	2(2,9%)	7(9,7%)	6(15,7%)	7(28%)	5(29,4%)
Infantils i juven.	59(81,94%)	66(8,14%)	33(48,5%)	22(30,5%)	7(18,4%)	6(24%)	-
Clàssics i conte.,	-	-	9(13,2%)	11(15,2%)	11(28,9%)	7(28%)	9(52,9%)
Altres	-	2(2,4%)	-	-	-	-	-
En blanc	13(18%)	11(13,5%)	8(11,7%)	5(6,9%)	3(7,8%)	1(4%)	2(11,7%)

El primer gràfic ens mostra l'edat en què es llegeix més cada tipus de llibre. Els llibres de PEDROLO es llegeixen més a finals d'EGB i, sobretot, a primer de BUP. Els de RODOREDA, a BUP i COU. Els infantils i juvenils, fins als 11 anys, la majoria. Els clàssics i contemporanis, de finals d'EGB fins a COU.

El segon gràfic indica quin tipus de llibre es comença a llegir per edats. Així veiem com fins als 8 anys l'únic llibre que es llegeix és l'infantil o juvenil; dels 9 als 11 continua el predomini d'aquest tipus de llibre, però ja hi ha algun alumne que declara haver llegit un llibre de PEDROLO; als 12 i 13 anys encara es comença a llegir en català principalment amb llibres infantils i juvenils, però les iniciacions amb PEDROLO ja arriben al 23,5%; alguns ja s'han iniciat amb un clàssic o contemporani i, fins i tot, dos ja han llegit RODOREDA. Entrem al BUP: als 14 anys, PEDROLO com a iniciador ja passa al davant del llibre infantil i juvenil, i un tant per cent molt important s'estrena amb els clàssics o la RODOREDA; als 15 anys, els infantils ja van baixant i PEDROLO i els clàssics contemporanis empaten a un 28,9%, mentre RODOREDA puja; als 16 anys, PEDROLO ja baixa, RODOREDA i els clàssics i contemporanis són els més llegits i tornen a aparèixer els infantils i juvenils amb un percentatge lleugerament inferior als anteriors; a partir dels 17 anys, més de la meitat s'inicien amb clàssics i contemporanis.

En aquests resultats es poden veure alguns desafasaments: iniciar nens de 12 i 13 anys en la lectura en català amb RODOREDA, que segurament no entendran, o iniciar alumnes de setze anys amb llibres que trobaran massa infantils.

En síntesi, doncs, la meitat dels alumnes enquestats comença a llegir en català amb un llibre infantil o juvenil. La majoria són de llengua materna catalana i ho fan aconsellats per familiars o amics i abans dels 14 anys. La resta d'alumnes comença a llegir amb llibres no adreçats específicament a ells. La majoria són de llengua materna no catalana i són iniciats pel professor a partir dels 14 anys.

12.- Des d'aleshores, quants llibres t'han fet llegir a l'escola?

En aquesta pregunta no tots els alumnes donen una xifra exacta. Respostes com "pocs", "bastants" i "molts" són freqüents. A l'hora de fer els grups, hem inclòs la resposta "pocs" al dels que han llegit menys llibres (de 1 a 3), "bastants", al dels que n'han llegit de 4 a 10, i "molts" al dels que n'han llegit més de 10. El resultat és el següent:

No ens n'han fet llegir cap:.....	20	(5,1%)
De 1 a 3 llibres:.....	100	(25,6%)
De 4 a 10 llibres:	193	(49,4%)
Més de 10 llibres:	75	(19,2%)
Responen en blanc:	2	(0,5%)

Quasi la meitat contesten que els han fet llegir de 4 a 10 llibres i una quarta part, de 1 a 3. O sigui, el 75% dels alumnes enquestats no han llegit més de 10 llibres en català a l'escola. Recordem que tenen de 15 a 20 anys. Quants n'hauran llegit en castellà?

Mirem primer la relació entre el nombre de llibres que l'escola ha fet llegir als alumnes i el curs que estan fent:

	2on (130)	3er. (130)	COU (130)
Cap	8 (6,1%)	3 (2,3%)	9 (6,9%)
1-3	42 (32,3%)	26 (20%)	32 (24,6%)
4-10	70 (53,8%)	71 (54,6%)	52 (40%)
Més de 10	10 (7,6%)	29 (22,3%)	36 (27,6%)
En blanc	-	1 (0,7%)	1 (0,7%)

El nombre de llibres que predomina en tots tres cursos és de 4 a 10. A COU, el curs on els alumnes haurien d'haver llegit més en català, ens trobem amb algunes sorpreses, com per exemple: és on hi ha més alumnes a qui no han fet llegir mai cap llibre en català; hi ha més alumnes de tercer que han llegit quatre o més llibres, que no pas de COU (un 76,9% a tercer i un 67,6% a COU). Cal dir, emperò, que a COU és on hi ha més alumnes que han llegit més de 10 llibres en català a l'escola.

Si tenim en compte que el curs 1.980-81 és el tercer en què el català és una assignatura obligatòria a EGB i a BUP, tenim que quasi la meitat dels alumnes enquestats ha llegit com a mínim la mitjana de 1,3 llibres per curs des de la implantació del decret.

Quants llibres s'han fet llegir en els quatre diferents tipus d'escoles?

	IC (90)	IP (140)	PC (110)	PP (50)
Cap	2 (2,2%)	3 (2,1%)	3 (2,7%)	12 (24%)
1-3	27 (30%)	38 (27,1%)	13 (11,8%)	22 (44%)
4-10	44 (48,8%)	78 (55,7%)	55 (50%)	16 (32%)
Més de 10	16 (17,7%)	20 (14,2%)	39 (35,4%)	-
En blanc	1 (1,1%)	1 (0,7%)	-	-

Si sumem el nombre d'alumnes de cada tipus de centre que han llegit més de quatre llibres en català, ens surt el següent: privades del centre, un 85,4%; instituts de la perifèria, un 69,9%; instituts del centre, un 66,5%, i privades de la perifèria, un 32%. És sorprenent que als instituts de la perifèria on s'ha passat l'enquesta es faci llegir més en català que als tres instituts del centre. No sorprén, en canvi, que siguin les privades del centre les que, amb molt d'aventatge, facin llegir més en català, ja que alguna de les

triades és catalanitzant i alguna altra està en període de catalanització. Tampoc no ens sorprèn gaire que a les privades de la perifèria ningú no hagi llegit més de 10 llibres en català a l'escola ni que un 24% dels enquestats no n'hagin llegit mai cap.

Conclusions: la meitat dels alumnes enquestats han llegit de 4 a 10 llibres catalans a l'escola, el curs que fan els que n'han llegit més és tercer de BUP i els centres que fan llegir més en català són els privats del centre.

13.- *Quants llibres en català has llegit per pròpia iniciativa?*

En molts casos les respostes aquí també són força imprecises i ens ha calgut incloure-les en els diferents grups de la mateixa manera que ho hem fet a la pregunta anterior:

No han llegit cap llibre:	122	(31,2%)
De 1 a 3 :	113	(28,9%)
De 4 a 10:	81	(20,7%)
Més de 10 :	70	(17,9%)
Responen en blanc:	4	(1%)

Les xifres són encara més esveradores que en la pregunta anterior. El percentatge més alt és el d'alumnes que no han llegit mai cap llibre en català per pròpia iniciativa. Si sumem aquest percentatge amb el dels alumnes que n'han llegit de 1 a 3, ens trobem que el 60,1% dels alumnes enquestats no han llegit més de tres llibres en català fora de l'escola. Això vol dir que estan poc motivats. Per l'ambient? Segurament. Però també pel tipus

i pel nombre de llibres que els han fet llegir a l'escola.

Relacionem primer aquest resultat amb el curs que fan els alumnes:

	2on (130)	3er. (130)	COU (130)
Cap	51 (39,2%)	40 (30,7%)	31 (23,8%)
1-3	37 (28,4%)	43 (33%)	33 (25,3%)
4-10	23 (17,6%)	20 (15,3%)	38 (29,2%)
Més de 10	19 (14,6%)	26 (20%)	25 (19,2%)
En blanc	-	1 (0,7%)	3 (2,3%)

A mesura que avancem de curs, disminueix el nombre d'alumnes que no ha llegit cap llibre per pròpia iniciativa. Aquesta és una dada esperançadora: almenys vol dir que en el BUP es van motivant progressivament. Com a conseqüència, va augmentant el nombre d'alumnes que ha llegit quatre o més llibres: un 32,4% a segon, un 35,3% a tercer i un 48,4% a COU, que és el curs més motivat.

Quina connexió hi ha entre el tipus d'escola a què l'alumne va i el nombre de llibres llegits per pròpia iniciativa?

	IC (90)	IP (140)	PC (110)	PP (50)
Cap	31 (34,4%)	62 (44,2%)	14 (12,7%)	15 (30%)
1 - 3	23 (25,5%)	39 (27,8%)	22 (20%)	29 (58%)
4 -10	17 (18,8%)	23 (16,4%)	35 (31,8%)	6 (1,2%)
Més de 10	16 (17,7%)	15 (10,7%)	39 (35,4%)	-
En blanc	3 (3,3%)	1 (0,7%)	-	-

Veiem que coincideix el tipus de centre on es fa llegir més en català (PC) amb el grau més alt de motivació dels alumnes a llegir per pròpia iniciativa. I la diferència dels PC respecte dels altres centres és aquí molt més gran que en la pregunta 12. Un 67,2% d'alumnes de PC han llegit més de quatre llibres catalans per pròpia iniciativa. En canvi, només els han llegits un 36,5% d'alumnes d'IC i un 27,1% d'IP. Les escoles privades de la perifèria, pel que es veu, no inciten gaire a llegir; només un 1,2% de l'alumnat ha llegit més de 4 llibres catalans per pròpia iniciativa i cap no n'ha llegit més de 10. No obstant, el percentatge en aquest darrer tipus d'escola pel que es refereix als alumnes que no n'han llegit cap és "relativament" inferior al dels instituts del centre i al dels instituts de la perifèria; les xifres en aquests dos últims centres són esgarrifadores: un 34,4% d'alumnes que van a instituts del centre i un 44,2% (!!!) d'alumnes que van a instituts de la perifèria no llegeix ap més llibre en català que els fan llegir a l'escola.

Estudiem seguidament la relació entre el nombre de llibres llegits per pròpia iniciativa i el nombre de llibres fets llegir a l'escola:

Alumnes que han llegit més pel seu compte que a l'escola:	86 (22%)
Alumnes que han llegit més a l'escola que pel propi compte:	265 (67,9%)
Alumnes que n'han llegit igual nombre:	35 (8,9%)
Alumnes que deixen alguna de les respostes o totes dues en blanc:	4 (1%)

La gran majoria ha llegit més llibres a l'escola que per pròpia iniciativa; però no deixa de ser reconfortant que el 22% dels alumnes enquestats n'hagi llegit més pel seu compte que dins l'escola.

Si relacionem aquests resultats amb el curs que fa l'alumne enquestat, ens surt el següent:

	2on (130)	3er (130)	COU (130)
Més per pròpia iniciativa	31 (23,8%)	24 (18,4%)	31 (23,8%)
Més a l'escola	89 (68,4%)	91 (70%)	85 (65,3%)
Igual nombre	10 (7,6%)	14 (10,7%)	11 (8,4%)
En blanc	-	1 (0,7%)	3 (2,3%)

El curs que fan els alumnes que llegeixen menys per pròpia iniciativa és precisament el curs en què els fan llegir més a l'escola: tercer de BUP. La relació sembla lògica. Ara bé, si sumem els percentatges de "més" i "igual" resulta que les diferències es redueixen considerablement els alumnes de COU són els que més han llegit pel seu compte (un 32,2%), els segueixen els alumnes de segon (un 31,4%) i finalment els de tercer (un 29,1%).

Passem tot seguit a veure quina relació hi ha entre el nombre de llibres llegits per pròpia iniciativa i els diferents blocs lingüístics.

	A-1 (54)	A-2 (115)	A-3 (28)	A (197)
Cap	-	22 (19,1%)	5 (17,8%)	27 (13,7%)
1-3	2 (3,7%)	44 (38,2%)	6 (21,4%)	52 (26,3%)
4- 10	19 (35,1%)	29 (25,2%)	9 (32,1%)	57 (28,9%)
Més 10	32 (59,2%)	20 (17,3%)	8 (28,5%)	60 (30,4%)
En blanc	1 (1,8%)	-	-	1 (0,5%)

L'ordre A-1, A-3, A-2, segueix mantenint-se. Invertit en els dos primers casos (de 0 a 3 llibres llegits pel propi

compte), seguit en els dos darrers (4 o més llibres llegits). Així, tenim que en els A-1 no trobem cap individu que no hagi llegit res pel seu compte i que més de la meitat hi han llegit més de deu llibres. En els A-3 hi ha més alumnes que n'han llegit més de 4 (60,6%) que no pas menys o cap (39,2%). En canvi, en els A-2 més de la meitat (57,3%) n'ha llegit menys de 4 o cap i només el 42,5% n'ha llegit més de 4.

En el total d'alumnes de llengua materna catalana predominen els que han llegit quatre o més llibres pel seu compte, encara que no s'ha d'oblidar aquest 13,7% que no ha agafat mai cap llibre en català que no li hagin manat a l'escola.

En els alumnes de llengua materna no catalana els percentatges s'inverteixen, com sempre:

	B- 1 (156)	B-2 (37)	B (193)
Cap	88 (56,4%)	7 (18,9%)	95 (49,2%)
1 - 3	51 (32,6%)	10 (27%)	61 (31,6%)
4 - 10	10 (6,4%)	14 (37,8%)	24 (12,4%)
Més de 10	5 (3,2%)	5 (13,5)	10 (5,1%)
En blanc	2 (1,2%)	1 (2,7%)	3 (1,5%)

I, com sempre, els B-2 són els que s'acosten més als A. Aquesta vegada resulta que fins i tot són més afeccionats a la lectura en català que els A-2 i els sobrepassen; un 45,9% dels B-2 ha llegit menys de 4 llibres pel seu compte i un 51,3% n'han llegit més de 4 (en els A-2 era un 57,3% i un 42,5%, respectivament).

Més de la meitat dels B-1 no ha llegit cap llibre en català pel propi compte i un 89% no n'ha llegit més de tres. Només un 9,6% n'ha llegit quatre o més (en els A-1 el percentat

ge era d'un 3,7% que no n'havien llegit més de 3 i d'un 94,3 que n'havia llegit quatre o més). Aquests resultats confirmen l'oposició extrema que pensàvem que hi havia entre aquests dos blocs quan els van fer.

En el total dels B, quasi la meitat no llegeix mai en català pel seu compte, un 80,8% no n'ha llegit més de tres i només el 7,5%, quatre o més.

Mirem de veure a continuació el lligam entre el nombre de llibres que els alumnes enquestats diuen que han llegit per pròpia iniciativa i l'edat en què llegeixen el primer llibre en català:

	Abans 8 (72)	9-11 (81)	12-13 (68)	14 (72)	15 (38)	16 (25)	17 o més (17)
Cap	3 (4,1%)	12 (14,8%)	12 (17,6%)	33 (45,8%)	24 (63,1%)	19 (76%)	12 (70,5%)
1-3	9 (12,5%)	26 (32%)	32 (47%)	27 (37,5%)	9 (23,6%)	4 (16%)	4 (23,5%)
4-10	26 (36,1%)	28 (34,5%)	11 (16,1%)	10 (13,8%)	3 (7,8%)	1 (4%)	1 (5,8%)
Més de 10	34 (47,2%)	14 (17,2%)	13 (19,1%)	1 (1,3%)	1 (2,6%)	1 (4%)	-
En blanc	-	1 (1,2%)	-	1 (1,3%)	1 (2,6%)	-	-

Com més aviat comencen a llegir en català, més llibres llegeixen pel seu compte. Això és lògic pel temps, però també és força significatiu perquè vol dir que no es desanimen pel camí. La proporció d'alumnes que no llegeix mai en català per pròpia iniciativa augmenta segons l'edat en què comença a llegir en català. Així mateix, com més grans són els alumnes que comencen a llegir en català, més disminueix el percentatge dels que n'han llegit més de 4.

Dels que comencen abans dels 8 anys, un 16,6% n'ha llegit menys de 4 i un 83,3%, més de 4; dels que comencen entre els 9 i els 11 anys, ja és un 46,8% el percentatge dels que n'han llegit menys de 4 i un 51,7% el dels que n'han llegit més; entre els 12 i els 13, hi ha un 64,6% que n'ha llegit menys de 4 i un 35,2% que n'ha llegit més; als 14 anys, hi ha un 83,3% amb menys de 4 i un 15,1% amb més; als 15, un 86,7% amb menys i un 10,4% amb més; als 16, un 92% amb menys i un 8% amb més, i als 17 o més, és ja un 94% que n'ha llegit menys de 4 i només un 5,8% que n'ha llegit més.

¿Quina relació hi ha entre el nombre de llibres que l'alumne diu que ha llegit pel seu compte i la persona que el mou a llegir el primer llibre?

	Familiar o amic	Company d'escola	Professor	En blanc
	(88)	(11)	(274)	(17)
Cap	5 (5,6%)	2 (18,1%)	109 (39,7%)	6 (35,2%)
1 - 3	21 (23,8%)	1 (9%)	89 (32,4%)	2 (11,7%)
4 -10	30 (34%)	6 (54,5%)	41 (14,9%)	4 (23,5%)
Més 10	31 (35,2%)	2 (18,1%)	32 (11,6%)	5 (29,4%)
En blanc	1 (1,1%)	0 -	3 (1%)	-

Es molt curiós observar com el nombre de llibres llegits puja progressivament si és el familiar o l'amic qui incita l'alumne a llegir el primer, i com, per contra, baixa si és el professor qui l'hi mou. Aquesta deducció, juntament amb la del gràfic anterior, complementa els resultats de les preguntes 8 i 10. Si l'ambient social i familiar és català l'alumne llegeix més aviat i més en català. En canvi, si l'ambient és castellà, el professor de català és qui ha de fer tota la feina de catalanització i només la pot fer a l'escola. Per això no ens ha d'estranyar gens aquest 39,7%

d'alumnes que han començat a llegir en català a l'escola i que no han llegit cap llibre en català pel seu compte.

Finalment, estudiem la relació entre el nombre de llibres que l'alumne ha llegit pel seu compte i el tipus de llibre que el va iniciar en la lectura en català:

	Pedrolo (61)	Rodoreda (27)	Infant. i Juv. (193)	Clàssics i contem. (47)	En blanc (58)	Altres (2)
Cap	25 (40,9)	14 (51,8)	38 (19,6)	25 (53,1)	20 (34,4)	-
1-3	25 (40,9)	8 (29,6)	48 (24,8)	12 (25,5)	18 (31%)	2 (100)
4-10	9 (14,7)	4 (14,6)	50 (25,9)	7 (14,8)	11 (18,9)	-
Més 10	2 (3,2)	1 (3,7)	56 (29%)	3 (6,3)	8 (13,7)	-
En blanc	-	-	3 (1,5)	-	1 (1,7)	-

Els que llegeixen més llibres en català pel seu compte són els que comencen amb lectures infantils o juvenils, i els que menys hi llegeixen són els que comencen pels clàssics i contemporanis i per RODOREDA. Els llibres de PEDROLO, segons es veu en el gràfic, no mouen gaire l'alumne a continuar llegint en català. És clar que això té una explicació. Ja hem vist a la pregunta 11 que els alumnes enquestats que comencen a llegir amb un llibre infantil o juvenil normalment tenen menys de 14 anys, i que els que comencen amb PEDROLO, RODOREDA i els clàssics i contemporanis generalment ja fan BUP. Per tant, s'ha de tenir en compte, en valorar aquests resultats, l'edat en què van llegir aquest primer llibre. No obstant, no deixa de ser interessant que els que han començat a una edat més o menys acceptable a llegir en català i no han fet amb un llibre fàcil, adequat a la seva edat, han continuat llegint en català per gust i no

conclusions, la principal de les quals és que els alumnes només per obligació.

En resum: la majoria dels alumnes enquestats no han llegit més de 3 llibres en català pel seu compte; els que han llegit més per gust són els de COU, els que van a escoles privades del centre de Barcelona, els A, i dintre d'aquests els A-1, els que han començat a llegir en català abans dels 8 anys, els que els ha empès a llegir-hi un familiar o amic i els que comencen llegint llibres infantils o juvenils.

14.-Quin llibre t'agradaria llegir ara?

En aquesta pregunta ens hem trobat amb una gran dispersió de títols i autors (a excepció del cas de la Plaça del Diamant). I ens hem vist obligats a aplegar-los per èpoques, més o menys extenses segons la freqüència en què apareixien:

La Plaça del Diamant:	35	(8,9%)
Medieval-Renaixença:	25	(6,4%)
Del Modernisme fins a la Guerra Civil.....	16	(4,1%)
Postguerra (excepte la Plaça del Diamant.....	118	(30,1%)
Altres (altre tipus de llibres, respostes gens concretes com ara: "un d'aventures",...:.....	24	(6,1%)
Cap:	53	(13,5%)
Blancs, nuls, "no ho sé", "qualsevol":....	119	(30,5%)

El 44% dels alumnes enquestats no vol llegir cap llibre o deixa la resposta en blanc. No ens ha d'estranyar gens si ja un 31,2% no n'havia llegit cap pel seu compte i un 61,1% del total no n'havia llegit més de tres. Aquesta resposta és una conseqüència lògica del resultat de la pregunta anterior i se'n podrien treure les mateixes

conclusions, la principal de les quals és que els alumnes enquestats no estan motivats. Podríem afegir-n'hi una altra: tampoc tenen informació sobre literatura catalana.

El fet que la Plaça del Diamant sigui l'únic títol concret que surt amb una certa assiduidat és degut que és el llibre del qual senten parlar més (perquè és contemporani, per la popularitat de l'autora,...). Podem estendre això a la resta de llibres que surten pertanyents al període de postguerra. En total, al 39% dels alumnes enquestats els agradaria llegir un títol o un autor de postguerra. La literatura catalana anterior a la guerra civil interessa bastant poc (només un 10,5% la citen). Per tant, als alumnes que estan motivats per la literatura catalana els agradaria llegir sobretot un llibre escrit per autors més o menys contemporanis a ells i no gaire un llibre escrit per autors que els queden molt lluny en el temps.

Desglossem tot seguint els resultats anteriors per blocs lingüístics:

	A-1 (54)	A-2 (115)	A-3 (28)	A (197)
La Plaça del Diamant	5 (9,2%)	10 (8,6%)	3 (10,7%)	18 (9,1%)
Medieval Renaixen.	3 (5,5%)	8 (6,9%)	2 (7,1%)	13 (6,5%)
Modernisme Guerra Civil	5 (9,2%)	3 (2,6%)	2 (7,1%)	10 (5%)
Postguerra	24 (44,4%)	40 (34,7%)	9 (32,1%)	73 (37%)
Altres	5 (9,2%)	5 (4,3%)	3 (10,7%)	13 (6,5%)
En blanc	12 (22,2%)	36 (31,3%)	9 (32,1%)	57 (28,9%)
ap	-	13 (11,3%)	-	13 (6,5%)

Els A-1 són els que contesten més aquesta pregunta (un 77,8%), els segueixen, com de costum, els A-3 (un 67,9%) i finalment els A-2 (un 55,4%). Es l'ordre que hem trobat la majoria de les vegades i que correspon al grau de catalanització dels alumnes; aquí coincideix amb el grau de motivació.

En tots tres blocs, els alumnes trien principalment llibres de postguerra i la Plaça del Diamant. Els A-1 són els més informats sobre la literatura catalana en general, perquè són els que posen més títols anteriors a la guerra civil (tot i que només el 14,7% en citen); els segueixen el A-3 (14,1%) i els A-2 (9,5%).

Els més indiferents o hostils són els A-2, que en un 11,3% responen específicament que no els agradaria llegir-ne cap. No hi ha cap A-1 ni cap A-3 que ho contesti.

En el total d'alumnes de parla materna catalana, un 35,4% no respon la pregunta amb cap títol. Els que responen com se'ls demana es decanten majoritàriament per llibres de postguerra, amb la Plaça del Diamant al cap, i prefereixen títols antics (medievals o de la Renaixença) a títols del període que va del Modernisme a la guerra civil.

Passem als B:

	B-1 (156)	B-2 (37)	B (193)
La Plaça del Diamant	14 (8,9%)	3 (8,1%)	17 (8,8%)
Medieval Renaixença	11 (7%)	1 (2,7%)	12 (6,2%)
Modernisme Guerra-Civil	5 (3,2)	1 (2,7%)	6 (3,1%)

Potsguerra	27 (17,2%)	18 (48,6%)	45 (23,2%)
Altres	8 (5,1%)	3 (8,1%)	11 (5,6%)
En blanc	56 (35,8%)	6 (16,2%)	62 (32,1%)
Cap	35 (22,4%)	5 (13,5%)	40 (20,7%)

Com era de preveure, els B-1 són els que menys títols donen en la resposta: un 58,2% contesta "cap" o en blanc. I els B-2 aquí, no només es descobreixen com a més motivats que els A-2, sinó també més que els A-3: solament un 29,7% dels B-2 no respon com cal la pregunta. No obstant, el percentatge dels que contesten que no els agradaria llegir-ne cap és en els B-2 més elevat que en els A-2, però molt lluny encara dels B-1.

Els més informats són els B-2, però sobretot en títols de postguerra, molt poc en títols anteriors. Els B-1 estan més informats que els B-2 sobre la literatura anterior al 39.

La meitat del total d'alumnes de llengua materna no catalana (un 52,8%) no dona la resposta demanada en aquesta pregunta. L'ordre de preferències de l'altra meitat és el mateix que en els A.

Relacionem ara el llibre que agradaria llegir als alumnes i el curs que fan:

	2on (130)	3er. (130)	COU (130)
La Plaça del Diamant	10 (7,6%)	10 (7,6%)	15 (11,5%)
Medieval-Renaixença	5 (3,8%)	10 (7,6%)	10 (7,6%)
Modernisme-Guerra Civil	1 (0,7%)	12 (9,2%)	3 (2,3%)
Postguerra	47 (36,1%)	31 (23,7%)	40 (30,7%)
Altres	11 (8,4%)	7 (5,3%)	6 (4,6%)
En blanc	40 (30,7%)	36 (27,6%)	43 (33,%)
Cap	16 (12,3%)	24 (18,4%)	13 (10%)

Si no fa, en tots tres cursos hi ha el mateix percentatge de gent que no contesta la pregunta com cal (els que més, els de tercer, que són també els que responen més vegades que no volen llegir cap llibre). Un percentatge força elevat de tots tres cursos vol llegir llibres de postguerra (sobretot, la Plaça del Diamant): 43,7% a segon, 31,3% a tercer i 42% a C.O.U. Els de tercer eren els menys motivats, però són els més informats en literatura catalana anterior a la guerra (cal recordar que aquest curs fan l'assignatura de literatura catalana i tenen les dades més recents).

Acabem amb la relació entre el llibre que agradaria llegir a l'alumne ara i el tipus de centre:

	IC (90)	IP (140)	PC (110)	PP (50)
La Plaça del Diamant	8 (8,8%)	15 (10,7%)	12 (10,9%)	-
Medieval Renaixença	10 (11,1%)	4 (2,8%)	7 (6,3%)	4 (8%)
Modernisme Guerra Civil	1 (1,1%)	4 (2,8%)	11 (10%)	-
Postguerra	26 (28,8%)	40 (28,5%)	37 (33,5%)	15 (30%)
Altres	8 (8,8%)	10 (7,1%)	3 (2,7%)	3 (6%)
En blanc	20 (22,2%)	42 (30%)	34 (30,9%)	23 (46%)
Cap	17 (18,8%)	25 (17,8%)	6 (5,4%)	5 (10%)

El nombre d'alumnes que no contesta amb cap títol és el següent; un 36,3% de PC, un 41% d'IC, un 47,8% d'IP i un 56% de PP. Els alumnes de les privades del centre són els motivats i els de les privades de la perifèria són els menys motivats.

Els alumnes que citen més títols anteriors al 39 i més títols de postguerra, exclosa la Plaça del Diamant, són també els de les PC (un 16,3%) seguits dels IC (un 12,2% dels IP) (un 5,6%) i de les PP, el percentatge dels quals no és gens significatiu perquè només hi ha quatre alumnes que volen llegir un llibre del període Edat Mitjana-Renaixença.

Conclusions: el 44% dels alumnes enquestats no està motivat per la literatura catalana; els que ho estan més són A-1, fan segon o COU, van a escoles privades del centre i prefereixen llegir llibres de postguerra. Una mínima part està informada sobre la totalitat de la literatura catalana; els que ho estan més són els A-1, els alumnes de tercer i els que van a escoles privades del centre de Barcelona.

15.-*Per què t'agradaria llegir ara aquest llibre?*

La classificació de les respostes a aquesta pregunta ha estat força elaborada. Les que no estaven en blanc i no hem considerat nul·les, les hem destriades en positives i negatives. Dins les respostes positives hem fet tres grups:

- a) Els que diuen que volen llegir un llibre perquè els l'han recomanat "m'han dit que era molt bo", "me n'han parlat molt bé", "el professor ens l'ha citat",...)
- b) El que els agradaria llegir un llibre per motius estrictament literaris "m'han agradat tots els llibres que he llegit d'aquest autor", "la poesia m'agrada molt", "la manera com escriu l'autor m'atrau", "m'interessa conèixer més aquesta època de la literatura catalana",...).
- c) Els que els agradaria llegir un llibre per motius no estrictament literaris ("perquè sé que el tema m'interessa", "perquè me l'han regalat", "perquè

l'ha escrit una dona",.....).

Hem dividit les respostes negatives en tres grups, també:

- a) Els que diuen que no els agrada llegir, que no tenen temps o que no en llegeixen mai cap.
- b) Els que diuen que no estan informats sobre literatura catalana i que els costa molt llegir en català.
- c) Els que manifesten una clara aversió envers els llibres catalans.

El resultat és el següent:

RESPOSTES POSITIVES:205 (52,5%)

- a) Recomanació:.....86 (41,9%)
- b) Motius literaris.65 (31,7%)
- c) Motius no literaris:.....54 (26,3%)

RESPOSTES NEGATIVES: 50 (12,8%)

- a) No llegeix res: .23 (46%)
- b) Manca de coneixement de lleng. lit./cat.:..... 21 (42%)
- c) Aversió envers lit, catalana.. 6 (12%)

BLANCS I NULS: 135 (34,6%)

Només una tercera part dels alumnes que responen positivament trien el llibre per motius literaris, que vol dir informació literària, profunda, sobre el llibre. El que més els motiva és la recomanació, l'opinió d'un altre (que pot ser professor -sobretot-, amic, un diari, una revista,

una entrevista a la televisió,...). És lògic que per això els llibres de postguerra predominin: en senten parlar més. Cal destacar com un 26,3% dels alumnes que donen una resposta positiva es mouen per motius moltes vegades superficials, la qual cosa significa que tant haguessin pogut triar aquest llibre com un altre.

Dels 50 alumnes que donen una resposta negativa a la pregunta 14, només una mínima part declara que ho fa per aversió envers el català. Això confirma l'actitud francament favorable que demostren els alumnes i que ja hem trobat al final de la pregunta 8. De la resta d'alumnes que dona respostes negatives, els que no llegeixen mai ni en català ni en castellà (un 5,8% del total de 390) són més que els que no saben què llegir en català perquè no estan informats o perquè no dominen la llengua.

Relacionem primer, només a tall d'informació, el llibre que els alumnes enquestats diuen que volen llegir ara amb les respostes positives a la pregunta 14 i les que deixen només el "per què?" en blanc:

	Recomanació (86)	Motius Literaris (65)	Motius no liter. (54)	En blanc (13)
La Plaça del Diam	18(20,9%)	10(15,3%)	5(9,2%)	2 (15,3%)
Medieval Renaixen.	8(9,3%)	9(13,8%)	8(14,8%)	-
Modern. Guerra-C	8(9,3%)	3(4,6%)	2(3,7%)	3(23%)
Postguerra	45(52,3%)	38(58,4%)	33(61%)	2(15,3%)
Altres	7(8,1%)	5(7,6%)	6(11,1%)	6(46,1%)

	<u>La Plaça</u> <u>Diamant</u> (35)	Medieval Renaixen (25)	Modernis Guerra Civ. (16)	Postguerra (118)	Aitres (24)
Recomana- ció	18 (51,4)	8 (32)	8 (50)	45 (38,1)	7 (29,1)
Motius literaris	10 (28,5)	9 (36)	3 (18,7)	38 (32,2)	5 (20,8)
Motius no literaris	5 (14,2)	8 (32)	2 (12,5)	33 (27,9)	6 (25)
En blanc	2 (5,7)	-	3 (18,7)	2 (1,6)	6 (25)

Passem a veure quina relació hi ha entre les diferents respostes i el curs que fa l'alumne.

	2on (130)	3er. (130)	COU (130)
POSITIVES	69. (53%)	70 (53,8%)	66 (50,7%)
Recomanació	30 (23%)	29 (22,3%)	27 (20,7%)
Motius literar.	20 (15,3%)	19 (14,6%)	26 (20%)
Motius no liter.	19 (14,6%)	22 (16,9%)	13 (10%)
NEGATIVES	14 (10,7%)	27 (20,7%)	9 (6,9%)
No li agrada llegir	4 (3%)	14 (10,7%)	5 (3,8%)
Manca de coneixements	7 (5,3%)	10 (7,6%)	4 (3%)
Aversió	3 (2,3%)	3 (2,3%)	-
BLANCS I NULS	47 (36,1%)	33 (25,3%)	55 (42,3%)

A tercer és on apareixen més respostes positives i

menys en blanc. La raó és senzillament que és el curs més informat. Però també és on les respostes negatives abunden més (ja hem vist en preguntes anteriors que els tercers són els que llegeixen menys pel seu compte potser perquè són els que han de llegir més a l'escola).

El COU és el curs menys informat i menys motivat (menys respostes positives i més vots en blanc o nuls). En canvi, és el curs que tria més per motius literaris, la qual cosa vol dir que és el curs més format literàriament. El COU és l'únic curs on no apareix cap resposta que denoti aversió envers la literatura catalana.

En resum, el curs més informat és el tercer i el més format literàriament, el COU.

Quina connexió hi ha entre les respostes a la pregunta 15 i el tipus de centre on van els alumnes enquestats?

	IC (90)	IP (140)	PC (110)	PP (50)
POSITIVES	50 (55,5%)	60 (42,8%)	74 (67,2%)	21 (20%)
Recomanació	20 (22,2%)	22 (15,7%)	34 (30,9%)	10 (20%)
Motius liter.	17 (18,8%)	22 (15,7%)	22 (20%)	4 (8%)
Motius no lit.	13 (14,4%)	16 (11,4%)	18 (16,3%)	7 (14%)
NEGATIVES	17 (18,8%)	25 (17,8%)	3 (2,7%)	5 (10%)
No li agrada llegir	9 (10%)	9 (6,4%)	3 (2,7%)	2 (4%)
Manca de coneixements	6 (6,6%)	12 (8,5%)	-	3 (6%)
Aversió	2 (2,2%)	4 (2,8%)	-	-
BLANCS O NULS	23 (25,5%)	55 (39,2%)	33 (30%)	24 (48%)

El tipus de centre on hi ha més respostes positives és el PC, tal com era d'esperar, seguit per aquest ordre d'IC, IP i PP. Als PC i IC passen de la meitat, en canvi als IP i PP no hi arriben. Això significa que els alumnes que estan més informats sobre literatura catalana són els del centre de Barcelona. També són els que estan més motivats, perquè en conjunt són els que deixen menys "Per què?" en blanc.

Els alumnes més formats literàriament són els de les privades del centre, seguits dels IC, IP i PP (el mateix ordre de la majoria de les vegades).

Aquest ordre canvia una mica en les respostes negatives per raó de manca de coneixements de llengua i literatura catalana: no hi ha cap alumne de PC que ho al·legui, un 6% de PP, un 6,6% d'IC i un 8,5% d'IP.

Mirem a continuació la relació entre els motius pels quals volen llegir el llibre i el bloc lingüístic:

	A-1 (54)	A-2 (115)	A-3 (28)	A (197)
POSITIVES	43 (79,6)	63 (54,7)	19 (67,8%)	125 (63,4)
Recomanació	16 (29,6)	28 (24,3)	7 (25%)	51 (25,8)
Motius no liter.	14 (25,9%)	15 (13%)	5 (17,8%)	34 (17,2%)
Motius liter.	13 (24%)	20 (17,3%)	7 (25%)	40 (20,3%)
NEGATIVES	-	11 (9,5%)	-	11 (5,5%)
No vol llegir	-	8 (6,9%)	-	8 (4%)
Manca de coneixement	-	3 (2,6%)	-	3 (1,5%)
Aversió	-	-	-	-
BLANCS I NULS	11 (20,3%)	41 (35,6)	9 (32,1)	61 (30,9)

Els alumnes més motivats són els A-1, seguits dels A-3 i dels A-2. Els únics alumnes de llengua materna catalana que donen respostes negatives són els A-2 (tant en els A-1 com en els A-3 no troben ningú). Els alumnes més formats literàriament són els A-3 seguits dels A-1 i dels A-2. Els que coneixen menys la llengua i la literatura catalana són els A-2. També són els A-2 els que menys hàbit tenen per la lectura.

En conjunt, la majoria d'alumnes de llengua materna catalana estan motivats, es mouen més per recomanacions que per gust literari i només una mínima part dels més castellanitzats no en vol llegir cap perquè no llegeix mai o perquè no domina suficientment la llengua o la literatura catalanes.

	B-1 (156)	B-2 (37)	B (193)
POSITIVES	55 (35,2%)	25 (67,5%)	80 (41,4%)
Recomanació	20 (12,8%)	15 (40,5%)	35 (18,1%)
Motius Literaris	18 (11,5%)	7 (18,9%)	25 (12,9%)
Motius no Liter,	17 (10,8%)	3 (8,1%)	20 (10,3%)
NEGATIVES	35 (22,4%)	4 (10,8%)	39 (20,2%)
No li agrada llegir	13 (8,3%)	2 (5,4%)	15 (7,7%)
Manca de coneixements	16 (10,2%)	2 (5,4%)	18 (9,3%)
Aversió	6 (3,8%)	-	6 (3,1%)
BLANCS O NULS	66 (42,3%)	8 (21,6%)	74 (38,3%)

Els B-1 són els alumnes menys motivats i els menys informats en literatura catalana; es mouen sobretot per recomanació i menys per gust literari. Es el bloc on hi ha

més percentatge d'alumnes que no llegeixen mai i que tenen un coneixement molt deficient de la llengua o la literatura catalanes. També cal dir que és on hi ha més individus que manifesten explícitament aversió envers la literatura catalana. Els B-2 són més semblants als A.

El conjunt dels B no és gaire diferent dels A en els detalls. Augmenten les respostes negatives i disminueixen per tant les positives.

En resum, els alumnes que responen positivament diuen que sobretot es mouen per recomanació. Els més formats literàriament són els de les PC, els A-3 i els que fan COU. Els que no volen llegir cap llibre perquè no coneixen la literatura catalana o no dominen bé la llengua són preferentment els de tercer, els dels instituts de la perifèria i els B-1.

15.- Llibres de Literatura catalana que s'han per llegir a l'escola.

En el quadern d'aquesta proposta vam dir que una llista per cada un dels nivells i cursos que s'organitzaran a l'escola. Per al recompte per nivell de cada una d'aquestes llistes, els darrers llibres que apareixen són els que en cada una, respectivament, són:

1era. etapa E.G.E.: El llibre d'En Vinyes, 11 pàgines

2n nivell, 18 pàgines

3r nivell, 24 pàgines

4t nivell, 30 pàgines

5t nivell, 36 pàgines

6t nivell, 42 pàgines

SEGONA PART DE L'ENQUESTA

16.- *Llibres de literatura catalana que t'han fet llegir a l'escola.*

En el buidatge d'aquesta pregunta varem establir una llista per cada un dels nivells i cursos que s'especifiquen a l'enquesta. Fet el recompte per separat de cada una d'aquestes llistes, els cinc llibres que apareixen més vegades en cada una, respectivament, són:

1era. Etapa E.G.B.: El Zoo d'en Pitus, 27 vegades

Rovelló, 19 vegades

El país dels Lacets, 8 vegades

Bernat i els Bandolers, 5 vegades

Un rètol per a Curtó, 4 vegades

Les presoneres de Tabriz, 4 vegades

Eduard, el mariner, 4 vegades

Zona. Etapa E.G.B.: Mecanoscrit del segon origen, 14 veg.

Quinze són quinze, 9 vegades

La Plaça del Diamant, 9 vegades

El rem del trenta-quatre, 9 vegades

Les rates malaltes, 8 vegades

1er B.U.P.: Mecanoscrit del segon origen, 85 veg.

Aloma, 34 vegades

La Plaça del Diamant, 26 vegades

Laia, 23 vegades

Quinze són Quinze, 16 vegades

2on B.U.P.:

Aloma, 60 vegades

Mecanoscrit del segon origen, 56 veg.

La Plaça del Diamant, 31 vegades

Cròniques de la veritat oculta, 25 veg.

L'auca del Sr. Esteve, 24 vegades

3er B.U.P.:

L'auca del Sr. Esteve, 36 vegades

La Plaça del Diamant, 25 vegades

La vida i la mort d'en Jordi Frangi-
nals, 22 vegades

Paraules d'Opton el vell, 20 vegades

Aloma, 19 vegades

C.O.U.: La bogeria, 24 vegades
L'Auca del Sr. Esteve, 23 vegades
Bearn, 18 vegades
Auques i ventalls, 14 vegades
Contraban i altres narracions, 13 vegades.

Hem aprofitat també aquesta pregunta per fer el recompte dels llibres llegits a l'escola pels alumnes en el mateix curs en què responen l'enquesta. Els resultats obtinguts són:

En el present curs, a l'escola:

No han llegit cap llibre:	77	enquestats	(el 19,7% del total)
han llegit un llibre:	90	"	(" 23% " ")
han llegit dos llibres:	100	"	(" 25,6% " ")
han llegit tres llibres:	71	"	(" 18,2% " ")
han llegit quatre " :	34	"	(" 8,7% " ")
han llegit cinc llibres:	12	"	(" 3% " ")
han llegit sis llibres:	2	"	(" 0,5% " ")
han llegit set llibres:	2	"	(" 0,5% " ")
han llegit vuit " :	2	"	(" 0,5% " ")

Si ho separem per cursos, obtenim els resultats que exposem a continuació:

	2on BUP	3er BUP	COU
No han llegit cap llibre	22 (16,9)	13 (10%)	42 (32,3%)
N'han llegit un	28 (21,5)	29 (22,3%)	33 (25,3%)
N'han llegit dos.....	35 (26,9)	37 (28,4%)	28 (21,5%)
N'han llegit tres	30 (23%)	26 (20%)	15 (11,5%)
N'han llegit quatre....	14 (10,7)	15 (11,5%)	5 (3,8%)
N'han llegit cinc	1 (0,7%)	10 (7,6%)	1 (0,7%)
N'han llegit sis	0	0	2 (1,5%)
N'han llegit set.....	0	0	2 (1,5%)
N'han llegit vuit.....	0	0	2 (1,5%)

Els percentatges són calculats sobre el total d'alumnes enquestats de cada curs, o sigui 130 per cada un d'ells (Sempre que en un quadre de dades hi col.loquem percentatges indicarem, mitjançant una fletxa, sobre quina magnitud els calculem).

Observem, doncs, que 3er de B.U.P. és el curs en què s'han llegit més llibres de literatura catalana, mentre que C.O.U. és, amb molta diferència, el curs en què menys se n'han llegit. Caldrà recordar que no tots els alumnes enquestats de C.O.U. cursaven l'optativa de Literatura Catalana, encara que obligatòriament feien l'assignatura de Llengua Catalana, on no llegien, en la seva majoria, cap llibre de Literatura.

També varem relacionar aquesta dada amb el tipus de centre on estudiava l'alumne; segons la classificació de centres que hem especificat anteriorment: IC, IP, PC, PP. Aquests foren els resultats:

Llibres llegits a l'escola en el present curs:

	IC	IP	PC	PP.
No n'han llegit cap	16 (17,7)	6 (4,2%)	28 (25,4)	27 (54%)
N'han llegit un....	5 (5,5)	47 (33,5)	35 (31,8)	3 (6%)
N'han llegit dos...	35 (38,8)	32 (22,8%)	17 (15,4)	16 (32%)
N'han llegit tres..	15 (16,6)	39 (27,8)	14 (12,7)	3 (6%)
N'han llegit quatre.	13 (14,4)	10 (7,1)	10 (9%)	1 (2%)
N'han llegit cinc...	5 (5,5%)	1 (0,7%)	6 (5,4%)	0
N'han llegit sis....	0	2 (1,4%)	0	0
N'han llegit set...	1 (1,1%)	1 (0,7%)	0	0
N'han llegit vuit..	0	2 (1,4%)	0	0

En aquestes dades s'observa que els alumnes enquestats d'institutshan llegit, aquest curs, més llibres de literatura catalana que no pas els enquestats de centres privats.

Així, mentre que en els centres IC, és 23,2% el percentatge d'alumnes que només han llegit un llibre o no n'han llegit cap i en els IP, aquest percentatge és del 37,7%, ens trobem que en els centres PC és el 57,2% i en els PP arriba al 60%.

D'altra banda, mentre que en els IC, un 37,6% d'alumnes ha llegit tres o més llibres, i en els IP, un 39,1% en els PC només trobem un 27,1% d'alumnes en aquestes condicions i en els PP un 8%.

Aquestes dades es fan encara més significatives si tenim en compte que el centre en el qual no hi havia alumnes de C.O.U. enquestats (recordem que aquest era el curs que ens donava un percentatges més baixos de lectura) era un centre privat i no un institut.

Donarem, ara, un sèrie de dades que s'extreuen de les respostes a aquesta pregunta i que farem servir en preguntes posteriors. Fan referència al nombre de vegades que apareixen citats determinats llibres com a llegits a l'escola,

.- Mecanoscrit del segon origen, apareix citat 164 vegades (14 a Zona et. d'E.G.B., 85 a ler. BUP, 56 a 2on. BUP i 9 a 3er. BUP)

.- Aloma, 113 (34 a ler. BUP, 60 a 2on. BUP i 19 a 3er. BUP).

.- La Plaça del Diamant, 93 (9 a 2on et. d'EGB, 26 a ler. BUP, 31 a 2on BUP, 25 a 3er. BUP, i 2 a COU).

.- L'Auca del Sr. Esteve, 86 (3 a ler. BUP, 24 a 2on BUP, 36 a 3er. BUP i 23 a COU)

.- La meva Cristina i altres contes, 52 (4 a Zona et. d'EGB, 11 a ler. BUP, 16 a 2on BUP, 15 a 3er. BUP i 6 a COU).

.- Laia, 47 (1 a Zona et. d'EGB, 23 a ler. BUP, 9 a 2on BUP i 14 a 3er. BUP).

- La vida i la mort d'en Jordi Fragonals, 46 (6 a 1er. BUP, 7 a 2on BUP, 22 a 3er. BUP i 1 a COU).
- Cròniques de la veritat oculta, 42 (25 a 2on BUP, 5 a 3er. BUP i 12 a COU).
- La bogeria, 33 (9 a 3er BUP i 24 a COU).
- El rem del trenta-quatre, 30 (9 a 2on et. d'EGB 6 a 1er. BUP, 10 a 2on BUP i 5 a 3er. BUP)
- Dues llengües:dues funcions?12 (12 a COU)
- Pilar Prim, 28 (2 a 2ona et. d'EGB, 12 a 2on BUP 9 a 3er. BUP i 5 a COU)..
- Laura a la ciutat dels Sants, 27 (4 a primer BUP, 9 a 2on BUP, 10 a 3er. BUP i 4 a COU.
- Quinze són quinze, 27 (9 a 2on et. d'EGB. 16 a 1er BUP i 2 a 2on BUP).
- L'escanyapobres, 23 (23 a 3er BUP,
- Paraules d'Opton, el vell. 20 (20 a 3er. BUP)
- Tirant lo Blanc, 17 (15 a 3er. BUP i 2 a 1er. BUP)
- El llibre de les bèsties, 15 (15 a 3er. BUP)
- Solitud, 14 (7 a 2on. BUP, 6 a 3er. BUP i 1 a COU)
- Sol i de dol, 10 (10 a COU)

També ens seran útils les següents dades:

- Apareixen citats llibres de Manuel de Pedrolo, diferents de Mecanoscrit del segon origen, en 64 ocasions. Contant-los junts, tenim que en 228 ocasions apareixen llibres de M. de Pedrolo.

- Apareixen citats llibres de Mercè Rodoreda diferents d'Aloma i la Plaça del Diamant, en 86 ocasions. Contant-ho globalment, resulta que se citen llibres de M. Rodoreda 292 vegades.

.-Trobem esmentats llibres de literatura medieval o del període de la Renaixença, 153 vegades.

.-Del període que engloba des del Modernisme fins a la Guerra Civil, en trobem en 361 ocasions.

.-Del període que va de la postguerra fins als nostres dies, sense tenir en compte els llibres de M. de Pedroló i M. Rodoreda, en trobem citats en 389 ocasions. Per tant, si també tenim en compte els llibres d'aquests dos autors en resulten: 909.

.-Trobem citats llibres infantils i juvenils en 280 ocasions.

.-Finalment, 70 vegades trobem esmentats llibres que ni són infantils o juvenils, ni són estrictament literaris, per exemple: Història de Catalunya, Què cal saber de la llengua catalana,....

17.- *Quins t'han agradat més?*

Pel recompte de dades en aquesta pregunta vàrem elaborar dues llistes, una dels llibres que apareixien com els que havien agradat més dels llegits a l'escola i una altra fent el mateix amb els que corresponien a l'apartat "pel teu compte", assenyalant cada vegada la posició de preferència que ocupava el llibre en ser citat.

Llegits a l'escola

Enquestats que deixen en blanc aquest apartat: 39 (10% del total):

Els llibres que apareixen consignats més vegades són:

1.- Mecanoscrit del segon origen, 143 vegades

(98 en 1er. lloc, 33 en 2on i 14 en 3er).

Aquesta xifra representa: .-36,6% dels enquestats,
. -87,1% dels qui han llegit
aquest llibre a l'escola (dada que ens ve donada per la
pregunta 16).

2.- Aloma, 88 vegades (42 en 1er lloc, 29 en 2on i 17
en 3er). Aquesta xifra representa: .-22,5% dels enquestats
. - 77,8% dels qui han llegit aquest llibre a l'escola.

3.- La Plaça del Diamant, 66 vegades (38 en 1er. lloc,
20 en 2on i 8 en 3er.)
Aquesta xifra representa:.- 16,9% dels enquestats,
. -70,9% dels qui han llegit aquest llibre a l'escola.

4.- L'auca del Sr. Esteve, 39 vegades (12 en 1er, 15
en 2on. i 2 en 3er.)
Aquesta xifra representa:.-10% dels enquestats.
. -45,3% dels qui han llegit aquest llibre a l'es-
cola.

5.- Cròniques de la veritat oculta, 27 vegades (9 en
1er lloc, 8 en 2on lloc i 10 en 3er.)
Aquesta xifra representa:.- 6,9% dels enquestats.
. -64,2% dels qui han llegit aquest llibre a l'escola.

6.- La vida i la mort de Jordi Fragonal, 21 vegades
(6 en 1er lloc, 11 en 2on i 4 en 3er)
Aquesta xifra representa:.- 5,3% dels enquestats.
. -45,6% dels qui han llegit aquest llibre a l'escola

7.- Laura a la ciutat dels sants, 20 vegades (7 en 1er
lloc, 7 en 2on i 6 en 3er).
Aquesta xifra representa:.-5,1% dels enquestats
. -74% dels qui han llegit aquest llibre a l'escola

8.- Pilar Prim, 17 vegades (3 en 1er lloc, 9 en 2on. i 5 en 3er.)

Aquesta xifra representa:.- 4,3% dels enquestats.
.-60,7% dels qui han llegit aquest llibre a l'escola

Naturalment, dels dos percentatges que donem en cada llibre el més significatiu és el segon, especialment en aquells llibres que han estat llegits per un nombre relativament gran d'alumnes.

Anem a veure, ara, com es reparteixen per cursos i blocs lingüístics els alumnes que han citat aquests llibres entre els que els han agradat més dels llegits a l'escola

	2on	3er.	COU
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	61(46,9%)	49(37,6%)	33(25,3%)
<u>Aloma</u>	33(25,3%)	31(23,8%)	24(18,4%)
<u>La Plaça del Diamant</u> ...	21(16,1%)	27(20,7%)	18(13,8)
<u>L'auca del Sr. Esteve</u> ...	7(5,3%)	13(10%)	19(14,6%)
<u>Cròniques de la veritat oculta</u>	10(7,6%)	8(6,1%)	9(6,9%)
<u>La vida i la mort de Jordi Fraginals</u>	7(5,3%)	10(7,6%)	4(3%)
<u>Laura a la ciutat dels Sants</u>	7(5,3%)	5(3,8%)	8(6,1%)
<u>Pilar Prim</u>	0	8(6,1%)	9(6,9%)

Tant en aquest quadre com en els dos següents, els

percentatges expressen el tant per cent d'alumnes del curs o bloc que citen el llibre considerat. Si la suma de percentatges de cada una d'aquestes columnes supera el 100% és degut que cada enquesta podia citar fins a un màxim de 3 llibres.

	A ₁	A ₂	A ₃
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	17(31,4%)	48(41,7%)	8(28,5%)
<u>Aloma</u>	10(18,5%)	25(21,7%)	8(28,5%)
<u>La Plaça del Diamant</u>	14(25,9%)	22(19,1%)	6(21,4%)
<u>L'auca del Sr. Esteve</u>	3(5,5%)	14(12,1%)	1(3,5%)
<u>Cròniques de la veritat oculta.</u>	0	10(8,6%)	3(2,6%)
<u>La vida i la mort de Jordi F..</u>	2(3,7%)	5(4,3%)	2(7,1%)
<u>Laura a la ciutat dels Sants ..</u>	6(11,1%)	3(2,6%)	4(14,2%)
<u>Pilar Prim</u>	3(5,5%)	4(3,4%)	1(3,5%)

Pel que fa als alumnes de llengua materna no catalana:

	B ₁	B ₂
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	52(33,3%)	18(48,6%)
<u>Aloma</u>	38(24,3%)	7(18,9%)
<u>La Plaça del Diamant</u>	19(21,1%)	5(13,5%)
<u>L'auca del Sr. Esteve</u>	16(10,2%)	5(13,5%)
<u>Cròniques de la veritat oculta..</u>	14(8,9%)	0
<u>La vida i la mort de Jordi F....</u>	10(6,4%)	2(5,4%)
<u>Laura a la ciutat dels Sants....</u>	2(1,2%)	5(13,5%)
<u>Pilar Prim</u>	8(5,1%)	1(2,7%)

Es poden fer un parell d'observacions sobre aquestes dades:

.-Cal observar que obres com Mecanoscrit del segon origen i Aloma que cap alumne no ha llegit a COU, segueixen essent recordades pels alumnes d'aquest curs entre les que els han agradat més.

.-Segons les dades que obtenim, sembla que hi hagi alguns llibres, com la Plaça del Diamant i Laura a la ciutat dels Sants, que agraden preferentment als alumnes de Llengua materna catalana, i d'altres, com Cròniques de la veritat oculta i L'auca del Sr. Esteve, que agraden als de llengua materna no catalana o aquells que essent de llengua materna catalana llegeixen més fàcilment i freqüent la llengua castellana (A₂).

Per fer un estudi global de tots els llibres que apareixen en aquest apartat, els varem classificar de la següent manera:

- .Llibres infantils i juvenils
- .Llibres de Manuel de Pedrolo
- .Llibres de Mercè Rodoreda
- .Literatura Medieval i de la Renaixença
- .Període des del Modernisme a la Guerra Civil.
- .Període des de la postguerra als nostres dies.
- .Altres llibres d'autors catalans, però no estrictament literaris, ni infantils, ni juvenils.

Cal fer algunes observacions respecte de com hem treballat amb aquesta classificació ja que, en principi, les classes no són excloents:

Quan un llibre pertanyia a una de les tres primeres classe, ja no era comptabilitzat en la classe corresponent al seu període cronològic. Així, per exemple, un llibre de Mercè Rodoreda, seria anotat a la classe corresponent als llibres d'aquesta autora, però ja no es faria constar en la que abraça el període des de la postguerra als nostres dies.

El motiu de constituir les tres primeres classes ve donat en el cas dels infantils i juvenils per la seva particular especificitat que els distingeix de la resta i en el cas dels dos autors esmentats, per ser, de bon tros, els més citats pels enquestats, en aquest apartat.

La classificació per criteris cronològics se'ns ha presentat com l'única possible, ja que una classificació en gèneres, per exemple, no seria gens útil car la pràctica totalitat dels llibres citats són novel·les o narracions.

El primer que farem és, sempre segons les dades de la pregunta 16, anotar les vegades que són citats els llibres d'aquestes classes com a llegits a l'escola i establir el percentatge de vegades que se citen llibres de cada una de les classes sobre el total de llibres llegits a l'escola.

Infantils i juvenils	280 (15,7%)
M. de Pedrolo	228 (12,8%)
Mercè Rodoreda	292 (16,4%)
Medieval Renaixença	153 (8,6%)
Modernisme fins Guerra Civil	361 (20,3%)
Postguerra fins ara	389 (21,9%)
Altres	70 (3,9%)

total.....1.773

Ara, quan exposem el quadre de llibres que s'han citat, entre els que han agradat, sabrem quines classes de llibres te deixen a aparèixer o a no aparèixer entre els preferits dels alumnes veient si el corresponent percentatge és superior o inferior respectivament, al que té aquella classe entre el total de llibres llegits a l'escola.

Així, doncs, la relació del total de llibres que són citats entre els que agraden, es reparteix de la següent manera:

		Percentatge. entre els llegits
Infantils i Juvenils	113 (13,1%)	(15,7%)
M. de Pedrolo	189 (22%) +	(12,8%)
M. Rodoreda	190 (22,1%) +	(16,4%)
Medieval-Renaixença	43 (5%) -	(8,6%)
Modernisme fins a Guerra Civ	138 (16%) -	(20,3%)
Postguerra fins ara	169 (19,6%)	(21,9%)
Altres	16 (1,8%)	(3,9%)
TOTAL	858	

Marquem amb els signes + i - aquells percentatges que difereixen en més d'un 3%, per excés o defecte, respectivament, dels percentatges entre els llegits a l'escola.

Queda palès en aquest quadre, doncs, que els llibres que més vénen a la memòria de l'alumne a l'hora de citar els que li han agradat són els de Manuel de Pedrolo i Mercè Rodoreda, i els que queden més oblidats són els corresponents a èpoques anteriors a la Guerra Civil.

A continuació exposarem aquestes mateixes dades però separades en els blocs lingüístics a què pertanyen els alumnes que citen els llibres:

	A ₁	A ₂	A ₃
Infantils-juvenils.....	23 (18,6%)	36 (13,6%)	19 (26,3) +
M. de Pedrolo	21 (17%) +	60 (22,7%)	10 (13,8%)
M. Rodoreda	31 (25,2%) +	61 (23,1%) +	13 (8%)
Medieval-Renaixença.....	5 (4%) -	17 (6,4%)	2 (2,7%) -
Modern. fins a G.C.	21 (17%) -	33 (12,5%) -	18 (25%) +
Postguerra fins ara	21 (17%) -	53 (20%)	7 (9,7%) -
Altres	1 (0,8%) -	4 (1,5%)	3 (4,1%)

	B ₁	B ₂
Infantils-juvenils	34 (10,5%) -	12 (13,7%)
M. de Pedrolo	79 (24,4%) +	19 (21,8%) +
M. Rodoreda	68 (21%) +	17 (19,5%)
Medieval-Renaixença	15 (4,6%) -	4 (4,5%) -
Modern. fins a G.C.	50 (15,4%) -	16 (18,3%)
Postguerra fins ara	72 (22,2%)	16 (18,3%) -
Altres	5 (1,5%)	3 (3,4%)

Considerats conjuntament els tres blocs A₁, A₂ i A₃ o sigui tots els alumnes de llengua materna catalana per un costat, i per l'altre els alumnes de llengua materna no catalana, o sigui els dels blocs B₁ i B₂, resulta:

	Llengua materna catalana	Llengua materna no catalana
Infantils-juvenils	78 (16,5%)	46 (11,2%) -
M. de Pedrolo	91 (19,3%) +	98 (23,9%) +

M. Rodoreda	105(22,3%) +	85(20,7%) +
Medieval-Renaixença	24(5,1%) -	19(4,6%) -
Modern. fins a G.C.....	72(15,3%) -	66(16%) -
Postguerra fins ara	81(17,2%) -	88(21,4%)
Altres	8(1,7%)	8(1,9%)

Davant d'aquests quadres es poden fer les següents consideracions:

..Malgrat que en tot tipus d'alumnes s'aprecia una molt bona disposició envers els llibres de M. Rodoreda i M de Pedroló, és interessant d'observar que en els de llengua materna catalana el percentatge a favor de M. Rodoreda és més alt que el de M. de Pedroló, i en canvi en els de llengua materna no catalana passa a l'inrevés.

..El fet que entre els alumnes de llengua materna no catalana apareguin poc citats els llibres infantils i juvenils pot ser degut al fet que, sens dubte, n'han llegit menys que els de llengua materna catalana; per tant, no és un percentatge que pugui ser considerat molt significatiu.

..Un altre fet que pot sorprendre és la diferència que s'observa en les respostes del bloc A₂ respecte de les dels altres blocs. Això pot ser degut que el bloc A₃ és el més reduït (només 28 dels enquestats) i en xifres baixes, els percentatges i les dades mai no són tan significatives com en grups més extensos.

Donarem, ara, com es reparteixen les respostes per cursos. En aquest cas, no podem fer l'estudi comparatiu de percentatges, ja que no seria significatiu, donat que les dades que hem usat de llibres llegits a l'escola són globals de tots els cursos, i si bé es podia considerar (amb reserves)

que el bloc lingüístic no influïa decisivament en els llibres llegits a l'escola, és clar que en el cas dels cursos no ho podem fer

Ens limitarem, doncs, a donar les dades absolutes:

	2on	3er	COU
Infantils-juvenils	40	45	28
M. de Pedrolo	81	63	45
M. Rodoreda	61	77	52
Medieval- Renaixença	2	23	13
Modern. fins a Guerra Civil ..	34	50	54
Postguerra fins ara	54	44	71
Altres	2	2	12
Respostes en blanc	15	13	11

15 de 2on. = 11,5

13 de 3er = 10%

11 de COU = 8,45%

Per acabar l'exposició de dades d'aquest apartat, direm com es reparteixen les respostes en blanc entre els diferents blocs lingüístics:

3 d'A₁ = 5,5% dels alumnes d'aquest bloc

14 d'A₂ = 12,1% " " "

2 d'A₃ = 7,1% " " "

19 de B₁ = 12,1% " " "

1 de B₂ = 2,7% " " "

Així doncs, el 51,2% de les respostes en blanc

corresponen a alumnes de llengua materna no catalana i la resta a alumnes de llengua materna catalana.

Llegits pel teu compte

Primer de tot, aclarim que aquí no podem relacionar els percentatges amb els del total de llibres llegits pel propi compte de l'alumne, ja que d'aquest últim aspecte només en sabem el nombre però no els títols concrets, ni el tipus de llibres que s'han llegit.

El primer que cal fer notar és l'augment d'enquestats que han deixat la resposta en blanc respecte dels qui la deixaven en l'apartat que acabem de comentar. Aquí trobem 177 (45% del total) alumnes que responen en blanc o donen respostes nul·les (llibres no escrits per autors catalans).

Per cursos: .- 63 de 2on. = 48,4% d'alumnes d'aquest curs.
.- 67 de 3er. = 51,5%
.- 47 de COU = 36,1%

Per blocs: .- 4 d'A₁ = 7,4% d'alumnes d'aquest bloc
.- 43 d'A₂ = 37,3% " " "
.- 10 d'A₃ = 35,7% " " "
.- 112 de B₁ = 71,7% " " "
.- 8 de B₂ = 21,6% " " "

Cal destacar l'elevat percentatge d'enquestats del bloc B₁, que han deixat en blanc aquest apartat.

Els llibres que apareixen citats més vegades, en aquest apartat, són:

1.- Mecanoscrit del segon origen, 41 vegades (10,5% del total d'enquestats) (25 vegades en 1er. lloc, 11 en 2on i 5 en 3er).

2.- La Plaça del Diamant, 35 vegades (8,9% del total d'enquestats), 16 vegades en 1er lloc, 12 en 2on i 7 en 3er.)

3.- Te deix, amor, la mar com a penyora

Jo pos per testimoni les gavines, 16 vegades (4,1% del total d'enquestats) (6 vegades en 1er. lloc, 5 en 2on, 3 en 3er).

4.- Laia, 14 vegades (3,5% del total d'enquestats) (6 vegades en 1er lloc, 3 en 2on, 3 en 3er).

5.- Aloma, 10 vegades (2,5% dels enquestats) (5 vegades en 1er.lloc, 3 en 2on, 2 en 3er).

6.- Trajecte final, 9 vegades (2,3% del total d'enquestats) (5 vegades en 1er lloc, 1 en 2on, 3 en 3er).

A efectes de recompte de dades de l'enquesta, considerem Te deix, amor, la mar com a penyora i Jo pos per testimoni les gavines, com un sol llibre, no sols pel fet que són d'una mateixa autora (circumstància que també es dóna en molts altres dels llibres que es citen), sinó també perquè formen una unitat temàtica i estilística reconeguda fins i tot per l'autora, que a l'hora de valorar les preferències dels alumnes, creiem que cal tenir en compte.

Els alumnes que van citar aquests llibres es reparteixen, per cursos i blocs, de la següent manera:

(Els percentatges estan calculats sobre el total d'alumnes del curs o bloc que considerem).

	2on	3er	COU
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	13(10%)	16(12,3%)	12(9,2%)
<u>La Plaça del Diamant</u>	7(5,3%)	13(10%)	15(11,5%)
<u>Te deix, amor, la mar com a penyora</u>	1(0,7%)	5(3,8%)	10(7,6%)
<u>Jo pos per testimoni les gavines</u> ..			
<u>Laia</u>	3(2,3%)	2(1,5%)	9(6,9%)
<u>Aloma</u>	3(2,3)	2(1,5%)	5(3,8%)
<u>Trajecte final</u>	5(3,8%)	3(2,3%)	1(0,7%)

	A ₁	A ₂	A ₃
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	12(22,2%)	14(12,1%)	3(10,7%)
<u>La Plaça del Diamant</u>	8(14,8%)	12(10,4%)	1(3,5%)
<u>Te deix, amor, la mar com a penyora</u>	5(9,2%)	8(6,9%)	3(10,7%)
<u>Jo pos per testimoni les gavines</u> ..			
<u>Laia</u>	4(7,4%)	7(6%)	0
<u>Aloma</u>	2(3,7%)	3(2,6%)	0
<u>Trajecte final</u>	2(3,7%)	1(0,8%)	0

	B ₁	B ₂
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	7(4,4%)	5(13,5%)
<u>La Plaça del Diamant</u>	9(5,7%)	5(13,5%)
<u>Te deix, amor, la mar com a penyora</u> ..	0	0
<u>Jo pos per testimoni les gavines</u> ..	0	0
<u>Laia</u>	2(1,2%)	1(2,7%)

<u>Aloma</u>	3(1,9%)	2(5,4%)
<u>Trajecte final</u>	2(1,2%)	4(10,8%)

Podem destacar el fet que d'aquestes sis obres n'hi ha dues: Laia i Te deix, amor, la mar com a penyora que entre els alumnes que les citen hi ha una majoria molt notable per un costat de COU i per altre de llengua materna catalana.

En considerar tots els llibres citats i no només aquests sis, vàrem tornar a emprar la classificació de l'apartat anterior, però afegint una nova classe apart: la dels llibres de poesia, ja que curiosament era en aquesta qüestió de l'enquesta on apareixien citats més llibres d'aquest gènere.

Els resultats globals foren:

Infantils i juvenils	89(20,2%)
Llibres de M. Pedroló	97(22%)
Llibres de M. Rodoreda	72(16,4%)
Llibres de poesia	30(6,8%)
Literatura medieval i de la Renaixença	8(1,8%)
Des del modernisme a la Guerra Civil ..	28(6,3%)
Des de la Guerra Civil fins ara	85(19,3%)
Altres	30(6,8%)

TOTAL 439

Respecte dels percentatges dels llibres que havien agradat entre els llegits a l'escola, s'observa un descens bastant fort en els llibres de M. Rodoreda i en els períodes anteriors a la Guerra Civil, augmentant, en canvi, el percentatge dels infantils i juvenils i els classificats

sota la designació d'"altres".

Podríem deduir-ne que els alumnes llegeixen molt poc pel seu compte llibres que no siguin més o menys contemporanis i que hi ha autors, com M. Rodoreda, que malgrat que quan es fa llegir agraden, hi ha pocs alumnes que els llegeixin pel propi compte.

Els resultats, per cursos i blocs, es repartien de la següent manera:

	2on	3er	COU
Infantils-juvenils	45 (35,1%)	18 (13,4%)	26 (14,6%)
M. de Pedrolo	34 (26,5%)	27 (20,1%)	36 (20,3%)
M. Rodoreda	16 (12,5%)	25 (18,6%)	31 (17,5%)
Llibres de poesia	6 (4,6%)	14 (10,4%)	10 (5,6%)
Medieval-Renaixença	1 (0,7%)	4 (2,9%)	3 (1,6)
Modern. fins G.C.	7 (5,4%)	9 (6,7%)	12 (6,7%)
Postguerra fins ara	9 (7%)	31 (23,1%)	45 (25,4%)
Altres	10 (7,8%)	6 (4,4%)	14 (7,9%)

	Llengua materna catalana	Llengua materna no catalana
Infantils-juvenils	70 (23,1%)	19 (10,7%)
M. de Pedrolo	67 (22,1%)	30 (22,3%)
M. Rodoreda	44 (14,5%)	28 (20,8%)
Llibres de poesia	20 (6,6%)	10 (7,4%)
Medieval-Renaixença	4 (1,3%)	4 (2,9%)
Modernisme fins a G.C.	17 (5,6%)	11 (8,2%)
Postguerra fins ara	66 (21,8%)	19 (14,1%)
Altres	17 (5,6%)	13 (9,7%)

Observacions:

.-On trobem percentatges més alts de llibres infantils i juvenils, com ja era d'esperar, és a 2on i entre els alumnes de llengua materna catalana.

.- És curiós que a 2on i, ara, entre els de llengua materna catalana és on trobem el percentatge més baix de cites de llibres de Mercè Rodoreda.

.- Els alumnes de 3er són, de bon tros, els qui citen més llibres de poesia.

.- Crida l'atenció també, el relativament baix percentatge d'alumnes de 2on que citen llibres del període de la postguerra fins ara. Aquest percentatge queda compensat pel de llibres infantils i juvenils que, en aquest curs, és particularment alt.

Finalment vàrem estudiar si es podia establir algun tipus de relació entre les obres que un alumne assenyalava com a les que li havien agradat més d'entre les que havia llegit a l'escola i les que aquest mateix alumne indicava com a les seves preferides entre les que havia llegit pel seu compte.

Els resultats més significatius que obtinguérem foren:

.-Dels 143 alumnes que citen Mecanoscrit del segon origen com a un dels tres llibres que els ha agradat més dels llegits a l'escola, 24 (o sigui, un 16,7%) citen altres obres de Pedroló entre les que els han agradat de les llegides pel propi compte.

.-Dels 88 alumnes que citen Aloma, entre les de l'escola, 21 (o sigui, 23,8%) citen altres obres de Mercè Rodoreda entre les llegides per compte propi.

.-Dels 66 alumnes que citen La Plaça del Diamant entre

les llegides a l'escola, 11 (o sigui, 16,6%) citen altres obres de Mercè Rodoreda entre les llegides pel seu compte.

Si considerem que el percentatge d'alumnes a qui ha agradat algun llibre de Pedroló llegit pel seu compte és 24,8% (97 d'un total de 390), i que el mateix en el cas de Mercè Rodoreda és de 18,4% (72 de 390), ens adonem que l'únic cas en què podríem parlar d'una possible influència de les lectures de l'escola sobre les efectuades pel propi compte és en el cas del llibre Aloma, i encara amb certes reserves.

No arribem, doncs, a resultats gaire concloents per aquest costat.

APÈNDIX pregunta 17

Encara que aquestes dues llistes que donarem ara, serveixen només a nivell merament indicatiu, creiem que val la pena explicitar-les per tenir una relació més extensa de títols concrets. Cal tenir present, però, que el treballar en xifres absolutes i no en percentatges, s'ha d'anar molt en compte a l'hora d'interpretar-les.

Llibres que apareixen més d'una vegada en la primera posició entre els llegits a l'escola:

- 1.- Mecanoscrit del segon origen, 98 vegades en ler lloc.
- 2.- Aloma, 42
- 3.- La Plaça del Diamant, 38
- 4.- L'Auca del Sr. Esteve, 12
- 5.- Cròniques de la veritat oculta, 9
- 6.- Invasió subtil i altres contes, 9
- 7.- Laura a la ciutat dels Sants, 7
- 8.- La vida i la mort d Jordi Fragonals, 6
- 9.- Bearn, 6
- 10.- Paraules d'Opton el vell, 6
- 11.- Tocats pel foc, 5
- 12.- Rovelló, 5
- 13.- Entre juliol i setembre, 4
- 14.- La punyalada, 4
- 15.- Entre el Torb i la Gestapo, 4
- 16.- Trajecte final, 4
- 17.- Pilar Prim, 3
- 18.- El Barcelonauta, 3

- 19.- Laia, 3
- 20.- Les rates malaltes, 3
- 21.- Ramona, adéu, 3
- 22.- Solitud, 3
- 23.- La bogeria, 3
- 24.- El zoo d'en Pitús, 3
- 25.- La Parada, 3
- 26.- Tots els contes (M. Rodoreda), 3
- 27.- Te deix, amor, la mar com a penyora, 3
- 28.- Mossegar-se la cua, 2
- 29.- Josafat, 2
- 30.- L'ocell de foc, 2
- 31.- Joc brut, 2
- 32.- El rem del trenta-quatre, 2
- 33.- Aquí descansa Nevares, 2
- 34.- El retaule del flautista, 2

Llibres que apareixen més d'una vegada (i alguna d'elles en primera posició) en l'apartat "pel teu compte"

(Al costat del llibre posarem el nombre total de vegades que apareix, i entre parèntesi el nombre de vegades que ho fa en primera posició)

- 1.- Mecanoscrit del segon origen, 41 (25)
- 2.- La Plaça del Diamant, 35 (16)
- 3.- Te deix, amor, la mar, com a penyora 16 (6)
Jo pos per testimoni les gavines

- 4.- Laia, 14(6)
- 5.- Aloma, 10 (5)
- 6.- Trajecte final 9 (5)
- 7.- Joc brut, 8 (4)
- 8.- El carrer de les Camèlies, 8 (5)
- 9.- L'auca del Sr. Esteve, 7 (4)
- 10.- De mica en mica s'omple la pica, 7 (2)
- 11.- La casa sota la sorra, 7 (3)
- 12.- Hem nadat a l'estany amb lluna plena, 7 (5)
- 13.- Solitud, 6(4)
- 14.- Un senyor de Barcelona, 5 (3)
- 15.- La meva Cristina i altres contes, 5 (1)
- 16.- La pell de brau, 5 (2)
- 17.- Tirant lo Blanc, 5 (1)
- 18.- Tocats pel foc, 4 (1)
- 19.- Poesies d'En Salvat-Papasseit, 4(1)
- 20.- Poemes de Salvador Espriu, 4 (1)
- 21.- Un amor fora ciutat, 3 (1)
- 22.- Ramona, adéu, 3 (1)
- 23.- Mirall trencat, 3(1)
- 24.- Tots els contes (M. Rodoreda), 3(2)
- 25.- Estimada Marta, 2 (1)
- 26.- El superfenomen, 2 (1)
- 27.- Una primavera per a Domenico Guarini, 2(2)
- 28.- La vida i la mort de Jordi Fraginalls, 2 (1)
- 29.- Domicili provisional, 2 (1)

- 30.- L'hora violeta, 2 (2)
- 31.- Les dones i els dies, 2 (2)
- 32.- Aventures d'en Massagran, 2 (1)
- 33.- Entre juliol i setembre, 2 (2)
- 34.- El temps de les cireres, 2 (1)
- 35.- Des d'uns ulls de dona, 2 (1)
- 36.- El rem del trenta-quatre, 2 (2)
- 37.- M'enterro en els fonaments, 2 (1)

18.- *Per què?* (Raons per les quals han agradat els llibres)

Després d'haver elaborat una relació de totes les respostes que trobàvem a les enquestes, decidírem agrupar totes les raons que es donaven en dos grans grups:

.-Un que faria referència a les qüestions del tema, contingut o argument de l'obra.

.-Un altre que faria referència a les qüestions d'estil forma o gust i interès per l'autor (excepte en el cas en què es manifestés explícitament que l'interès venia donat pels temes que aquest autor tractava).

Considerats globalment, els resultats foren:

.-Qüestions referents al tema, contingut o argument: 225 (57,6% del total d'enquestats)

.-Qüestions referents a l'estil, forma o autor: 40 (10,2% del total d'enquestats)

.-Respostes en blanc o nul·les: 125 (32% del total d'enquestats)

A més de constatar l'elevat percentatge d'enquestats que deixen en blanc aquest apartat, queda, doncs, palès que el que fa agradós un llibre als alumnes és, segons la seva opinió, el tema, allò de què parla.

Repartint les respostes per cursos i blocs lingüístics obtenim les següents dades:

	2on	3er	COU
Qüestions de contingut	86 (66%)	70 (53,8%)	69 (53%)
Qüestions de forma	12 (9,2%)	18 (13,8%)	10 (7,6%)
Respostes en blanc	32 (24,6%)	42 (32,3%)	51 (39,2%)

	A ₁	A ₂	A ₃
Qüestions de contingut	36 (66,6%)	62 (53,9%)	14 (50%)
Qüestions de forma	6 (11,1%)	6 (5,2%)	4 (14,2%)
Respostes en blanc	12 (22,2%)	47 (40,8%)	10 (35,7%)

	B ₁	B ₂
Qüestions de contingut	90 (57,6%)	23 (62,1%)
Qüestions de forma	21 (13,4%)	3 (8,1%)
Respostes en blanc	45 (28,8%)	11 (29,7%)

Si ho considerem per cursos, les dades que destaquen més són:

.- El fet que sigui 3er de BUP el curs en el qual es valorin més les qüestions d'estil i forma.

.-El fet que sigui COU el curs en què més alumnes deixin la resposta en blanc.

Relacionant-ho amb la llengua materna dels enquestats, hi ha dues dades que criden poderosament l'atenció:

.-Hi ha un percentatge més alt de respostes en blanc entre els alumnes de llengua materna catalana que entre els alumnes de llengua materna no catalana (si bé és veritat que aquest percentatge, entre els de llengua materna catalana ve fortament pressionat pels alumnes del bloc A₂).

Els percentatges són: 35% (69 de 197) pels de llengua materna catalana i 29% (56 de 193) pels de llengua materna no catalana.

.-El percentatge d'alumnes que diuen fonamentar les seves preferències literàries en qüestions de forma i estil és

força més alt entre els de llengua materna no catalana: 12,4% (24 de 193), que entre els de llengua materna catalana: 8,1% (16 de 197)

El següent que cal relacionar és la raó per la qual agrada un llibre amb el llibre concret de què s'està parlant. Per relacionar aquestes dues dades, vàrem decidir tenir en compte només el primer llibre que l'enquestat esmentava en cada un dels dos apartats "Llegits a l'escola" i "Pel teu compte", i no els tres que podia ser que apareguessin citats en cada un d'aquests apartats. Aquesta decisió va venir motivada pel fet que molts dels enquestats deien explícitament, en la pregunta 18, que s'estaven referint al primer llibre de la pregunta 17, i altres, sense fer-ne referència explícita aportaven prou indicis d'estar-ho fent de manera implícita.

Observant les raons que es donaven perquè agradessin els llibres que apareixien més vegades citats (tenint en compte només les enquestes en què estan en primer lloc) obtenim les següents dades:

Llegits a l'escola

	→	Pel tema	Per la forma	En blanc
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	65 (66,3%)	4 (4%)	29 (29,5%)	
<u>Aloma</u>	27 (64,6%)	6 (14,2%)	9 (21,4%)	
<u>La Plaça del Diamant</u>	26 (68,4%)	4 (10,5%)	8 (21%)	
<u>L'Auca del Sr. Esteve</u>	4 (33,3%)	4 (33,3%)	4 (33,3%)	
<u>Cròniques de la veritat oculta</u>	9 (100%)	0	0	
<u>La vida i la mort de Jordi Fraquinals</u>	1 (16,6%)	0	5 (83,3%)	
<u>Laura a la ciutat dels sants</u>	4 (57,1%)	1 (14,2%)	2 (28,5%)	
<u>Pilar Prim</u>	2 (66,6%)	0	1 (33,3%)	

Pel teu compte

	Pel tema	Per la forma	En blanc
<u>Mecanoscrit del segon origen.....</u>	15 (60%)	3 (12%)	7 (28%)
<u>La Plaça del Diamant</u>	9 (56,2%)	2 (12,5%)	5 (31,2%)
<u>Te deix, amor, la mar, com a penyora</u>	4 (66,6%)	0	2 (33,3%)
<u>Laia</u>	2 (33,3%)	1 (16,6%)	3 (50%)
<u>Aloma</u>	2 (40%)	1 (20%)	2 (40%)
<u>Trajecte final</u>	4 (80%)	1 (20%)	0

Encara que per als llibres que no arriben a estar en el primer lloc ni tan sols 20 vegades els percentatges són realment molt poc significatius; d'aquesta taula de dades se'n pot treure alguna observació, com per exemple la major valoració formal, que fan els alumnes, de llibres com Aloma i la Plaça del Diamant respecte de llibres com Mecanoscrit del segon origen del qual només un 4% dels qui el citen com aquell que els ha agradat més d'entre els llegits a l'escola, ho fan per raons formals o d'estil.

Establirem, ara, la relació entre les preguntes 17 i 18, però no tenint en compte només els llibres que apareixen més vegades, sinó tots mitjançant les classificacions que hem introduït a la pregunta 17.

Llegits a l'escola

	Pel tema	Per la forma	Tema/forma
Infantil-juvenil	25	2	$2/25=0,080$
M. de Pedrolo	76	6	$6/76=0,078$
M. Rodoreda	56	12	$12/56=0,214$
Medieval/Renaixença	5	1	$1/5 =0,200$
Modernisme fins a G.C....	17	3	$3/17=0,176$
Postguerra fins ara.....	34	9	$9/34=0,264$
Altres	4	0	$0/4=0$

	Pel tema	Per la forma	Tema/forma
Infantil-juvenil	21	4	$4/21=0,190$
M. de Pedrolo	27	4	$4/27=0,148$
M. Rodoreda	17	4	$4/17=0,235$
Llibres de poesia	7	2	$2/7 =0,285$
Medieval Renaixença ...	1	0	$0/1 =0$
Modernisme fins G.C. ...	12	0	$0/12=0$
Postguerra fins ara....	14	4	$4/14=0,285$
Altres	5	0	$0/5 =0$

(Com que aquí no comptabilitzem les respostes en blanc, hem preferit treballar amb l'índex que dóna el quocient entre els que responen qüestions de forma i els que les donen temàtiques, ja que treballar amb percentatges, hauria pogut donar aparences errònies si es comparava aquesta taula amb altres d'aquest mateix apartat).

El quocient entre enquestats que prefereixen un llibre per aspectes formals i enquestats que prefereixen aquest mateix llibre per aspectes temàtics, ens mostra que Mercè Rodoreda és una autora en la qual es valoren per sobre del terme mitjà els aspectes formals, mentre que en Manuel de Pedrolo aquests aspectes es valoren per sota del terme mitjà. Aquest terme mitjà seria 40 (nombre total d'enquestats que donen raons d'ordre formal en la resposta a la pregunta 18)/225 (Idem que donen raons d'ordre temàtic) = 0,177.

Observem també valors superiors al terme mitjà d'aquest quocient en els llibres de poesia i en els llibres del període des de la postguerra fins ara, encara que la poca quantitat absoluta d'elements en aquests casos, fa que les nostres afirmacions no pugin ser gaire contundents.

19.-Quin t'han agradat menys?

Llegits a l'escola

Respostes en blanc: 100 (25,6% del total d'enquestats)

Aquestes respostes en blanc es reparteixen de la següent manera entre els cursos i els blocs:

.-34 de 2on	(representen el 26,1% del total d'alumnes d'aquest curs)
.-31 de 3er	(representen el 23,8% " " " ")
.-35 de COU	(" " 26,9% " " " ")
.-10 d'A ₁	(representen el 18,5% del total d'alumnes d'aquest bloc)
.-36 d'A ₂	(" " 31,3% " " " ")
.- 4 d'A ₃	(" " 14,2% " " " ")
.-45 de B ₁	(" " 28,8% " " " ")
.- 5 de B ₂	(" " 13,5% " " " ")

.-50 de llengua materna catalana d'un total de 197 = 25,3%

.-50 de llengua materna no catalana d'un total de 193 = 25,9%

Si els cürs i la llengua materna no semblen condicionar el fet de deixar aquesta resposta en blanc, sí que s'observa una dependència d'aquesta circumstància amb el bloc lingüístic, ja que els blocs A₂ i B₁ tenen un percentatge molt més gran d'elements que deixen la resposta en blanc que la resta de blocs.

En els respostes dels alumnes que no la deixen en blanc, trobem una dispersió de títols molt gran. Així, el llibre que apareix més vegades només ho fa en 19 ocasions (també cal tenir en compte que aquí es podien posar com a màxim 2 llibres i no 3 com a la pregunta 17).

Els 12 llibres que se citen més vegades són:

1 .- L'auca del Sr. Esteve, 19 vegades (10 en 1er lloc i 9 en 2on). Aquesta xifra representa el 22% dels qui l'han llegit a escola.

2 .- El rem de trenta-quatre, 15 (11 en 1er lloc i 4 en 2on). 44,1% dels qui l'han llegit a l'escola.

3 .- Aloma, 15 (10 en 1er lloc i 5 en 2on).
13,2% dels qui l'han llegit a l'escola

4 .- La bogeria, 14 (10 en 1er lloc i 4 en 2on).
42,4% dels qui l'han llegit a l'escola

5 .- Quinze són quinze, 12 (8 en 1er lloc i 4 en 2on)
44% dels qui l'han llegit a l'escola

6 .- Laia, 12 (6 en 1er lloc i 6 en 2on)
25,5% dels qui l'han llegit a l'escola

7 .- La vida i la mort de Jordi Franginals, 12 (5 en 1er lloc i 7 en 2on). 26% dels qui l'han llegit a l'escola.

- 8 .-La meva Cristina i altres contes, 11(7 en 1er lloc i 4 en 2on). 21,1% dels qui l'han llegit a l'escola
- 9 .-L'escanyapobres, 11(6 en 1er lloc i 5 en 2on) 47,8% dels qui l'han llegit a l'escola
- 10 .-Mecanoscrit del segon origen, 10 (8 en 1er lloc i 2 en 2on). 6% dels qui l'han llegit a l'escola
- 11 .-Dues llengües:dues funcions?, 10 (8 en 1er lloc i 2 en 2on). 83,8% dels qui l'han llegit a l'escola
- 12.-Paraules d'Opton, el vell, 9 (les 9 vegades en 1er lloc) 45% dels qui l'han llegit a l'escola.

Volem insistir en la importància del percentatge sobre el nombre d'alumnes que l'han llegit a l'éscola per damunt de la xifra absoluta de vegades que apareix un llibre. Així 4 dels llibres que apareixen en aquesta llista, apareixien també a la llista confeccionada a la pregunta 17, de llibres que havien agradat més , i tots ells amb percentatges més alts allà. Seria un error, doncs, considerar que aquests dotze llibres "no agraden".

Veurem, ara, com es reparteixen en cursos i blocs els alumnes que citen aquestes obres:

	2on	3er	COU
<u>L'Auca del Sr. Esteve</u>	5	11	3
<u>El rem del trenta-quatre</u>	3	11	1
<u>Aloma</u>	10	3	2
<u>La bogeria</u>	0	8	6
<u>Quinze són quinze</u>	7	3	2
<u>Laia</u>	4	3	5
<u>La vida i la mort de Jordi F</u>	4	6	2

<u>La meva Cristina i altres contes</u>	4	6	1
<u>L'escanyapobres</u>	0	11	0
<u>Mecanoscrit del segon orig.</u>	6	3	1
<u>Dues llingües: dues funcions?</u>	0	0	10
<u>Paraules d'Opton, el vell</u>	0	7	2

	A ₁	A ₂	A ₃	B ₁	B ₂
<u>L'auca del Sr Esteve</u>	2	8	1	8	0
<u>El rem del trenta-quatre</u>	3	4	2	2	4
<u>Aloma</u>	1	5	1	6	2
<u>La bogeria</u>	1	3	1	8	1
<u>Quinze són quinze</u>	2	5	2	3	0
<u>Laia</u>	1	7	1	3	0
<u>La vida i la mort de J.F</u>	2	2	2	6	0
<u>La meva Cristina i altres c.</u>	2	6	1	2	0
<u>L'escanyapobres</u>	2	5	1	2	1
<u>Mecanoscrit del segon orig.</u>	0	2	0	8	0
<u>Dues llingües, dues funcions</u>	0	5	0	5	0
<u>Paraules d'Opton, el vell</u>	3	2	0	1	3

Voldriem comentar algunes coses abans de seguir:

.-El llibre Laia que aquí apareix entre els que han agradat menys dels llegits a l'escola, també era, recordem-ho, dels que havien agradat més dels llegits pel propi compte. Allà la majoria d'alumnes que el citaven eren de COU, en canvi

des de la postguerra fins ara...
en aquest apartat que estem tractant ara no s'observa cap
desnivell molt remarcant en favor d'un o altre curs, però sí
que sabem (per la pregunta 16) que a l'escola el curs on s'ha
llegit més aquesta obra és a ler de B.U.P.

.-Igualment, L'Auca del Sr. Esteve que en aquest apar
tat és l'obra més citada, ho és sobretot per alumnes de 3er,
mentre que a la pregunta 17 eren alumnes de COU la majoria
dels qui citaven l'obra entre les que els havien agradat més.

Aquests dos exemples haurien de ser suficients per fer
notar la conveniència d'estudiar detingudament l'adequació
entre les lectures que s'indiquen i l'edat dels alumnes a qui
van dirigides.

.-Respecte de la relació entre les obres citades i el
bloc lingüístic, només fer notar que un llibre com Dues
llengües: dues funcions només és citat entre els que no han
agradat precisament pels alumnes dels blocs A₂ i B₁ que són
els qui tenen menys contactes, i menys facilitat per tenir-los
amb la lectura en llengua catalana.

Per presentar els resultats globals, ens servirem, com
a la pregunta 17, d'una classificació. Com allà, el principal
criteri serà el cronològic, amb la diferència però que, ara,
no caldrà fer cap classe apart pels llibres de cap autor o
gènere, ja que no n'hi ha cap que destaquï per l'elevat nombre
de vegades que és citat. Mantindrem, malgrat tot, la classe
dels llibres infantils i juvenils.

Com a punt de referència, i segons les dades de la
pregunta 16, recordem que el total de llibres llegits a
l'escola es repartia de la següent manera, entre les classes
que hem esmentat:

Infantils i juvenils	280 (15,7% del total)
Medieval-Renaixença	153 (8,6% del total)
Des del Modernisme a la Guerra Civ....	361 (20,3% del total)

Des de la postguerra fins ara909 (51,2% del total)
 Altres 70 (3,9% del total)

Si comptabilitzem globalment tots els llibres citats en aquest apartat obtenim les següents dades:

Infantils i juvenils 54 (13,2% del total)
 Medieval-Renaixença 46 (11,2% del total)
 Des del Modern. a la Guerra Civil ...101 (24,7% del total) +
 Des de la postguerra fins ara173 (42,4% del total) -
 Altres 34 (8,3% del total) +

Total:408

Els resultats que apareixen, doncs, són semblants als de la pregunta 17, però naturalment invertits i una mica esmorteïts; en pensar en llibres que no els han agradat, els alumnes tendeixen a recordar els d'èpoques anteriors a la Guerra Civil, mentre que els llibres contemporanis apareixen menys del que els correspondria per atzar.

Si separem aquestes dades per blocs lingüístics obtenim:

	A_1	A_2	A_3
Infantils-juvenils	14(22,5%) +	7(5,7%) -	9(27,2%)
Medieval-Renaixença	6(9,6%)	14(11,5%) +	7(21,2%)
Des del Modern. fins a la Guerra Civil	18(29,%) +	27(22,3%)	9(27,2%)
Des de la postguerra fins ara	20(32,2%) -	64(52,8%)	7(21,2%)
Altres	4(6,4%)	9(7,4%) +	1(3%)
Total	62	121	33

	B ₁	B ₂
Infantils-juvenils	18(12%) -	6(13,9%)
Medieval-Renaixença	16(10,7%)	3(6,9%)
Del Modernisme fins a G.C. ...	34(22,8%)	13(30,2%) +
De la postguerra fins ara ...	64(42,9%) -	18(41,8%) -
Altres	17(11,4%) +	3(6,9%) +
Total	149	43

Juntant els resultats de cada llengua materna:

	Llengua materna catalana	Llengua materna no catalana
Infantils-juvenils	30(13,8%) +	24(12,5%) -
Medieval-Renaixença	27(12,5%) .	19(9,8%)
Del Modernisme fins a G.C.....	54(25%) +	47(24,4%) +
De la postguerra fins ara	91 (42,1%) -	82(42,7%) -
Altres	14(6,4%)	20(10,4%) +
Total	216	192

No deixa de ser curiós que els llibres d'èpoques anteriors a la Guerra Civil agradin menys als alumnes de llengua materna catalana que als de llengua materna no catalana.

Donarem, ara, els resultats repartits per cursos, encara que només exposarem els valors absoluts, sense donar percentatges, ja que, com ja hem explicat a la pregunta 17, no serien significatius comparats amb els que hem donat.

	2on	3er	COU
Infantils-juvenils	30	13	11
Medieval-Renaixença	4	28	14
Modernisme fins a G.C.....	31	45	25
Postguerra fins ara	65	58	50
Altres	1	2	31

Potser val la pena esmentar que la majoria de l'elevat nombre d'alumnes de COU que citen entre els llibres que els han agradat menys, alguns dels que incloem en la classe "Altres", fan referència a Dues llengües, dues funcions? i Què cal saber de la llengua catalana?

Pel teu compte

Respostes en blanc: 294 (75,3% del total d'enquestats)
Es reparteixen per cursos i blocs de la següent manera:

.-96 de 2on (73,8% del total d'alumnes d'aquest curs)

.-109 de 3er (83,8% " " " ")

.-89 de COU (68,4% " " " ")

.-28 d'A₁ (51,8% del total d'alumnes d'aquest bloc)

.-89 d'A₂ (77,3% " " " ")

.-16 d'A₃ (57,1% " " " ")

.-140 de B₁ (89,7% " " " ")

.-21 de B₂ (56,7% " " " ")

.-133 de llengua materna catalana (67,5% del total d'alumnes de llengua materna catalana).

.-161 de llengua materna no catalana (83,4% del total d'alumnes de llengua materna no catalana)

A més de l'altíssim percentatge de respostes en blanc

ens trobem amb una dispersió absoluta dels títols citats pels alumnes que responen aquesta qüestió, fins al punt que cap llibre no apareix citat més de 3 vegades.

Emprant la mateixa classificació que en l'anterior apartat, obtenim els següents resultats globals:

Infantils - juvenils	18(14,4%)
Medieval-Renaixença	7(5,6%)
Modernisme fins a G.C....	13(10,4%)
Postguerra fins ara	72(57,6%)
Altres	15(12%)
Total.....	125

A l'hora de considerar l'alt percentatge que presenten els llibres de la postguerra ençà, caldrà tenir en compte, que sens dubte, aquesta és la classe de llibres que més llegeixen els alumnes pel seu compte.

Per cursos i blocs, els resultats es reparteixen de la següent manera:

Percentatges	2on	3er	COU
Infantils-Juvenils	9(20,9%)	1(3,5%)	8(14,8%)
Medieval-Renaixença	2(4,6%)	1(3,5%)	4(7,4%)
Modern. fins a G.C....	7(16,2%)	2(7,1%)	4(7,4%)
Postguerra fins ara ...	21(48,8%)	18(64,2%)	33(61,1%)
Altres	4(9,3%)	6(21,4%)	5(9,2%)

Percentatges	A ₁	A ₂	A ₃
Infantils-Juvenils	2 (5,1%)	8 (20%)	2 (13,3%)
Medieval-Renaixença	1 (2,5%)	4 (10%)	0
Modern. fins Guerra Civil ..	7 (17,9%)	3 (7,5%)	0
Postguerra fins ara	25 (64,1%)	19 (47,5%)	12 (80%)
Altres	4 (10,2%)	6 (15%)	1 (6,6%)

Percentatges	B ₁	B ₂
Infantils-juvenils	4 (33,3%)	2 (10%)
Medieval-Renaixença	1 (8,3%)	2 (10%)
Modern. fins Guerra Civil ...	1 (8,3%)	2 (10%)
Postguerra fins ara	4 (33,3%)	12 (60%)
Altres	2 (16,6%)	2 (10%)

Percentatges	Llengua materna catalana	Llengua materna no catalana
Infantils-juvenils	12 (12,7%)	6 (18,7%)
Medieval-Renaixença	5 (5,3%)	3 (9,3%)
Modern. fins G.C. .	10 (10,6%)	3 (9,3%)
Postguerra fins ara .	56 (59,5%)	16 (50%)
Altres	10 (10,6%)	4 (12,5%)
Total	94	32

(Els percentatges dels quatre darrers quadres estan calculats sobre el total de llibres que citen els alumnes del

curs o bloc corresponents)

ANEXIX BREVETA 19

La interpretació d'aquestes dades es fa difícil i arriscada en no tenir les xifres del total de llibres de cada classe que els alumnes han llegit pel seu compte.

Llibres que s'han llegit a més vegades en l'últim període

1 - El senyal de la guerra	11
2 - L'home del cel	10
3 - El món dels animals	10
4 - La guerra	10
5 - El món dels arbres	10
6 - El món dels animals	10
7 - El món dels arbres	10
8 - El món dels animals	10
9 - El món dels arbres	10
10 - El món dels animals	10
11 - El món dels arbres	10
12 - El món dels animals	10
13 - El món dels arbres	10
14 - El món dels animals	10
15 - El món dels arbres	10
16 - El món dels animals	10
17 - El món dels arbres	10
18 - El món dels animals	10
19 - El món dels arbres	10
20 - El món dels animals	10
21 - El món dels arbres	10
22 - El món dels animals	10
23 - El món dels arbres	10
24 - El món dels animals	10
25 - El món dels arbres	10
26 - El món dels animals	10
27 - El món dels arbres	10
28 - El món dels animals	10
29 - El món dels arbres	10
30 - El món dels animals	10
31 - El món dels arbres	10
32 - El món dels animals	10
33 - El món dels arbres	10
34 - El món dels animals	10
35 - El món dels arbres	10
36 - El món dels animals	10
37 - El món dels arbres	10
38 - El món dels animals	10
39 - El món dels arbres	10
40 - El món dels animals	10
41 - El món dels arbres	10
42 - El món dels animals	10
43 - El món dels arbres	10
44 - El món dels animals	10
45 - El món dels arbres	10
46 - El món dels animals	10
47 - El món dels arbres	10
48 - El món dels animals	10
49 - El món dels arbres	10
50 - El món dels animals	10
51 - El món dels arbres	10
52 - El món dels animals	10
53 - El món dels arbres	10
54 - El món dels animals	10
55 - El món dels arbres	10
56 - El món dels animals	10
57 - El món dels arbres	10
58 - El món dels animals	10
59 - El món dels arbres	10
60 - El món dels animals	10
61 - El món dels arbres	10
62 - El món dels animals	10
63 - El món dels arbres	10
64 - El món dels animals	10
65 - El món dels arbres	10
66 - El món dels animals	10
67 - El món dels arbres	10
68 - El món dels animals	10
69 - El món dels arbres	10
70 - El món dels animals	10
71 - El món dels arbres	10
72 - El món dels animals	10
73 - El món dels arbres	10
74 - El món dels animals	10
75 - El món dels arbres	10
76 - El món dels animals	10
77 - El món dels arbres	10
78 - El món dels animals	10
79 - El món dels arbres	10
80 - El món dels animals	10
81 - El món dels arbres	10
82 - El món dels animals	10
83 - El món dels arbres	10
84 - El món dels animals	10
85 - El món dels arbres	10
86 - El món dels animals	10
87 - El món dels arbres	10
88 - El món dels animals	10
89 - El món dels arbres	10
90 - El món dels animals	10
91 - El món dels arbres	10
92 - El món dels animals	10
93 - El món dels arbres	10
94 - El món dels animals	10
95 - El món dels arbres	10
96 - El món dels animals	10
97 - El món dels arbres	10
98 - El món dels animals	10
99 - El món dels arbres	10
100 - El món dels animals	10

APÈNDIX PREGUNTA 19

Llegits a l'escola

Llibres que surten tres o més vegades en primera posició

- 1.- El rem del trenta-quatre, 11
- 2.- L'auca del Sr. Esteve, 10
- 3.- Aloma, 10
- 4.- La bogeria, 10
- 5.- Paraules d'Opton el vell, 9
- 6.- Quinze són quinze, 8
- 7.- Mecanoscrit del segon origen, 8
- 8.- Dues llengües, dues funcions, 8
- 9.- De mica en mica s'omple la pica, 8
- 10.- La meva Cristina i altres contes, 7
- 11.- El Barcelonauta, 7
- 12.- La Plaça del Diamant, 7
- 13.- Laia, 6
- 14.- L'escanyapobres, 6
- 15.- La regina de la pobla de les fembres pecadrius 6
- 16.- Auques i ventalls, 6
- 17.- Tirant lo blanc, 6
- 18.- La vida i la mort d'en Jordi Fraquilals, 5
- 19.- El que s'ha de saber de la llengua catalana, 5
- 20.- Cròniques de la veritat oculta, 5
- 21.- Pilar Prim, 5
- 22.- Laura a la ciutat dels Sants, 5

- 23.- La dama enamorada, 5
- 24.- Antaviana, 5
- 25.- Les rates malaltes, 4
- 26.- Sol i de dol, 4
- 27.- Bearn, 3
- 28.- El llibres de les bèsties, 3
- 29.- Oferim flors als rebels que fracassaren, 3
- 30.- La punyalada, 3
- 31.- Tocats pel foc, 3
- 32.- Les closos, 3
- 33.- Abans de l'alba, 3
- 34.- Eduard el mariner, 3
- 35.- Les dones i els dies, 3
- 36.- Aquí descansa Nevares, 3

Pel teu compte: Llibres que apareixen més d'una vegada i alguna d'elles en primer lloc. Al costat del títol el nombre de vegades que apareix i entre parèntesi les que ho fa en primer lloc.

- 1) Tocats pel foc, 3 (3)
- 2) La Plaça del Diamant, 3 (3)
- 3) Ramona, adéu, 3 (3)
- 4) S'han deixat les claus sota l'estora, 3 (2)
- 5) Aloma, 3 (1)
- 6) Trajecte final, 2 (2)
- 7) Solitud, 2 (2)
- 8) Tocant a mà, 2 (2)
- 9) El cronomòbil, 2 (1)
- 10) Mecanoscrit del segon origen, 2 (1)

28.- Per què? (Rons per les quals no han agradat els llibres)

Després de recollides totes les respostes vàrem decidir agrupar les que no fossin nul·les o deixades en blanc, en tres grans grups:

.-Els qui consideraven el llibre avorrit, pesat o altres termes semblants.

.-Els qui no els agradava el llibre per qüestions del tema, argument o contingut.

.-Els qui no els agradava el llibre per l'estil en què estava escrit, el vocabulari que emprava o la seva llargària.

Encara que el primer i el segon grup poden considerar-se semblants, vàrem distingir-los degut a la gran quantitat d'enquestats que responien específicament que la causa que no els agradés el llibre era que els resultava avorrit.

Els resultats globals foren:

.-Consideren el llibre avorrit: 89 (22,8% del total d'enquestats)

.-No els agrada pel tema, argument o contingut: 81 (20,7% del total "d'enquestats")

.-No els agrada per l'estil, vocabulari o llargària: 48 (12,3% del total d'enquestats)

.-Responen nul·les o en blanc: 172 (44,1% del total d'enquestats).

Aquestes dades es reparteixen entre els cursos de la següent manera:

percentatges ↓	2on	3er	COU
Consideren el llibre avorrit...	32(24,6%)	37(28,4%)	20(15,3%)
No els agrada pel tema, argum,	37(28,4%)	26(20%)	18(13,8%)
No els agrada per l'estil	11(8,4%)	15(11,5%)	22(16,9%)
Respostes nul.les o en blanc...	50(38,4%)	52(40%)	70(53,8%)

Deixant de banda el fet que en cada curs la quantitat més gran d'alumnes correspon als qui deixen la resposta en blanc, sorprèn el fet que de les tres opcions en cada curs en predomini una de diferent. Així, mentre a 2on la raó que es dona més vegades perquè els llibres no agradin és el tema o contingut i a 3er és per l'avorrimient que produeixen, a COU veiem que la raó que donen més alumnes dels qui no deixen en blanc la resposta és la qüestió de l'estil, vocabulari o llargària que té l'obra.

Per blocs i llengua materna les respostes es reparteixen així:

Percentatges ↓	A ₁	A ₂	A ₃
Consideren el llibre avorrit	14(25,9%)	30(26%)	5(17,8%)
No els agrada pel tema	10(18,5%)	24(20,8%)	7(25%)
No els agrada per l'estil ..	5(9,2%)	11(9,5%)	3(10,7%)
Respostes nul.les o en blanc..	25(46,2%)	50(43,4%)	13(46,4%)

Percentatges ↓	B ₁	B ₂
Consideren el llibre avorrit	28(17,9%)	12(32,4%)
No els agrada pel tema	32(20,5%)	8(21,6%)
No els agrada per l'estil ..	24(15,3%)	5(13,5%)
Respostes nul.les o en blanc.	72(46,1%)	12(32,4%)

Percentatges ↓	Llengua materna catalana	Llengua materna no catalana
Consideren el llibre avorrit	49 (24,8%)	40 (20,7%)
No els agrada pel tema ...	41 (20,8%)	40 (20,7%)
No els agrada per l'estil.	19 (9,6%)	29 (15%)
Respostes nul.les o en blanc	88 (44,6%)	84 (43,5%)

Les respostes nul.les o en blanc queden força repartides entre els diferents blocs, destacant, si de cas, només el percentatge més baix del bloc B₂.

Una observació que cal fer, per no interpretar malament alguna de les dades, es refereix al més elevat percentatge d'alumnes a qui no els agrada el llibre per l'estil o vocabulari que trobem en els alumnes de llengua materna no catalana. Moltes de les respostes d'aquest grup són degudes al fet que diversos enquestats responien que el llibre no els agradava perquè no entenien moltes de les paraules que hi apareixien, i aquest tipus de resposta és, naturalment, més freqüent entre els alumnes de llengua materna no catalana que entre els de llengua materna catalana.

Per relacionar les respostes de les preguntes 19 i 20, com ja hem fet en relacionar les de les 17 i 18 i pels mateixos motius que allà, només tindrem en compte el primer dels dos llibres que l'alumne respon en l'apartat "llegits a l'escola" de la pregunta 19. En aquest cas, i degut a l'elevadíssim percentatge d'alumnes que deixen en blanc l'apartat "Pel teu compte" de la pregunta 19, només relacionarem les respostes de la pregunta 20 amb els llibres que han agradat menys d'entre els llegits a l'escola.

Per entendre el quadre que donarem ara, cal tenir en

compte que hi ha enquestats que han contestat la pregunta 19 deixant l'apartat dels llegits a l'escola en blanc i, en canvi, han posat algun llibre en l'apartat dels llegits pel seu compte, la qual cosa fa possible que després no deixin la pregunta 20 en blanc. També cal tenir present que entre els llegits a l'escola hi ha enquestats que posen en primera posició un llibre que és una traducció i que per tant és considerat com a resposta nul.la. Això, explica, per exemple, que hi hagi alumnes que contesten que el llibre no els ha agradat perquè era avorrit, i segons el quadre aquesta raó està atribuïda a una resposta en blanc o nul.la a la pregunta 19.

Percentatges →	Avorritment	Tema	Estil	Blanc
Infantils-juvenils	11 (27,5%)	18 (45%)	4 (10%)	7 (17,5%)
Medieval-Renaixença	8 (25,8%)	8 (25,8%)	6 (19,3%)	9 (29%)
Modern. fins a G.C..	17 (29,8%)	13 (22,8%)	10 (17,5%)	17 (29,8%)
Postguerra fins ara..	41 (35,6%)	32 (27,8%)	17 (14,7%)	25 (21,7%)
Altres	6 (23%)	3 (11,5%)	6 (23%)	11 (42,3%)
Blanc o nul.....	5 (4,1%)	7 (5,8%)	5 (5,8%)	103 (85,8%)

Encara que les xifres siguin molt reduïdes, a tall d'informació donarem les raons que donen els enquestats que posen en primer lloc algun dels dotze títols que apareixien més vegades en aquest apartat:

	Avorritment	Tema	Estil	Blanc
<u>L'auca del Sr. Esteve</u>	3	5	1	1
<u>El rem del trenta-quatre</u>	1	0	5	5
<u>Aloma</u>	7	2	1	0

<u>La bogeria</u>	2	3	2	3
<u>Quinze són quinze</u>	4	2	1	1
<u>Laia</u>	3	2	0	1
<u>La vida i la mort de Jordi Fraginals.</u>	2	0	2	1
<u>La meva Cristina i altres contes</u>	2	4	0	1
<u>L'escanyapobres</u> ..	1	3	0	2
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	1	2	1	4
<u>Dues llengües: dues funcions?</u>	1	2	1	4
<u>Paraules d'Opton, el vell</u>	4	1	2	2

21.- Quins t'han resultat més difícils?

Llegits a l'escola

Respostes en blanc o nul·les: 131 (33,5% del total d'enquestats)

Es reparteixen per cursos de la següent manera:

-55 de 2on (42,3% del total d'alumnes d'aquest curs)

-36 de 3er (27,6% " " " ")

-40 de COU (30,7% " " " ")

Per blocs i llengua materna:

- .-22 d'A₁ (40,7% del total d'alumnes d'aquest bloc)
- .-45 d'A₂ (39,1% " " ")
- .-10 d'A₃ (35,7% " " ")
- .-43 de B₁ (27,5% " " ")
- .-11 de B₂ (29,7% " " ")
- .-77 de llengua materna catalana (39% del total d'alumnes de llengua materna catalana).
- .-54 de llengua materna no catalana (27,9% del total d'alumnes de llengua materna no catalana).

Destaquen els alumnes de llengua materna catalana i els de Zon de B.U.P. com els alumnes que deixen, en major nombre, aquest apartat en blanc.

Els llibres que apareixen citats més de 6 vegades són:

- 1.- Aloma, 18 vegades (15,9% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 2.- Laia, 15 (31,9% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 3.- La Plaça del Diamant, 12 (12,9% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 4.- El llibre de les bèsties, 10 (66,6% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 5.- Pilar Prim, 10 (35,7% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 6.- El rem del trenta-quatre, 10 (33,3% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 7.- Mecanoscrit del segon origen, 9 (5,4% dels qui l'han llegit a l'escola).
- 8.- La bogeria, 9 (27,2% dels qui l'han llegit a l'escola).
- 9.- La meva Cristina i altres contes, 9 (17,2% dels qui l'han llegit a l'escola).
- 10.- Sol i de dol, 9 (90% dels qui l'han llegit a l'escola)

- 11.- Paraules d'Opton el vell, 8 (40% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 12.- Solitud, 9 (64,2% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 13.- Tirant lo Blanc, 8 (47% dels qui l'han llegit a l'escola)
- 14.- L'escanyapobres, 8 (34,7% dels qui l'han llegit a l'escola)

Per tenir en compte tots els llibres globalment, la classificació més útil torna a ser la mateixa que empràvem en la pregunta 19. Recordem que, segons les dades que ens aportava la pregunta 16, el total de llibres llegits a l'escola s'hi repartien, com ja hem dit, de la següent manera:

Infantils-juvenils.....	280	(15,7%)
Medieval-Renaixença	153	(8,6%)
Modernisme fins a Guerra C....	361	(20,3%)
Postguerra fins ara	909	(51,2%)
Altres	70	(3,9%)

Altra vegada, aquestes són les dades que serveixen de referència, i les desviacions d'aquests percentatges indicaran la major o menor dificultat que troben en les diferents classes de llibres.

Comptabilitzant tots els llibres que apareixen en aquest apartat, resulta:

Infantils-juvenils	18	(5,2%) -
Medieval-Renaixença	56	(16,1%) +
Modernisme fins a Guerra Civil.	69	(19,9%)
Postguerra fins ara	181	(52,3%)
Altres	22	(6,3%)
Total.....		346

Com veiem, només es desvien de manera notable els llibres de període Medieval i de Renaixença, en els quals els alumnes troben dificultats, i, com sembla normal, els infantils i juvenils que no compten gaire a l'hora de parlar dels llibres que resulten més difícils.

Per blocs i llengua materna, les dades es reparteixen així:

	A ₁	A ₂	A ₃	Llengua mater. catalana
Infantils-juvenils...	2 (5,4%) -	5 (4,9%) -	0 -	7 (4,4%) -
Medieval Renaixença..	6 (16,2%) +	17 (16,8%) +	6 (33,3%) +	29 (18,5%) +
Modern. fins Guerra C...	8 (21,6%)	15 (14,8%) -	7 (38,8%) +	30 (19,2%)
Postguerra fins ara...	21 (56,7%) +	55 (54,4%) +	4 (22,2%) -	80 (51,2%)
Altres	0 -	9 (8,9%) +	1 (5,5%)	10 (6,4%)
Total...	37	101	18	156

	B ₁	B ₂	Llengua materna no catalana
Infantils-juvenil.	11 (6,9%) -	0 -	11 (5,7%) -
MEDIEVAL-RENAIXEN	21 (13,2%) +	6 (19,3%) +	27 (14,2%) +
Modern. fins G.C.	31 (19,4%)	8 (25,8%) +	39 (20,5%)
Postguerra fins ara	84 (52,8%)	17 (54,8%) +	101 (53,1%)
Altres	12 (7,5%) +	0 -	12 (6,3%)
Total.....	159	31	190

Com veiem, no hi ha diferències molt apreciables entre el conjunt d'alumnes de llengua materna catalana i els de llengua materna no catalana.

Per cursos es reparteixen de la següent manera (tampoc aquí no podem donar percentatges significatius):

	2on	3er	COU
Infantil-juvenil	10	3	5
Medieval-Renaixença	1	36	19
Modern. fins Guerra C.	22	23	24
Postguerra fins ara	62	63	56
Altres	0	2	20

Pel teu compte

Enquestats que deixen en blanc aquest apartat o donen respostes nul·les: 282 (72,3% del total)

Només tres llibres apareixen citats més de tres vegades:

- .-La Plaça del Diamant, 7 vegades
- .-S'han deixat les claus sota l'estora, 6 vegades
- .-Solitud, 5 vegades

"Llegits a l'escola" i "Pel teu compte"

Vàrem considerar interessant també, comptabilitzar les vegades que un llibre apareixia en una mateixa enquesta, entre els que havien resultat difícils i els que havien agradat més o havien agradat menys. Donada l'escassa quantitat de respostes no deixades en blanc, optarem per comptar quantes

vegades apareixia un mateix llibre en la resposta a la pregunta 20 i en la 17 o 19 respectivament, estiguessin en la posició que estiguessin i fossin llegits a l'escola o per propi compte.

En 105 ocasions trobem que un mateix llibre està entre els que han agradat més i els que han resultat més difícils

En 137 ocasions trobem que un mateix llibre està entre els que han agradat menys i els que han resultat més difícils de llegir.

Cal observar que diem ocasions, no enquestes, ja que en una mateixa enquesta podem trobar dos o fins i tot més llibres d'aquest tipus.

Els resultats pels llibres concrets que hem dit que apareixien més vegades citats com els que havien resultat més difícils són:

	Més difícil i ha agradat més	Mes difícil i ha agradat menys
<u>Aloma</u>	10	4
<u>Laia</u>	2	3
<u>La Plaça del Diamant</u>	10	7
<u>El llibre de les bèsties</u>	2	0
<u>Pilar Prim</u>	3	3
<u>El rem del trenta-quatre</u>	1	6
<u>Mecanoscrit del segon origen</u>	4	4
<u>La bogeria</u>	0	4
<u>La meva Cristina i altres contes</u>	3	4
<u>Solli de dol</u>	0	2

<u>Paraules d'Opton el vell</u>	2	4
<u>Solitud</u>	6	1
<u>Tirant lo Blanc</u>	1	5
<u>L'escanyapobres</u>	1	3
<u>S'han deixat les claus sota l'estora</u>	0	3

En nou dels llibres, el fet de ser difícil va més vegades unit al de no agradar que no pas al d'agradar, però val la pena observar que en quatre passa el contrari, i en algun d'ells de forma molt ostensible.

22.-Per què? (Rasons per les quals es fa difícil un llibre)

Recollides totes les respostes, les agruparem en dos grups:

.-Les dels qui trobaven dificultat en el tema, contingut o argument del llibre.

.-Les dels qui trobaven dificultat en el vocabulari, llenguatge o estil en què estava escrit el llibre.

Les dades globals són les següents:

.-Pel tema, contingut o argument: 63 (16,1% del total)

.-Pel vocabulari, llenguatge o estil: 170 (43,5% del total).

.-Respostes en blanc o nul·les: 157 (40,2% del total)

Per tant, una cosa queda clara: si el fet que una obra agradés o no agradés venia condicionat majoritàriament per motius referents al tema, en canvi, la dificultat d'un llibre ve condicionada, en una majoria d'alumnes per motius aliens a la temàtica: ja siguin de vocabulari, llenguatge o estil en què està escrit.

Les dades que hem donat es reparteixen per cursos de la següent manera:

percentatges ↓	2on	3er	COU
Pel tema-contingut	27 (20,7%)	18 (13,8%)	18 (13,8%)
Pel vocabulari, llenguatge, estil..	45 (34,6%)	64 (49,2%)	61 (46,9%)
Respostes en blanc	58 (44,6%)	48 (36,9%)	51 (39,2%)

Si a 3er i COU s'observen percentatges bastant semblants, 2on sembla que sigui el curs més propens a trobar dificultats en el tema.

Distribuïdes per blocs, les dades queden de la següent manera:

percentatges ↓	A ₁	A ₂	A ₃	Llengua mater. catalana
Pel tema contingut,	14 (25,9%)	12 (10,4%)	6 (21,4%)	32 (16,2%)
Pel vocabulari, estil.....	20 (37%)	48 (41,7%)	9 (32,1%)	77 (39%)
Respostes en blanc	20 (37%)	55 (47,8%)	13 (46,4%)	88 (44,6%)

percentatges ↓	B ₁	B ₂	Llengua matern. no catalana
Pel tema-contingut	23 (14,7%)	8 (21,6%)	21 (16%)
Pel vocabulari, estil	76 (48,7%)	17 (45,9%)	93 (48,1%)
Respostes en blanc	57 (36,5%)	12 (32,4%)	69 (35,7%)

A més de constatar que, altra vegada, la quantitat més gran de respostes en blanc correspon als alumnes de llengua

materna catalana, val la pena observar que els de llengua materna no catalana, junt amb els del bloc A₂, són els qui donen percentatges més alts de dificultats pel vocabulari, llenguatge i estil de l'obra, cosa que d'altra banda, semblava força previsible.

Relació amb el llibre que ha resultat més difícil:

Percentatges →	Pel tema	Pel vocabulari, estil...	Blanc
Infantils-juvenils	6 (40%)	8 (53,3%)	1 (6,6%)
Medieval-Renaixença	5 (11,1%)	35 (77,7%)	5 (11,1%)
Modernisme fins G.C.	9 (16,9%)	33 (62,2%)	11 (20,7%)
Postguerra fins ara	19 (18,6%)	64 (62,7%)	19 (18,6%)
Altres	11 (36,6%)	13 (43,3%)	6 (20%)
Blancs o nuls	11 (8,3%)	11 (8,3%)	109 (83,2%)

Observacions: en aquest cas hem tingut en compte només, altra vegada el primer llibre dels situats en la pregunta 21 a l'apartat "Llegits a l'escola"

.-L'elevat percentatge de llibres infantils i juvenils que han presentat dificultats per qüestions de vocabulari o estil, només pot tenir una explicació: la baixa quantitat absoluta de llibres d'aquesta classe amb què tractem en aquest apartat: 15.

.-Sí que es pot considerar significatiu l'elevat percentatge de llibres de la classe "Medieval-Renaixença" que presenten dificultats degudes al vocabulari, estil o llenguatge.

III. CONCLUSIONS I PROPOSTES

De fet, les veritables conclusions d'aquesta enquesta les tenim ja en els resultats que acabem de donar de cadascuna de les preguntes, relacionats cada vegada amb les diferents variants. El que pretenem en aquesta darrera part és posar de relleu els resultats globals de l'enquesta, els que creiem més significatius i els que considerem particularment interessants per als professors de BUP i COU, i per als responsables de la programació de la Llengua i Literatura catalana a nivell de l'ensenyament secundari. De fet, és per a ells que hem fet aquest treball i en definitiva per als alumnes, a fi que aquestes programacions tinguin en compte unes realitats culturals, les de la situació lingüística dels alumnes, la seva base cultural i les seves motivacions ambientals referides concretament a les lectures.

Esperem amb tot això col·laborar a un ensenyament agradós, efectiu i alhora exigent, que acabi amb aquestes programacions utòpiques, que són el desesper d'alumnes i professors, i que donen uns resultats formatius ben febles.

Organitzarem aquestes conclusions, considerant els resultats en general referits primerament a l'escola, curs i edat dels alumnes. Tot seguit comentarem els resultats

més importants referents a la situació lingüística. Després donarem les dades més significatives referents a l'inici de les lectures i a la influència de l'ambient, casa i escola, en aquest procés cultural. Veurem quina relació hi ha entre les lectures fetes a l'escola i de quina manera l'estudiant se sent motivat per treballar per pròpia iniciativa, i finalment comentarem l'adequació dels títols de llibres llegits a l'escola amb l'edat dels alumnes.

Aquest treball es clou amb una proposta de lectures per als diferents cursos de BUP i COU, tenint en compte les preferències dels alumnes.

Aquesta llista, en certa manera casual i que té fonamentalment en compte les preferències dels alumnes, es completa amb una llista més extensa. fruit del treball d'aquesta enquesta i elaborada conjuntament pels autors i el Servei d'Ensenyament de català de la Generalitat, amb l'assessorament especial de Joaquim Molas. Donem en ella, no solament autors catalans, sinó també traduccions en català i té tan sols caràcter experimental. Aconsellem als professors de BUP i COU d'aquest curs, (pensem també en els que sols fan llengua i no literatura catalana) que treballin dos o màxim tres llibres dels aconsellats, durant tot un curs, alternant els diferents gèneres i passant de les lectures breus (contes) o antològiques (alguns poemes dels llibres de poesia citats) a lectures més llargues i més completes, a fi d'anar d'aquelles lectures més fàcils i entretingudes, a lectures més difícils i de problemàtica diversa, amb nous atractius que el professor tractarà de fer descobrir a l'alumne. Recomanem també, dins d'aquesta llista, l'exercici de lectures voluntàries, que, de manera individual o en grups de dues o tres persones, es presenten després a classe. Aquest exercici ajuda a variar els títols coneguts, desperta la curiositat dels alumnes, va determinant el seu gust literari i crea un ambient de lectures dins la classe. Veiem tot aquest treball paral·lelament als diferents programes de Llengua i Literatura dels quatre cursos i el considerem

fonamental per a la formació literària dels nostres alumnes i futurs lectors.

1.- Escola, curs i edat

Fem un repàs general de l'estat de la lectura en català a les diferents escoles, als diferents cursos i als diferents blocs.

Escola

(Cal recordar que les dades que donem se cenyeixen només als centres on s'ha passat l'enquesta, els quals són només una part dels que existeixen a Barcelona, ciutat i voltants)

Privades del centre: És on els familiars mouen més els alumnes a llegir el primer llibre en català, on es fa llegir més els alumnes a l'escola, on els alumnes llegeixen més pel seu compte, on apareixen els alumnes més motivats per la literatura catalana i amb un gust literari més format.

Privades de la perifèria: Hi trobem els alumnes que llegeixen menys a l'escola, els menys motivats per la literatura catalana i els menys format literàriament.

Instituts de la perifèria: Són els centres on hi ha menys familiars o amics que hagin mogut els alumnes enquestats a llegir el primer llibre en català, i on trobem els alumnes que llegeixen menys pel seu compte.

Instituts del centre: Són a mig camí de les privades del centre i els instituts de la perifèria, més a la vora d'aquests que d'aquelles.

Curs

Segon: No hi trobem cap diferència amb el COU en l'edat que comencen a llegir en català: comencen tan tard com els alumnes de cursos superiors. És on hi ha més alumnes que no llegeixen cap llibre per pròpia iniciativa; és, per tant, el curs menys motivat.

Tercer: Es el curs on trobem més alumnes que han llegit més de quatre llibres en català a l'escola, però també és on trobem més alumnes que llegeixen poc pel seu compte o que ara no volen llegir cap llibre en català. És el curs més informat sobre literatura catalana.

C.O.U.: Es el curs on trobem més alumnes que no han llegit mai en català a l'escola, però també és on en trobem més que n'han llegit més de deu. Són els alumnes més motivats i els més formats literàriament, però els menys informats sobre literatura catalana, menys que els de segon. És l'únic curs on no hem trobat cap alumne que demostrés aversió explícita envers el català.

Bloc

A: Els alumnes enquestats que tenen el català com a llengua materna parlen habitualment el català en un 96,5%, el llegeixen fàcilment en un 36,5% i més freqüentment que el castellà en un 29,9%. El 96,5% contesten l'enquesta en català.

A-1: Tots comencen a llegir en català abans de BUP i més de la meitat abans dels 8 anys. Són els alumnes més influïts

pels familiars o amics a l'hora de començar a llegir en català i són els que comencen més amb llibres infantils o juvenils (no trobem cap A-1 que hagi començat amb Mercè RODOREDA). No n'hi ha cap que no hagi llegit en català pel seu compte i més de la meitat n'han llegit més de deu. Són els alumnes més motivats de tots.

A-2: Comencen a llegir més tard que els A-1 (a partir dels 9 anys). Els familiars no els mouen tant, ni han començat tant amb llibres infantils o juvenils (alguns ja han començat amb RODOREDA). Més de la meitat no ha llegit més de tres llibres en català per pròpia iniciativa. Són els menys motivats i menys formats literàriament dels A, i són els més hostils o indiferents i els que tenen menys l'hàbit de llegir dels A.

A-3: Estan entremig dels A-1 i dels A-2, més a la vora dels primers que dels segons. El que sobresurt és que més de la meitat comença a llegir en català abans dels 11 anys i, curiosament, són els més formats literàriament de tots (fins i tot, més que els A-1).

B: Un 14,5% dels alumnes enquestats de parla materna castellana parlen català habitualment, un 1,5% el llegeixen més fàcilment i un 4,6% el llegeix més freqüentment que el castellà. El 74,6% contesta en català l'enquesta. La majoria comença a llegir en català a BUP a iniciativa del professor i no precisament amb llibres infantils o juvenils (la proporció d'alumnes B que s'inicia amb Mercè RODOREDA es triplica respecte dels A). Són els alumnes que obliden més el títol del primer llibre llegit en català i quasi la meitat no llegeix en català pel seu compte. Per tant, estan menys motivats que els A.

B-1: Són els que comencen més tard de tots a llegir en català. Més de la meitat no han llegit mai cap llibre en català pel seu compte. Són els menys motivats i els menys informats sobre literatura catalana de tots els alumnes

enquestats. És el bloc on hi ha més alumnes que no llegeixen mai (ni en castellà) i són els més hostils al català.

B-2: Comencen a llegir abans que els B-1, els familiars o amics hi tenen una mica mpes a veure i comencen amb llibres més infantils. Llegeixen més pel seu compte que els A-2 i estan més motivats que els A-2 i, fins i tot, que els A-3.

2.-Situació lingüística

Dels nostres enquestats, en tenim un 50,5% de llengua materna catalana i un 49,5% de llengua no catalana. La parla habitual d'aquests alumnes, que és el que interessa veritablement, no sempre coincideix amb aquesta llengua materna, i del total d'enquestats, un 56,4% diuen parlar sovint el català, mentre un 43,6% parlen més aviat el castellà. De fet, aquest feble avantatge de la llengua del país pel que fa referència a l'ús oral, es veu tot seguit convertida en desavantatge quan ens referim a la llengua escrita. Dels enquestats, solament un 19,2% diuen llegir més fàcilment el català, i solament un 17,2% diuen llegir-lo més freqüentment. Aquests deplorables resultats no poden, però, estranyar-nos després dels 40 anys de repressió. Ara bé, els alumnes no en són culpables, i són dades que mostren clarament la primera tasca del professor de català: encoratjar i habituar a l'alumne a llegir en la seva pròpia llengua o en la llengua del país. Creiem que això, que és ja una tasca de l'ensenyament primari, és molt més important que el terrible problema -tan ingrati- d'ensenyar a escriure correctament la llengua, qüestió certament important i que no volem menystenir, però que cal situar en el seu lloc: abans que aprendre a escriure, els nostres alumnes cal que aprenguin a llegir i a llegir amb facilitat i amb gust.

Respecte al problema de l'escriptura, no tractat a

l'enquesta, recordem que malgrat aquesta falta de culturalització suara esmentada, 85,6% dels alumnes contesten en català, i tan sols el 14,4% ho fan en castellà.

També voldríem fer referència a l'important "per què?" de la pregunta 8, que dóna les causes d'aquesta manca de culturalització: la influència de l'ambient, que porta a llegir llibres en castellà, la manca d'informació de les publicacions gatalanes existents, la poca motivació dels alumnes envers aquestes lectures, i també la manca d'edicions barates. Aquest és un aspecte que voldríem posar de relleu: ens fa falta edicions de butxaca, llibres a preus populars, per tal que aquest no sigui un inconvenient, com alguns dels nostres enquestats han expressat. També, des del punt de vista ambiental i d'informació, ens calen programes de ràdio i televisió sobre autors, lectures, noves publicacions, etc..

Respecte a tota la campanya contra el procés de catalanització del país, que considera els castellano-parlants com a "víctimes" a les quals se'ls imposa una llengua diferent, hem de constatar que tan sols un 2,4% de les respostes a aquest "per què?" es fa ressò d'aquesta aversió. Ben contràriament, el grup que, al llarg de tota l'enquesta observem amb percentatges més alts de motivació i ganes de llegir, és justament el B₂, és a dir els castellano-parlants, que parlen habitualment català.

3.- *Primeres lectures*

Hem trobat que el 38% dels alumnes enquestats no han llegit cap llibre en català durant EGB i han de començar a llegir-los durant BUP o COU, Això vol dir que a les escoles de primer ensenyament no els han fet llegir en català tot i que l'ensenyament del català es obligatori des de fa tres anys. Potser no és només culpa de les escoles sinó també de la inspecció: sabem d'algunes escoles que no han trobat professor de català, tal vegada d'altres no se n'han preocupat

però segur que amb una bona política lingüística i amb una bona inspecció no ens haguéssin trobat amb aquests resultats,

Quant als alumnes de llengua materna catalana, només un 28,9% han llegit el primer llibre en català abans dels vuit anys. Això vol dir que molt pocs alumnes de llengua materna catalana aprenen a llegir en la llengua en què han après a parlar. Pel que fa als alumnes de llengua materna castellana, la majoria comença a llegir a BUP, igual que en qualsevol llengua estrangera. El català a l'escola té el tractament d'una segona llengua, en el millor dels casos, o d'una llengua estrangera.

També podem parlar en aquest apartat de la inadequació dels llibres a l'edat o estat lingüístic de l'alumne: els alumnes de llengua materna catalana que comencen a llegir en català abans dels catorze anys amb un llibre no infantil o juvenil (de RODOREDA, per exemple), o els alumnes de llengua materna no catalana que s'inicien amb llibres infantils als setze anys, quina primera impressió s'enduran de la literatura catalana? Una literatura difícil o una literatura poc madura (comparada amb la castellana), mai una literatura comparable a qualsevol altra. Això, s'hauria d'evitar, perquè les primeres impressions, si són dolentes, són perilloses i influeixen molt sobre l'afecció posterior de l'alumne a la lectura en català.

4.- *Responsabilitat del professor de català*

Ja hem vist que el professor de català és qui té la màxima responsabilitat en la iniciació i habituació dels alumnes a la lectura en català, sobretot dels alumnes de parla no catalana, els més allunyats de la llengua. Això vol dir que el seu pes és molt greu i és a ell a qui principalment adrecem aquesta enquesta, perquè li serveixi d'ajut i no es trobi tan sol a l'hora de triar les lectures dels seus alumnes. Quan l'ambient no és català i això

succeix sobretot als instituts de la perifèria on hem passat l'enquesta), els únics missatges que els alumnes reben en català són els del professor de català i de ningú més, i l'únic que aquest pot fer a l'escola és crear un ambient favorable a l'assignatura i fer els possibles perquè hi hagi nous catalanoparlants. En moltes escoles les notes de català encara han de ser més polítiques que acadèmiques i el professor no mira tant de pujar el nivell com, ho acabem de dir, de crear nous catalanoparlants i nous lectors en català.

5- *Ambient i motivació*

El nombre de llibres que els alumnes enquestats han llegit per pròpia iniciativa és descoratjador. Estan poc motivats a causa de l'ambient i segurament pel tipus (inadequat) i el nombre (insuficient o excessiu) de llibres que els fan llegir a l'escola. No obstant, apareix una dada esperançadora: com més elevat és el curs, més alt és el nombre de llibres que els alumnes han llegit pel seu compte; pot ser l'edat, però també la formació de l'alumne el que fa que l'interès per la lectura en català augmenti. Aquesta circumstància s'hauria d'explotar.

Un 22% dels alumnes enquestats han llegit més pel seu compte que a l'escola fonamentalment perquè a l'escola els han fet llegir poc. També es pot considerar esperançador que en alguns alumnes es despertí un interès espontani pel català no es considerin satisfets amb les lectures de l'escola o les trobin insuficients.

Un cas curiós és el de tercer curs: és el curs que ha llegit més a l'escola i menys pel seu compte. Van carregats de lectures obligatòries i no tenen temps de llegir els llibres que els agraden.

En general, els alumnes estan ben poc motivats, tant els de parla materna catalana com els de parla materna castellana. I aquí hem de tornar a subratllar la feina del

professor, però ara en un treball concret a fer a classe, que és senzillament motivar els alumnes a llegir pel seu compte, cosa més interessant que fer-los llegir molts llibres obligatòriament a classe, (de la mateixa manera que fer parlar català a alumnes de llengua materna no catalana és sobretot un treball de motivació: fer-los parlar català fora de les hores de classe).

Es interessant també el resultat dels llibres llegits per pròpia iniciativa comparat amb l'edat en què els alumnes han començat a llegir en català. Els que han començat a EGB (i sobretot abans dels vuit anys) estan molt motivats per llegir en català. Com més tard comencen, menys llegeixen (a partir dels quinze anys, la majoria no en llegeix cap. Es nota, doncs, la necessitat de començar les lectures en català a EGB, l'única manera de crear hàbit.

La conseqüència de tot això és que s'ha de trobar un punt mig: no fer llegir excessivament per obligació a l'escola, com a tercer, ni deixar de banda la lectura en català. Si es llegeix molt per obligació no hi ha temps per saber el que agrada i per llegir el que agrada. El que interessa és que els alumnes llegeixin molt pel seu compte. La història de la literatura catalana de tercer ha de ser un incentiu per ajudar-los a descobrir nous autors, no dades fossilitza-

El 44% dels alumnes enquestats no especifica qui llibre vol llegir o si en vol llegir cap. Les lectures obligatòries que han fet fins ara no els han mogut a agafar nous llibres dels autors que els han pogut agradar. Només si la lectura no és una obligació sinó una necessitat que el professor provoca en l'alumne (si no la hi ha provocada l'ambient) el treball de classe donarà fruit a fora. Els llibres obligats no han de ser una impedimenta, sinó un estímul que duguí a altres lectures. Cal recordar la conveniència de l'exercici que proposàvem a l'inici d'aquestes conclusions: lectures voluntàries o per grups, presentades a classe.

6.- Lectures a l'escola

La primera cosa que es fa evident en observar les respostes a les preguntes 17, 19 i 21 és que, en totes elles, el percentatge d'enquestats que deixen en blanc l'apartat "pel teu compte" és molt superior al dels qui deixen en blanc l'apartat "llegits a l'escola". No només és més elevat que el de "llegits a l'escola", sinó que, a més, a més arriba a percentatges altíssims: el 72,3% en el de la pregunta 21. Aquestes dades corroboren el que acabem de comentar en l'apartat anterior.

Insistim, doncs, cal tenir en compte que l'actual alumnat de BUP i COU llegeix molt pocs llibres per pròpia iniciativa i per tant, el fet que la gran majoria de lectures que facin els alumnes siguin les que se'ls recomana a escola, dóna més importància, encara, a aquestes ja que d'elles depèn, d'una manera gairebé exclusiva, la posterior afició a la literatura d'aquests alumnes.

Per tot el que hem dit, doncs, podem considerar que el problema de la selecció dels textos que el professor hagi de proposar als alumnes, es una qüestió d'una importància cabdal.

Al llarg de l'enquesta, i comparant simplement algunes de les dades que apareixen, es poden constatar alguns dels possibles defectes en què es cau a l'hora de fer aquestes propostes. Així, per exemple, és clar que per recomanar un text a un alumne no es pot fer únicament sota criteris de qualitat literària. Cal tenir molt present l'adequació del llibre que es proposa amb l'edat d'aquell a qui va destinat. Aquest principi que pot semblar obvi, s'oblida en més d'una ocasió, i és el causant del poc èxit que hem pogut valorar en alguna de les lectures. Recordem el que comentàvem, respecte del llibre Laia, fent referència explícita a això: El curs on s'havia fet llegir més aquest llibre era ler de BUP, i ens apareixia com un dels llibres citats més vegades entre els que havien agradat menys a l'escola. En canvi, el

mateix llibre era dels més citats entre els que havien agradat més, dels llegits per pròpia iniciativa de l'alumne, i ara, majoritàriament per alumnes de COU. La conclusió que sembla trivial desprendre'n és que aquest llibre concret no és dels més adequats per primer de BUP i, en canvi, si que sembla que pugui ser-ho per cursos més elevats.

També val la pena tenir present que, segons els resultats de l'enquesta que presentem, allò que fa que un llibre agradi o no agradi a l'alumne és, majoritàriament, l'argument o el tema (ja que podem considerar l'argument com a causa directa de l'avorriment en el cas de les raons que fan que un llibre no agradi). Per tant, en la tria que es faci dels llibres cal valorar molt aquest punt: que l'argument, o el tema tractat pugui ser atractiu a l'alumne.

Recordem que, al contrari, on la majoria d'alumnes troba dificultats per l'accés al llibre no és, com ja s'ha vist, en el tema sinó en l'estil o en el vocabulari.

Caldria que les escoles i els professors tinguessin molt en compte aquestes consideracions a l'hora de seleccionar els textos amb què es treballarà a les classes de llengua i literatura catalanes.

ADDENDA

Afegim, com addenda al nostre treball, una llista de lectures per als tres cursos del B.U.P., que constitueix una proposta o suggeriment del Servei d'Ensenyament del Català (SEDEC) als ensenyants de Llengua i Literatura catalanes a aquest nivell.

A finals del propassat curs 80-81, l'I.C.E. de la Universitat de Barcelona va realitzar un treball de captació de les opinions dels alumnes referides a les lectures que havien fet en català. Això es va materialitzar en una enquesta que es va distribuir a diversos centres d'ensenyament.

Com a conseqüència dels resultats obtinguts -els quals han estat publicats i difosos per l'I.C.E. i el Servei d'Ensenyament del Català de la Generalitat (S.E.D.E.C.)- va nèixer la proposta de confeccionar una llista de lectures que es podien suggerir a B.U.P. El S.E.D.E.C. es va fer ressò d'aquesta proposta i es constituí una comissió que la dugué a terme. Així doncs, el mateix S.E.D.E.C., el grup de treball de l'I.C.E. i el Servei de Normalització Lingüística, amb l'assessorament especial del Dr. Joaquim Molas, van confeccionar la llista de lectures que ara, atès l'interès que pot representar per als professors, us trametem.

Per tal d'elaborar aquesta llista hem partit, inicialment, dels resultats de l'enquesta esmentada, és a dir de les preferències dels alumnes, i alhora hem tingut en compte

l'interès educatiu i pedagògic que oferien les lectures proposades.

Acomsellem els professors de B.U.P. que d'aquesta llista de suggeriments, en treballin 3 llibres, com a màxim, durant tot el curs, alternant els diferents gèneres i passant de les lectures antològiques d'obres breus (poesies i contes) a lectures més extenses i completes. (Fóra bo d'alternar la lectura de les obres originals catalanes amb traduccions i d'aprofitar les traduccions per introduir l'alumne al coneixement i estudi de les diverses literatures estrangeres.) Aquesta línia de progressió significa anar d'aquelles lectures més fàcils i entretingudes a lectures més denses o difícils i de problemàtica més diversa. I cal que els professors no oblidin l'exercici de lectures voluntàries que, de manera individual o en grup, es puguin presentar a classe.

El caràcter d'aquesta llista de lectures suggerides és provisional, però esperem que assoleixi un caràcter estable i, fins a cert punt, definitiu, després que els professors ens hagin tramés les opinions -positives o desfavorables- recollides al llarg del curs 81-82.

PRIMER DE B.U.P.

A) Literatura popular

- 1.- V. Serra i Boldu, Rondalles
2. M. Mila i Fontanals, Romancer català
3. A Comas, Cançoners Català

B) Introducció a la literatura catalana

1. Antologia de poemes i contes, segons el criteri del professor (hom recomana que es treballin els autors relacionats amb el context geogràfic).
2. Poemes: J.M. de Sagarra, T. Garcés, J. Salvat Papasseit, M. Martí i Pol, etc.
Contes: M. Rodoreda, P. Calders, Q. Monzó, etc.

C) Aventures

a) Catalans

1. C. Soldevila, Lau o les aventures d'un aprenent de pilot.
2. J. Carbó, La casa sota la sorra
3. E. Teixidor, Les rates malaltes
4. J.M. Folch i Torres, L'extraordinària expedició d'en Josep Ganàpia
5. J.M. Folch i Torres, Aventures extraordinàries d'en Massagran
6. M. de Pedrolo, Mecanoscrit del segon origen
7. M. de Pedrolo, Trajecte final

b) Estrangers

8. M. Twain, Les aventures d'en Huckleberry Finn
9. M. Twain, Tom Sawyer
10. R. L. Stevenson, L'illa del tresor,
11. E. Salgari, El Corsari Negre
12. A. Dumas, Els tres mosqueters
13. J. Verne, La volta al món en vuitanta dies
14. J. Verne, Vint mil llegües de Viatge submergit
15. F. Cooper, El darrer dels mohicans
16. J. London, La crida del bosc

D) Teatre

1. J.M. Benet i Jornet, Supertot

SEGON DE B.U.P.

A) Poesia

1. Antologia de poemes, segons el criteri del professor:

a) catalans: J. Maragall, J. Alcover, J. Carner.
S. Espriu, Pere Quart, etc.

b) Estrangers: Hölderlin, Blake, Novalis, Baudelaire,
Rimbaud, Valéry, Dante, Petrarca, Leopardi, Keats

B. Novel·la

a) Catalans:

1. M. Rodoreda, Aloma
2. P. Calders, Aquí descansa Nevares

b) Estrangers:

3. R.L. Stevenson, Les aventures de David Balfour
4. C. Dickens, Temps difícils
5. D. Defoe, Robinson Crusoe
6. J. Swift, Els viatges de Gulliver
7. E. A. Poe, Arthur Gordon Pym
8. H. Melville, Moby Dick
9. E. Hemingway, El vell i la mar
10. R. Kipling, Kim
11. H.G. Wells, L'home invisible

C) Conte

1. Antologia de contes, segons el criteri del professor:

a) Catalans: N. Oller, P. Bertrana, Ll. Villalonga, S. Espriu, J. Perucho, C. Riera, etc.

b) Estrangers: Poe, Puixkin, Txèkhov, Wilde, etc.

D) Teatre

1. F. Soler, El Castell dels tres dragons
2. J. Teixidor, El retaule del flautista
3. P. Calders, Antaviana
4. Molière, El Metge a garrotades

TERCER DE B.U.P.

EDAT MITJANA

1. Antologia poètica: R. Llull, Jordi de Sant Jordi,
A. March, J. Rois de Corella.
2. R. Llull, Llibre de les bèsties
3. F. Eiximenis, Contes i faules
4. B. Metge, Lo somni
5. Història de Jacob Xalabín
6. J. Martorell, Tirant lo Blanc -fragments escollits.

DEL SEGLE XVI AL SEGLE XIX

1. Antologia poètica: F.V. Garcia, J. Verdaguer,
A. Guimerà, etc.
2. A. Guimerà, Terra Baixa
3. A. Guimerà, Maria Rosa
4. N. Oller, L'Escanyapobres
5. N. Oller, Pilar Prim

EL SEGLE XX

1. J. Salvat Papasseit, Antologia poètica
2. J. Pous i Pagès, La vida i la mort d'en Jordi Friginals.
3. J.M. Folch i Torres, Aigua avall
4. J. Oliver, Allò que tal vegada s'esdevingué
5. S. Espriu, Laia
6. Ll. Villalonga, Julieta Récamier i altres contes
7. M. Rodoreda, La meva Cristina i altres contes

